

Gemeente Noordenveld
Beleidsplan Wet Maatschappelijke
Ondersteuning

2008-2011

Concept

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	4
2 DE WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING.....	6
2.1 Doel en achtergrond van de Wet maatschappelijke ondersteuning	6
2.2 Uitgangspunten Wet maatschappelijke ondersteuning.....	6
2.3 Hoofdtaken voor de gemeente.....	6
2.4 Prestatievelden.....	7
2.5 Randvoorwaarden.....	7
2.6 Beleidsplan Wmo	7
3 WMO BELEIDSVISIE.....	9
3.1 Visie gemeente Noordenveld.....	9
3.2 Beleidsuitgangspunten.....	9
4 PRESTATIEVELD 1: SOCIALE SAMENHANG EN LEEFBAARHEID	11
4.1 Omschrijving prestatieveld	11
4.2 Omschrijving huidige stand van zaken.....	11
4.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten.....	20
5 PRESTATIEVELD 2: PREVENTIEVE ONDERSTEUNING BIJ OPGROEIEN EN OPVOEDEN	22
5.1 Omschrijving prestatieveld	22
5.2 Omschrijving huidige stand van zaken.....	22
5.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten.....	24
6 PRESTATIEVELD 3: INFORMATIE, ADVIES EN CLIENTONDERSTEUNING	26
6.1 Omschrijving prestatieveld	26
6.2 Omschrijving huidige stand van zaken.....	26
6.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten.....	28
7 PRESTATIEVELD 4: ONDERSTEUNING MANTELZORGERS EN VRIJWILLIGERS	30
7.1 Omschrijving prestatieveld	30
7.2 Omschrijving huidige stand van zaken.....	31
7.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten.....	34
8 PRESTATIEVELD 5: BEVORDEREN PARTICIPATIE EN ZELFREDZAAMHEID	35
8.1 Omschrijving prestatieveld	35
8.2 Omschrijving huidige stand van zaken.....	35
8.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten.....	37
9 PRESTATIEVELD 6: VOORZIENINGEN VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING.....	38
9.1 Omschrijving prestatieveld	38
9.2 Omschrijving huidige stand van zaken.....	39
9.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten.....	41

10 INLEIDING PRESTATIEVELDEN 7, 8 en 9	42
10.1 Samenhang andere prestatievelden.....	42
10.2 Rol centrumgemeenten prestatievelden 7, 8 en 9.....	42
11 PRESTATIEVELD 7: MAATSCHAPPELIJKE OPVANG	43
11.1 Omschrijving prestatieveld	43
11.2 Omschrijving huidige stand van zaken	44
11.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten	44
12 PRESTATIEVELD 8: OPENBARE GEESTELIJK GEZONDHEIDSZORG	45
12.1 Omschrijving prestatieveld	45
12.2 Omschrijving huidige stand van zaken	45
12.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten	48
13 PRESTATIEVELD 9: VERSLAVINGSBELEID	50
13.1 Omschrijving prestatieveld	50
13.2 Omschrijving huidige stand van zaken	50
13.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten	50
14 SAMENHANG PRESTATIEVELDEN	52
14.1 Inleiding.....	52
14.2 Dwarsverbanden met overkoepelde beleidsterreinen/onderwerpen.....	52
14.3 Speerpunten	55
15 BURGERPARTICIPATIE.....	56
15.1 Burgerparticipatie	56
15.2 Gemeentelijke invulling burgerparticipatie.....	56
16 FINANCIEEL KADER	59
16.1 Financieel kader Wmo.....	59
16.2 Indexering huishoudelijke verzorging.....	61
16.3 Verdeling van de middelen naar gemeenten	61
16.4 Financiële risico's	62
16.5 Speerpunten	63
17 SAMENVATTING SPEERPUNTEN.....	64
BIJLAGE 1 OVERZICHT GEBRUIKTE AFKORTINGEN	68

1 INLEIDING

Sinds 1 januari 2007 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In deze wet zijn de voormalige Wet voorzieningen gehandicapten (WvG), de voormalige Welzijnswet en delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) opgenomen.

Het doel van de Wmo is door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) als volgt omschreven:

“Meedoen” is het devies van de Wmo. Meedoen over de volle breedte van de Nederlandse bevolking: jong en oud, ongeacht iemands maatschappelijke of economische positie, ongeacht beperkingen. Voor veel mensen is deelnemen aan de samenleving en zich inzetten voor anderen een vanzelfsprekendheid.

Soms lukt dat meedoen niet op eigen kracht. Dat kan bijv. zijn omdat burgers de weg niet weten, de regie kwijt zijn, problemen hebben met het opgroeien of opvoeden van hun kinderen.

Mensen indien nodig ondersteunen in hun bijdrage aan de samenleving, het herstellen van de zelfredzaamheid, mensen toerusten om maatschappelijk te participeren, dáár gaat het om bij de Wmo.

De gemeente Noordenveld is reeds in 2004 gestart met het invoeringstraject van de Wmo. In mei 2005 is door de gemeenteraad de startnotitie “Wmo gemeente Noordenveld” vastgesteld. Vervolgens is in juli 2006 de kadernota “Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Noordenveld” vastgesteld. De gemeenteraad heeft er voor gekozen om de Wmo gefaseerd in te voeren, waarbij onderscheid is gemaakt tussen de “smalle” en de “brede” aanpak. De “smalle” aanpak had tot doel het uitvoeren van de wettelijke verplichtingen in het kader van de Wmo per 1 januari 2007. De daarvoor noodzakelijk vast te stellen verordening voor de individuele voorzieningen, waarin het beleid ten aanzien van de verstrekking van individuele voorzieningen is vastgelegd, is in september 2006 door de gemeenteraad vastgesteld.

Naast de noodzakelijke stappen om aan de wettelijke vereisten te voldoen moet ook het gehele beleid rond wonen, zorg en welzijn in de kaders en het gedachtegoed van de Wmo geplaatst worden. In de herijking van het beleid is het de bedoeling dat de gemeente Noordenveld een samenhangend en integraal beleid realiseert waarbij alle beleidsterreinen van de maatschappelijke ondersteuning betrokken worden.

De gemeenteraad stelt daarvoor een of meerdere plannen vast, die richting geven aan de door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen rondom maatschappelijke ondersteuning. Dit traject is in de kadernota de “brede aanpak” genoemd. In dit beleidsplan zijn de beleidsdoelen en beleidsvoornemens opgenomen voor de periode van 2008 t/m 2011, waarmee invulling wordt gegeven aan deze brede aanpak. Het beleidsplan heeft een looptijd van vier jaar en is daarom op hoofdlijnen geformuleerd. Voor de concrete uitvoering zullen jaarprogramma’s worden opgesteld met daarin de activiteiten en de financiële vertaalslag. Tevens zal daarin staan opgenomen welke indicatoren zullen worden gebruikt om de voortgang te meten.

De Wmo omvat voor een groot deel taken die ook voor 1 januari 2007 onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vielen, de negen prestatievelden die in de Wmo worden genoemd zijn niet nieuw voor de gemeente. Voor een aantal beleidsterreinen geldt dan ook dat er in voorgaande jaren al beleidskaders door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

In dit beleidsplan is op basis van een analyse van de huidige stand van zaken per prestatieveld bepaald of het huidige niveau van bestaand beleid kan worden gecontinueerd of dat bijstelling noodzakelijk cq gewenst is. Daarbij is als uitgangspunt gehanteerd dat bestaand beleid wordt gecontinueerd daar waar het reeds aansluit bij de filosofie van de Wmo. De nadruk bij de beleidsontwikkeling ligt op de kansen die de Wmo biedt om meer samenhang te realiseren in het beleid op het gebied wonen, zorg en welzijn.

Naast de taken die al vielen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente bevat de Wmo ook een aantal nieuwe taken/verplichtingen. Hiervoor geldt dat er nog geen sprake is van reeds vastgestelde beleidskaders. Dit is ook de reden dat er verschil zit in de concreetheid wat betreft de geformuleerde speerpunten per prestatieveld. Op de beleidsterreinen waar er geen sprake is van reeds vastgestelde beleidskaders zal in plaats van zeer concrete doelstellingen meer

sprake zijn van procesmatige doelstellingen waarvoor geldt dat het beleid op die terreinen nader dient te worden uitgewerkt in de komende jaren. De invoering van de Wmo is een proces wat de komende jaren binnen de gemeente verder gestalte moet krijgen.

Leeswijzer

Het beleidsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

In hoofdstuk 2 wordt de Wmo nader toegelicht. Daarbij komen aan de orde: het doel van de wet, de uitgangspunten van de wet, de taken van de gemeente, de prestatievelden en de eisen m.b.t. het beleidsplan Wmo.

Hoofdstuk 3 gaat in op de beleidsvisie Wmo. Daarbij wordt ingegaan op de visie van de gemeente Noordenveld op de Wmo waarbij de beleidsuitgangspunten zijn geformuleerd.

In de hoofdstukken 4 t/m 13 worden alle prestatievelden afzonderlijk behandeld. Bij ieder prestatieveld wordt gestart met een omschrijving van het desbetreffende prestatieveld. Daarna volgt een omschrijving van de huidige stand van zaken op het prestatieveld, waarbij ingegaan wordt op de volgende onderwerpen: het bestuursprogramma 2006-2010, stand van zaken gemeentelijk beleid, voorzieningen/activiteiten, de betrokken partijen en de knelpunten en kansen. Op basis van de huidige stand van zaken wordt beschreven wat de doelstellingen zijn en hoe die doelstellingen meetbaar kunnen worden gemaakt (prestatie-indicatoren).

Hoe de doelstellingen zullen worden gerealiseerd is verwoord in speerpunten voor de komende vier jaar.

Hoofdstuk 14 gaat specifiek in op onderwerpen/beleidsterreinen die gezien hun overkoepelende karakter bewust niet geplaatst zijn binnen de negen prestatievelden. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld onderwerpen als: rol van het welzijnsbeleid binnen de Wmo, rol subsidiebeleid binnen de Wmo, relatie Wmo-WWB etc.

In hoofdstuk 15 wordt de wijze waarop in het kader van de Wmo invulling wordt gegeven aan burgerparticipatie toegelicht. Hoofdstuk 16 gaat in op het financiële kader van de Wmo. Tot slot zijn in hoofdstuk 17 de speerpunten voor de komende vier jaar samengevat.

In dit beleidsplan is bewust gekozen om uitgebreid in te gaan op de huidige stand van zaken m.b.t. de verschillende prestatievelden. Hierdoor is de beleidsnota omvangrijk. De lezer met iets minder tijd zou zich bij de hoofdstukken 4 t/m 13 kunnen beperken tot alleen het lezen van de slotparagraaf, waarin per prestatieveld wordt beschreven wat de doelstellingen en speerpunten zijn voor de komende vier jaar.

2 DE WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

2.1 Doel en achtergrond van de Wet maatschappelijke ondersteuning

Met de invoering van deze wet (en de daarmee gepaard gaande aanpassingen in de (AWBZ) wil het kabinet de volgende doelstellingen realiseren:

- Het veilig stellen van de zware en langdurige zorg in de toekomst.
- De beheersing van de groei in de zorguitgaven.
- Het herstellen van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van burgers (zelfredzaamheid is het vermogen om op eigen kracht het eigen bestaan invulling te geven).
- Het bevorderen van samenhang in lokaal beleid en lokale uitvoering.
- Het realiseren van noodzakelijke en laagdrempelige ondersteuning dicht bij de burger.

Voor het realiseren van de doelstellingen is een aantal uitgangspunten vastgelegd in de Wmo, deze worden in de volgende paragraaf opgesomd.

2.2 Uitgangspunten Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wmo kent de volgende uitgangspunten:

- De eigen, individuele verantwoordelijkheid. Iedere burger is zelf verantwoordelijk voor het regelen van zaken die nodig zijn om te participeren, in overleg met en met steun van zijn eigen sociale netwerk.
- De "civil society": burgers zijn niet alleen verantwoordelijk voor zichzelf maar ook voor elkaar. Waar nodig wordt men geacht elkaar te helpen. De gemeentelijke overheid stimuleert en faciliteert dit volgens de wet waar nodig.
- Algemene lokale voorzieningen. Elke gemeente moet voorzien in een collectief ondersteuningsaanbod waar alle burgers gebruik van kunnen maken.
In dit kader moet gedacht worden aan instellingen voor sociaal-cultureel werk, algemeen maatschappelijk werk, sport, cultuur en recreatie.
- Specifieke voorzieningen. Elke gemeente moet voorzien in een persoonsgericht ondersteuningsaanbod voor kwetsbare burgers die, ondanks eigen inspanningen en ondanks ondersteuning van derden, geen oplossingen kunnen vinden.
Dit kan liggen op vele levensterreinen die te maken hebben met zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie zoals bevorderen van mobiliteit, woningaanpassingen, huishoudelijke verzorging, praktische hulp, dagbesteding en dergelijke.
- Een grote mate van beleidsvrijheid voor de gemeente. De gemeente is vrij om binnen de aangegeven kaders te kiezen welke lokale voorzieningen hun bijdrage kunnen leveren en welke zij wil ondersteunen. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van deze voorzieningen.
- De gemeente stelt het eigen Wmo-beleid vast in samenspraak met de eigen burgers en de lokale politiek. Afspraken worden vastgelegd in verordeningen.
- De gemeente voert de regie over een samenhangend stelsel van wonen, zorg en welzijn op lokaal niveau.

Uit de uitgangspunten ontstaan een aantal hoofdtaken waar de gemeente de verantwoordelijkheid voor krijgt, deze hoofdtaken worden in de volgende paragraaf toegelicht.

2.3 Hoofdtaken voor de gemeente

De gemeente krijgt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wmo. Daarbij gaat het om de volgende taken:

- Het voeren van een algemeen beleid, gericht op bevordering van de zelfredzaamheid van burgers, hun maatschappelijke participatie en de leefbaarheid van hun woonomgeving, met als uitgangspunt dat alle burgers, ook mensen met beperkingen en problemen, aan de samenleving kunnen deelnemen.
- Het leveren van individueel geïndiceerde voorzieningen van maatschappelijke zorg aan mensen die daarop zijn aangewezen voor deelname aan de samenleving.
Het betreft voorzieningen die zijn afgestemd op de individuele, persoonlijke omstandigheden en gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid. Individuele voorzieningen kunnen worden verstrekt aanvullend op algemene voorzieningen.

- Het zorgdragen voor een goede toegankelijkheid en informatievoorziening over het aanbod aan diensten op lokaal niveau en over de kwaliteit daarvan. Eén loket voor wonen, welzijn en zorg is daarbij een onmisbaar instrument.

De verantwoordelijkheden van de gemeente worden in de Wmo vastgelegd in zogenaamde prestatievelden. Het zijn onderwerpen waarop de gemeente beleid moet voeren. De volgende paragraaf geeft deze velden weer.

2.4 Prestatievelden

De gemeente bepaalt zelf welke prestaties zij in deze “velden” gaat leveren. Het gaat om de volgende negen prestatievelden:

1. Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten.
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders/verzorgers met problemen met opvoeden.
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem.
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.
7. Het bieden van maatschappelijk opvang, waaronder vrouwenopvang.
8. Het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg.
9. Het bevorderen van verslavingsbeleid.

In de hoofdstukken 4 t/m 13, waarin de verschillende prestatievelden worden behandeld, wordt per prestatieveld een korte omschrijving van de inhoud weergegeven. Deze omschrijvingen zijn grotendeels gebaseerd op de door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport opgestelde teksten.

2.5 Randvoorwaarden

De gemeente krijgt een grote beleidsvrijheid ten aanzien van de inhoud en uitvoering van het algemene beleid. De rijksoverheid stelt de algemene kaders en enkele proces- en vormeisen vast.

Binnen de algemene kaders bepaalt de gemeente welke voorzieningen zij wil realiseren. Dit geldt zowel voor het algemene beleid als voor individueel geïndiceerde voorzieningen. Door deze beleidsvrijheid kunnen verschillen ontstaan tussen gemeenten.

In de Wmo zijn vier concrete procesverplichtingen voor gemeenten opgenomen:

- participatie van burgers bij de totstandkoming van het beleid;
- het vierjaarlijks richtinggevend plan (beleidsplan);
- de verordening voor de individuele voorzieningen;
- verantwoordingsplicht door publicatie over prestaties inclusief een jaarlijks cliënttevredenheidsonderzoek.

2.6 Beleidsplan Wmo

In de Wmo is vastgelegd dat de gemeente een beleidsplan m.b.t. maatschappelijke ondersteuning dient vast te stellen voor een periode van maximaal vier jaar. Het plan kan tussentijds gewijzigd worden. In het plan moet in ieder geval het volgende worden opgenomen:

- de doelstellingen per prestatieveld;
- hoe het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd en welke acties worden ondernomen in de periode die het plan bestrijkt;
- welke resultaten de gemeente wenst te behalen in de periode die het plan bestrijkt;
- welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om de kwaliteit te borgen van de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning;

- welke maatregelen worden genomen om de keuzevrijheid te bevorderen voor diegene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend;
- op welke wijze de gemeenteraad en het college zich hebben vergewist van de behoeften van kleine doelgroepen.

3 WMO BELEIDSVISIE

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de visie van waaruit de gemeente het beleid inzake maatschappelijke ondersteuning vorm wil geven. De beleidsuitgangspunten daarbij zijn opgenomen in paragraaf 3.2.

3.1 Visie gemeente Noordenveld

De gemeente Noordenveld acht het van groot belang dat iedereen binnen de gemeente volwaardig kan meedoen in de samenleving en zo lang mogelijk zelfstandig kan functioneren. Het gaat daarbij niet alleen om jonge gezonde mensen maar ook om bijvoorbeeld ouderen en mensen met een beperking. De inwoners worden daarom in staat gesteld en gestimuleerd om actief deel te nemen aan het maatschappelijke verkeer. Het bevorderen van sociale samenhang in dorpen en wijken staat voorop.

Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente ervan uit gaat dat de burger in eerst instantie zoveel mogelijk eigen verantwoordelijkheid neemt voor zichzelf en zijn naaste omgeving. In die gevallen waarbij niet kan worden teruggevallen op de eigen omgeving kan een beroep worden gedaan op maatschappelijke ondersteuning. Dit alles om ervoor te zorgen dat alle inwoners van de gemeente mee kunnen doen, ook als ze met beperkingen moeten leven.

De gemeente wil er voor zorgen dat ook in de toekomst mensen kunnen blijven rekenen op een verantwoord aanbod van wonen, welzijn en zorg. Daarbij wordt gestuurd op een integraal en samenhangend aanbod wat is afgestemd op de vraag binnen onze gemeente. De Wmo wordt als kans gezien om het beleid rond wonen, zorg en welzijn te herzien en optimaal af te stemmen op de belangen van de burgers. Met als doel om beter dan tot nu toe vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

3.2 Beleidsuitgangspunten

Uitgangspunten die de basis vormen bij de verdere ontwikkeling van het Wmo-beleid zijn:

- *“Verzorgende overheid” en eigen verantwoordelijkheid*
Het uitgangspunt bij de Wmo is het dragen van eigen verantwoordelijkheid waar dit mogelijk is. De inwoners van Noordenveld moeten er echter ook op kunnen vertrouwen dat daar, waar dit nodig is, maatschappelijke ondersteuning wordt geboden.
- *“Lokaal wat kan, regionaal wat beter kan en provinciaal wat nodig is”*
De gemeente Noordenveld neemt sinds 2005 in VDG-verband (Vereniging van Drentse gemeenten) actief deel aan een gezamenlijke voorbereiding van de implementatie van de Wmo onder het motto “lokaal wat kan, regionaal wat beter kan en provinciaal wat nodig is”.
- *Budgettair neutrale uitvoering Wmo*
Voor een budgettair neutrale uitvoering is sturing op de uitgaven van groot belang, met name omdat er bij de uitvoering van de Wmo wat betreft de verstrekking van individuele voorzieningen sprake is van een open-einde financiering. In hoofdstuk 16 wordt uitgebreid ingegaan op het financiële kader.
- *Zelf doen en uitbesteden*
Om de budgettair neutrale uitvoering van de wettelijke verplichtingen van de Wmo maximaal mogelijk te maken, is het nodig kritisch te kijken welke activiteiten de gemeente Noordenveld in eigen beheer kan uitvoeren en welke activiteiten moeten worden uitbesteed aan een externe organisatie. Het is van belang de nodige expertise in huis te hebben zodat een goed afweging gemaakt kan worden voor een optimale prijs-kwaliteit-verhouding.
- *Cliëntparticipatie*
 - Een van de procesverplichtingen in de WMO is het betrekken van ingezetenen bij de totstandkoming van het WMO-beleid. Het Wmo-platform Noordenveld is het overlegorgaan voor het college van burgemeester en wethouders in het kader van cliëntenparticipatie. Het platform bestaat uit diverse reeds bestaande belangenorganisaties binnen de gemeente die een bijdrage willen leveren aan de

totstandkoming en instandhouding van een samenhangend en voldoende ontwikkeld aanbod van voorzieningen voor alle belanghebbenden van de Wmo. In hoofdstuk 15 wordt uitgebreider ingegaan op het Wmo-platform.¹

▪ *Regierol Gemeente Noordenveld*

De gemeente voert de regie om te komen tot een integraal en samenhangend aanbod van wonen, welzijn en zorg om zodoende te bewerkstelligen dat alle inwoners van de gemeente Noordenveld (actief) deel kunnen nemen aan het maatschappelijke verkeer. Daarbij wordt samengewerkt met de burgers en maatschappelijke partners. Kenmerken voor een regisserende gemeente is dat zij zich op een andere manier met de samenleving bemoeit en minder zelf uitvoert. Het regisseren vraagt om aanpassing in het sturingsconcept: er moet ruimte worden gegeven aan de verschillende spelers (aanbieders, maatschappelijke organisaties etc.) om hun rol te kunnen vervullen. Die ruimte wordt gegeven door vooraf grenzen (kaders) te bepalen en heldere afspraken te maken over verwachte prestaties, de planning en het budget en de toedeling van verantwoordelijkheid.

De regierol richt zich op:

- Het realiseren van de samenhang binnen het Wmo-beleid en met de aanpalende beleidsgebieden.
- Het realiseren van optimale betrokkenheid van inwoners.
- Het ondersteunen van netwerken van organisaties die betrokken zijn bij wonen, welzijn en zorg.
- Het organiseren en versterken van ketensamenwerking tussen uitvoering die elk op hun manier betrokken zijn bij dienstverlening aan de Wmo-cliënten.

Hoe de gemeente invulling geeft aan haar regierol is te lezen in de uitwerking van de verschillende prestatievelden, de invulling van de regierol verschilt namelijk per prestatieveld. Bij een aantal prestatievelden ligt de regierol niet bij de gemeente Noordenveld zelf maar bij de centrumgemeenten Assen en Emmen.

▪ *Bestaand beleid continueren, alleen aanpassen bestaand beleid indien meerwaarde*

De negen prestatievelden vanuit de Wmo zijn niet nieuw voor de gemeente. De Wmo omvat veel bestaande taken en tevens een aantal nieuwe taken. Op basis van de analyse van de huidige stand van zaken zal bepaald moeten worden of het huidige niveau van bestaand beleid kan worden gecontinueerd of dat bijstelling noodzakelijk cq gewenst is. Uitgangspunt is continueren van bestaand beleid daar waar bestaand beleid reeds aansluit bij de filosofie van de Wmo, waarbij expliciet aandacht is voor onderlinge samenhang binnen de verschillende beleidsterreinen. Nadruk bij de beleidsontwikkeling zal liggen op de kansen die de Wmo biedt om meer samenhang te krijgen in het beleid op het gebied wonen, zorg en welzijn.

▪ *Algemene voorzieningen voor individuele voorzieningen*

Met individuele voorzieningen worden die vormen van hulp en hulpmiddelen bedoeld waar burgers op basis van een indicatie voor in aanmerking komen. Het voorzieningenpakket waarvan alle burgers (of een bepaalde groep) gebruik van kunnen maken wordt aangeduid met algemene voorzieningen. Door het organiseren van een evenwichtig stelsel van algemene collectieve voorzieningen moet een sterke groei naar individuele voorzieningen worden voorkomen.

¹ De eerste vijf beleidsuitgangspunten zijn reeds in de kadernota of door middel van een raadsbesluit vastgesteld.

4 PRESTATIEVELD 1: SOCIALE SAMENHANG EN LEEFBAARHEID

4.1 Omschrijving prestatieveld

Het prestatieveld 'bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten', is ruim en breed geformuleerd. De gemeente heeft binnen prestatieveld 1 dan ook een grote vrijheid om lokaal invulling te geven en prioriteiten te stellen.

Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten.

Om de leefbare woonomgeving tevens zodanig te maken dat het de sociale samenhang bevordert, kent dit beleidsterrein twee belangrijke uitgangspunten.

Het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid ontstaat niet alleen door de inzet van de door de gemeente gefinancierde professionele organisaties. Ook en met name gaat het om de inzet van de bewoners zelf. Een leefbare woonomgeving heeft immers geen vast format maar wordt bepaald door de bewoners zelf. Het ligt dan ook voor de hand dat de gemeente bij de uitwerking van dit beleidsterrein aansluit bij initiatieven van de bewoners, of dergelijke initiatieven stimuleert, om ervoor te zorgen dat de voorzieningen in de wijk optimaal aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners.

Vaak is het (op de lange termijn) voordeliger om oplossingen te kiezen die niet voor specifieke doelgroepen maar voor iedereen bruikbaar zijn. Dit zorgt er tevens voor dat mensen meer mogelijkheden krijgen om direct of meer op afstand elkaar tegen te komen en/of elkaar te ontmoeten.

Binnen de Wmo wordt regelmatig gesproken over het begrip civil society. Cruciaal voor het welslagen van de Wmo is namelijk de relatie tussen burgers onderling of te wel een goed functionerende civil society. Het begrip civil society is als volgt te omschrijven: in een veerkrachtige samenleving zijn burgers lid van en werken samen in één of meer netwerken of verbanden. Denk hierbij aan werk, familie, sport, muziek, scholen, kerken en moskeeën, buurthuis, vereniging, politieke (actie)comités. De civil society is de optelsom van al die non-profit en non-gouvernementele organisaties en verbanden. Netwerken, verbanden en voorzieningen zijn essentieel op lokaal niveau (bron: publicatie VNG "Een bloeiende civil society voor een veerkrachtige samenleving", 2006).

Beschrijving doelgroep

Alle inwoners van de gemeente Noordenveld.

4.2 Omschrijving huidige stand van zaken

4.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma staan de hoofdlijnen van beleid voor de collegeperiode. Deze hoofdlijnen krijgen een vertaalslag naar onder andere het Wmo-beleid. In het bestuursprogramma zijn talrijke punten opgenomen met betrekking tot het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten. Het gaat te ver om ze hier allemaal te benoemen. Hieronder wordt een aantal genoemd:

- De gemeente wil mensen stimuleren en indien mogelijk faciliteren om actief betrokken te zijn bij de inrichting van de eigen leefomgeving.
- Scholen in kleine kernen moeten behouden blijven. Niet alleen vanwege de onderwijsfunctie, maar ook vanwege de rol die de scholen vervullen in de lokale samenlevingen. Schoolgebouwen moeten dan ook voor meerdere functies gebruikt kunnen worden.
- De gemeente wil mensen stimuleren om deel te nemen aan sport- en cultuurverenigingen en activiteiten. Speciale aandacht zal besteed worden aan gehandicapte en kansarme sportdeelnemers.
- Stelselmatig zal aan als onveilig ervaren plekken aandacht worden besteed.
- De vrijwilligers bij instellingen, verenigingen, stichtingen en overige organisaties voor sport en cultuur zullen waar nodig en mogelijk worden ondersteund.
- Plannen voor multifunctionele accommodaties in Roderwolde en Roderesch worden met maximale inzet uitgewerkt.

- Het aanbod van sportvoorzieningen wordt afgestemd op de samenstelling en omvang van de lokale sportpopulatie. In deze raadsperiode zal onderzoek plaatsvinden naar de vraag, wat basisvoorzieningen in de sport zijn. Eventuele knelpunten worden geïnventariseerd.
- Sportieve recreatie dient zoveel mogelijk te worden uitgevoerd in samenwerking tussen bestaande verenigingen en het onderwijs. Projecten in het kader van de breedtesport zijn hierbij ondersteunend. Gedacht kan worden aan Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)-impuls.

4.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten beslaat een breed scala aan beleidsterreinen, als men zou willen kan men alle gemeentelijke beleidsterreinen onder dit prestatieveld de revue laten passeren. In dit beleidsplan is ervoor gekozen het prestatieveld te beperken tot de volgende onderwerpen die nauw verbonden zijn met de Wmo:

- Leefbaarheid
- Sportbeleid
- Cultuurbeleid
- Veiligheidsbeleid
- Wonen zorg en welzijn
- Accommodatiebeleid
- Onderwijs

Hieronder wordt op de afzonderlijk onderwerpen/beleidsterreinen nader ingegaan.

4.2.2.1 Leefbaarheid

Ten aanzien van het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid gaat het naast de inzet van door de gemeente gefinancierde professionele organisaties met name ook om de inzet van de bewoners zelf. In het bestuursprogramma is een van de speerpunten het willen realiseren van een grote wederzijdse betrokkenheid van bewoners en bestuurders. De gemeente wil mensen stimuleren en als dat mogelijk is faciliteren om actief betrokken te zijn bij de inrichting van de eigen leefomgeving. Hier wordt invulling aan gegeven door bewoners in diverse stappen van de planvorming uit te nodigen om met de gemeente in gesprek te gaan. Daarnaast hecht de gemeente belang aan gestructureerd overleg met verenigingen van dorpsbelangen en wijkbelangenverenigingen omdat deze partijen een belangrijke schakel vormen tussen bewoners en besturen. Het bezoeken van de dorpen en de wijken vormt hier een onderdeel van. Alle kernen behalve Roden hebben een vereniging van dorpsbelangen.

Wijkbelangenverenigingen

In het kader van de op te richten wijkbelangenverenigingen in Roden is in 2003 binnen de gemeente gestart met een pilotproject Sociaal Wijkbeheer. Het doel van de pilot is om samen met bewonersgroepen en organisaties het beheer over wijk of buurt te voeren waarbij dat beheer gericht is op het behoud en het verbeteren van de kwaliteit van het woon- en leefmilieu. Bewoners(groepen), politie, buurtorganisaties, woningbouwcorporaties, gemeente en welzijnswerk overleggen met elkaar wat er moet en kan gebeuren om de wijk zo veilig en leefbaar mogelijk te houden. In 2004 is Roden opgedeeld in 9 wijken met een eigen naam en afgegrensd gebied. In 2005 is de eerste wijkbelangenvereniging opgericht in de Vijfde Verloting. Met elke nieuwe opgerichte wijkbelangenvereniging wordt een convenant gesloten waarin de samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd. De komende jaren zal het oprichten van een wijkbelangenvereniging in alle overige wijken/buurten (waar mogelijk) een belangrijk speerpunt zijn.

Netwerk sociaal wijkbeheer

Daarnaast speelt het netwerk sociaal wijkbeheer waarin wijkbeheer, politie, Stichting Welzijn in Noordenveld (Stichting WiN), woningcorporaties en de gemeente nauw samenwerken een belangrijke rol in het sociaal wijkbeheer. Doel van het netwerk is het oplossen van concrete problematiek waarop de verschillende instanties- ieder voor zich- geen of onvoldoende antwoord hebben, maar waar een integrale multidisciplinaire aanpak noodzakelijk is. De gemeente voert als verantwoordelijke voor leefomgeving, openbare orde en veiligheid de regie en is voorzitter van dit netwerk. In het netwerk worden problemen gesignaleerd en maatregelen getroffen op het gebied van o.a. fysiek wijkbeheer (verkeer, openbaar groen e.d.), hangjongeren en overlast.

De kracht van dit netwerk ligt in het snel en adequaat kunnen reageren in de preventieve sfeer waardoor escalatie van kleine en grote problematiek wordt voorkomen. Het netwerk sociaal wijkbeheer heeft een goed werkende signalerende en oplossende functie die overkoepelend is voor alle wijken in Roden, Nieuw Roden en de RAS dorpen. De dekking van de inzet van de individuele medewerkers door hun eigen organisatie in het netwerk is nog niet formeel geregeld en staat soms onder druk. Daarom zal de komende periode de inzet van de deelnemers aan het netwerk sociaal wijkbeheer en de doelen van het netwerk worden geformaliseerd middels het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst tussen de deelnemende organisaties.

Vanuit de gemeente is de contactfunctionaris dorpsbelangen/sociaal wijkbeheer in het netwerk sociaal wijkbeheer vertegenwoordigd. Door deelname van de contactfunctionaris aan zowel het netwerk sociaal wijkbeheer, het jongeren-netwerk Noordenveld en het OGGz-netwerk wordt optimale afstemming van signalering en inzet van organisaties nagestreefd zodat er geen mensen tussen "wal en schip" raken. Het jongeren-netwerk en het OGGz-netwerk komen nader aan de orde in de prestatievelden 2 en 8.

Meldpunt leefomgeving

Ook het meldpunt leefomgeving speelt een belangrijke rol op het gebied van de leefbaarheid. De gemeente Noordenveld heeft een meldpunt voor alle zaken die met de openbare ruimte te maken hebben. Bij dit meldpunt kunnen inwoners van de gemeente terecht met vragen, opmerkingen of klachten over bijvoorbeeld: wijkbeheer, onderhoud van wegen, afval.

4.2.2.2 Sportbeleid

Het sportbeleid is gericht op het versterken van het maatschappelijke belang van sport en de rol van de lokale sportvereniging hierin. De belangrijkste algemene doelen van het gemeentelijke sportbeleid zijn:

1. Ervoor zorgen dat elke burger naar eigen voorkeur en vermogen kan deelnemen aan sport en andere recreatieve activiteiten;
2. Behouden van de kwaliteit, spreiding en variatie van het bestaande sportaanbod;
3. De sportdeelname van vooral jeugd, ouderen, gehandicapten en minderheden te bevorderen;
4. Behouden van de kwaliteit en kwantiteit van de sportaccommodaties, waarbij toegankelijkheid en gelijkmatige spreiding over het gemeentelijke gebied belangrijke voorwaarden zijn;
5. Versteving van de positie van sportverenigingen, onder andere via de Breedtesportimpuls;
6. De organisatorische sportinfrastructuur te versterken;
7. Samenwerking en afstemming tussen instellingen / instanties / groeperingen op het gebied van de lokale sport.

Sportnota

In 2007 is het college gestart met een inventarisatie van het huidige sportbeleid. Die inventarisatie moet uiteindelijk leiden tot een sportnota in 2008 waarin voor de lange termijn:

- Duidelijke beleidsuitgangspunten staan voor 'de sport' in Noordenveld;
- Een sportvisie staat;
- Aan de sportverenigingen en andere geïnteresseerden duidelijk wordt gemaakt wat zij van de gemeente Noordenveld kunnen verwachten op sportgebied en wat de gemeente van hun verwacht.

Breedtesport Impuls

Om de positie van de sportverenigingen te versterken en de sportdeelname van verschillende doelgroepen te bevorderen is de gemeente gestart met de Breedtesport Impuls (BSI) in 2006. De BSI eindigt in 2009 en bestaat uit de volgende deelprojecten: verenigingsondersteuning, sportstimulering jeugd op basisschool 4-12, sportstimulering jeugd op het voortgezet onderwijs 12-18 jaar, werk en sport en oud en fit. De doelstellingen van deze deelprojecten en de activiteiten die daarvoor worden uitgevoerd, zijn opgenomen in tabel 1.

Deelproject	Doelstelling	Activiteiten
Deelproject 1: Verenigingsondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Via het opzetten van een systeem van accountmanagement optimaal inzicht krijgen in de problematiek van sportverenigingen en aan de hand van de uitkomsten hiervan een vraaggericht aanbod van verenigingsondersteuning opzetten met het accent op het verbeteren van verenigings-management, vrijwilligersbeleid, deskundigheidsbevordering en productontwikkeling/-verbreding. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informeren en voorlichten van sportverenigingen over ondersteuningsmogelijkheden ▪ Bezoeken van de sportverenigingen door verenigingsondersteuners ▪ Organisatie van thema-avonden ▪ Organisatie van cursussen
Deelproject 2: Sportstimulering jeugd op de basisschool (4 – 12 jaar)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs; ▪ Het bevorderen van een actieve leefstijl van de jeugd van 4 tot 12 jaar; ▪ Het bevorderen van de samenwerking tussen scholen, sportverenigingen en welzijnsinstellingen, zodat de jeugd gestimuleerd wordt tot een actieve, gezonde leefstijl en tot duurzame participatie aan sport- en bewegingsactiviteiten; ▪ Bevorderen van instroom jeugd bij sportverenigingen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ondersteuning bewegingsonderwijs door coaching, bijscholing en het geven van voorbeeldlessen (en bevordering aanstelling vakleerkrachten); ▪ Stimulering en organisatie van tussenschoolse- en buitenschoolse sport- en bewegingsactiviteiten in samenwerking met lokale sportaanbieders; ▪ Bevorderen sportdeelname van niet-actieven en kinderen met een motorische achterstand; ▪ Kennismakingslessen bij de lokale sportverenigingen.
Deelproject 3: Sportstimulering jeugd op het voortgezet onderwijs (12 - 18 jaar)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het bevorderen van een actieve leefstijl van de jeugd 12 tot 18 jaar; ▪ Jongeren een actieve rol laten vervullen bij de organisatie en uitvoering van sport- en spelactiviteiten; ▪ Het bevorderen van de maatschappelijke deelname van jeugd door vrijwilligersactiviteiten bij sportverenigingen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het organiseren van activiteiten die de participatie van jongeren verhoogt. Het project 'WhoZnext' kan hierbij als voorbeeld worden genomen.
Deelproject 4: Werk en sport	<ul style="list-style-type: none"> ▪ In het kader van gezond bewegen, zo veel mogelijk inwoners van 23 tot 55 jaar in de gemeente Noordenveld de kans bieden aan sport- en bewegingsactiviteiten deel te nemen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Activiteiten ontwikkelen om 'georganiseerd ongeorganiseerd' te sporten'. ▪ Bevorderen van bewegen voor, tijdens en na werktijd in samenwerking met de werkgever.
Deelproject 5: Oud en fit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ In 2007 starten met stimuleringsprojecten voor sportieve niet-actieve 55-plussers; ▪ Het beter afstemmen van het aanbod voor ouderen; ▪ Onderzoeken of er een meerwaarde ontstaat door het samenvoegen van de beleidsgebieden sport voor ouderen en Meer Bewegen voor Ouderen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het benaderen van de doelgroep ▪ Meten (fitheidstest) ▪ Introductieprogramma ▪ Vervolgprogramma ▪ Advisering

Tabel 1: Project Breedtesport impuls

Buurt, Onderwijs en Sport project

De tijdelijke stimuleringsregeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS) impuls van het Ministerie van VWS gaat uit van samenwerking op lokaal niveau door het aanbieden van arrangementen tussen school, buurtorganisaties en sportorganisaties. Daarmee worden achterstanden van jeugdigen op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen aangepakt en het leefklimaat in de buurt verbeterd. Bij achterstanden kun je denken aan bijvoorbeeld ongezond leefgedrag, overgewicht, bewegingsarmoede, rondhangen uit verveling, psychosociale problemen, gebrek aan sociale vaardigheden, voortijdig en vaak zonder diploma van school gaan (schooluitval) en (kleine) criminaliteit.

Voor 2007 en 2008 heeft de gemeente Noordenveld een subsidie gekregen van het Ministerie van VWS. De planning was, dat het project zou starten in januari 2007. Door opstartproblemen is dat niet gelukt. Het project zal naar verwachting in het schooljaar 2007-2008 starten.

Doelstellingen:

- Het bevorderen van de gezondheid van kinderen: kinderen en ouders krijgen inzicht in het belang van gezond bewegen en gezonde voeding;
- Het stimuleren van beweging en sportdeelname van kinderen en jongeren;
- Het vergroten van de maatschappelijke participatie en de sociale binding van kinderen en tieners in de wijk;
- Het versterken van de sociale competentie van kinderen en tieners (participatie, zelfredzaamheid en weerbaarheid, sociale vaardigheden);
- Het betrekken van ouders bij de ontwikkeling en gezondheid van de kinderen;
- Versterken van de sociale infrastructuur in de wijk door het betrekken van sportverenigingen en sportaanbieders.

De concrete activiteiten die uitgevoerd gaan worden om deze doelstellingen te bereiken zijn opgenomen in tabel 2.

Doelgroep	Activiteiten
Kinderen	<p>Met de activiteiten wordt zoveel mogelijk aangesloten op al bestaande programma's. Voor kinderen worden er tijdens schooltijd activiteiten georganiseerd die gericht zijn op:</p> <ul style="list-style-type: none">• Bewegingsstimulering;• Concentratiebevordering;• Verminderen van bewegingsachterstand en motorische achterstand;• Bevorderen van de gezondheid. <p>Ook zullen er projecten en lessen ontwikkeld en aangeboden worden over:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gezonde voeding;• Versterken sociale competenties zoals zelfredzaamheid en sociale vaardigheden;• Weerbaarheid. <p>Na schooltijd krijgen de kinderen een programma dat aansluit op de lessen in school, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verschillende soorten sport;• Kookcursussen;• Zelfverdediging;• Dans en beweging;• Cultuur;• Theater en toneel;• Leesprojecten.
Ouders	<p>De ouders zullen bij de activiteiten worden betrokken, bijvoorbeeld in de vorm van:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Ouderavonden over voeding en beweging;• Themabijeenkomsten over opvoeden;• Vrijwilliger tijdens de buitenschoolse activiteiten.
Vrijwilligerskader en sportverenigingen	<p>Voor de vrijwilligers van de buitenschoolse activiteiten en de sportverenigingen zullen een aantal activiteiten en trainingen georganiseerd worden om hen "Bosrijp" te maken, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none">• Voorlichtingsbijeenkomsten over het doel en de werkwijze van het project;• Training en deskundigheidsbevordering in het methodisch versterken van de sociale competenties van kinderen in de lessen;• Begeleiding en deskundigheidsbevordering van sportverenigingen over het ontwikkelen en vormgeven van een buurtfunctie.
Scholen	<p>Scholen zijn een heel belangrijke partner. De scholen krijgen vooral een rol in het vormgeven van een structurele en continue bijdrage aan het bevorderen van de gezondheid en beweging van kinderen. Onderstaande activiteiten zullen met en voor scholen plaatsvinden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Advies en begeleiding bij het ontwikkelen van een School Gezondheidsplan;• Groepsleerkrachten van groep 1 en 2 zullen door de vakleerkracht begeleid worden in het geven van bewegingsles.

Tabel 2: Activiteiten Buurt, Onderwijs en Sportimpuls

4.2.2.3 Cultuurbeleid

Het cultuurbeleid is vastgelegd in de nota "Noordenveld voor het voetlicht". Cultuur heeft een bindende functie voor inwoners van een gemeenschap en draagt dus in een belangrijke mate bij aan sociale samenhang. Daarnaast draagt het bij aan de individuele ontplooiing van mensen. De gemeente vindt het erg belangrijk dat inwoners van de gemeente zich thuis voelen in de plaats waarin zij wonen, en ziet het dan ook als een belangrijke taak om cultuur te stimuleren. Letterlijk staat in het bestuursprogramma dan ook "Investeren in cultuur is investeren in de samenleving". Voor het kunnen genieten van cultuur is culturele vorming belangrijk.

De gemeente is voorwaardenscheppend door het subsidiëren van:

- de amateuristische kunstbeoefening in verenigingsverband om zowel de individuele kunstzinnige expressie en vorming als de sociale samenhang te bevorderen. Deze subsidies hebben tevens tot doel de deelname aan de amateuristische kunstbeoefening in het algemeen en van jongeren in het bijzonder te bevorderen;

- culturele programmaorganisaties in Noordenveld om voor de inwoners een samenhangend cultuur programma-aanbod te organiseren en toegankelijk te maken en om het culturele klimaat binnen de gemeente te bevorderen;
- activiteiten op het gebied van kunst en cultuur ter bevordering van zelfontplooiing van de inwoners, de sociale samenhang en het culturele klimaat binnen de gemeente;
- het openbare bibliotheekwerk om de inwoners een laagdrempelige toegang te verschaffen tot boeken en andere informatiedragers ter ontspanning, informatie of ontwikkeling;
- musea in de gemeente om te zorgen dat de betreffende museale collecties worden bewaard voor de toekomst, tentoongesteld en toegankelijk gemaakt voor een breed publiek en omdat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de culturele, historische en recreatieve waarde van de Gemeente Noordenveld.

Daarnaast is er binnen de gemeente Noordenveld sprake van veel cultureel erfgoed. De gemeente vindt het belangrijk om dit te behouden en zichtbaar en toegankelijk te maken voor iedereen.

In 2007 zal gestart worden met herziening van de cultuurnota, waarbij de herijking van het huidige beleid ook zal worden gezien in het licht van de Wmo, voor zover dat mogelijk is.

4.2.2.4 Veiligheidsbeleid

In 2006 is door de gemeenteraad de Kadernota Integrale Veiligheid vastgesteld. In de kadernota staat dat de gemeente Noordenveld al een groot aantal jaren de naam heeft de veiligste gemeente in een op zich al veilige provincie / regio te zijn; met name waar het gaat om sociale veiligheid. De bevindingen en gegevens uit de veiligheidsanalyse in deze kadernota bevestigen dat beeld. Met dit resultaat kan de gemeente tevreden zijn. Maar terecht wordt in de nota gewezen op het gevaar van dit positieve beeld en beschrijft dat het risico van tevredenheid is dat deze, bij gebrek aan incidenten, gemakkelijk kan omslaan in zelfgenoegzaamheid, achterover leunen, etc.

De nota geeft verder inzicht in de stand van zaken op de belangrijkste probleemvelden binnen de gemeente Noordenveld. Bij de behandeling van de kadernota zijn het jeugdbeleid en de verkeersproblematiek door de gemeenteraad als prioriteiten aangemerkt. Vervolgens is het uitvoeringsprogramma opgesteld dat voortvloeit uit de kadernota integrale veiligheid 2005-2010 waarin concreet de doelstellingen zijn opgenomen.

Het veiligheidsbeleid is vooral preventief en pro-actief van karakter en sterk gericht op het bundelen van krachten van de ketenpartners zoals bijvoorbeeld maatschappelijk werk en de politie.

Naast de speerpunten jeugd en verkeer zijn in het uitvoeringsprogramma ook het bevorderen van sociale veiligheid, het voorkomen van overlast jongeren en het voorkomen van huiselijk geweld als speerpunten benoemd. Huiselijk geweld komt als specifiek onderdeel uitgebreid terug bij prestatieveld 7.

De integrale veiligheidsnota wordt jaarlijks "up to date" gehouden en vertaald in concrete te realiseren punten. Door actief preventief beleid te blijven voeren wil de gemeente een veilige gemeente blijven.

4.2.2.5 Wonen, zorg en welzijn

Begin 2006 is de beleidsnota "Woonvisie Noordenveld, een tussenbalans" vastgesteld als nieuw beleidskader voor het wonen in deze gemeente. In de woonvisie zijn uitgangspunten opgenomen die in het kader van de Wmo belangrijk zijn om hier kort te benoemen:

- In de nieuwbouw zal er zoveel mogelijk rekening moeten worden gehouden dat woningen geschikt zijn voor ouderen.
- Voldoende woonperspectief in de wijken realiseren, door een goede mix van sociale huur, betaalbare koop en duurdere koop en voldoende geschikte woningen voor mensen met functiebeperkingen (ouderen).
- Investeren in het toevoegen van specifieke woonvormen voor senioren, het aanpassen van de voorraad en inzetten op levensloopbestendig bouwen.
- Concrete aandachtsvelden binnen het kader wonen, welzijn en zorg vanuit woonperspectief:
 - Het transformeren van intramurale zorg naar extramurale capaciteit met zorgaanbod. Het realiseren van woonservicezones centraal; delen van een woonwijk waar geschikte woonvormen voor mensen met functiebeperkingen zijn en waar welzijns- en activiteitsaanbod is en zorg verleend kan worden.
 - Daarnaast kan ook gedacht worden aan 'beschermden woonvormen', kleinschalige

woonvormen voor verstandelijk gehandicapten met begeleiding en zorg.
Het bieden van een gedifferentieerd aanbod. De breedte van de groep zorgvragers –
ouderen, verstandelijk gehandicapten, lichamelijk gehandicapten en psychiatrische
patiënten - maakt dat nodig.

Regiovisie

Sinds 1996 werken de provincies Groningen en Drenthe en de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn samen in de Regio Groningen-Assen. De reden daarvoor is dat deze partijen zich samen verantwoordelijk voelen voor de ontwikkeling van de regio. De regiovisie Groningen-Assen is een ruimtelijke ontwikkelingsvisie, waarbij provincies en gemeenten over hun bestuurlijke grenzen heen kijken en samenwerken om kansen te creëren voor goede ontwikkelingen in het regiogebied. Kansen op goed werk, goed onderwijs, goede voorzieningen en op een goede betaalbare woning in een uitstekende woonomgeving. De regiovisie richt zich op de regio als geheel. Naast het versterken van de positie van de steden Groningen en Assen, is de leefbaarheid van het landelijk gebied en de dorpen die in dit gebied liggen een van de uitgangspunten van de regiovisie. Voor de gemeenten Hoogezand-Sappemeer Leek en Noordenveld is daarbij aanvullend op de positie van Groningen en Assen een schragende functie gecreëerd. Voor Leek en Roden samen geldt dat tot 2020 6400 woningen moeten worden gebouwd waarvan 5300 nieuw en 1100 in herstructurering. Daarnaast geldt voor de overige kernen in de gemeente Noordenveld nog een extra taakstelling van gezamenlijk 600 nieuwe woningen. Inmiddels is een concept-Intergemeentelijk Structuurplan (IGS) opgesteld waarin de ontwikkelingen zijn beschreven en voorstellen worden gedaan voor oplossingen. Er zijn voor Roden en omgeving 7 mogelijke ontwikkelingsgebieden aangewezen waar woningbouw mogelijk wordt gemaakt. De plannen hebben ingrijpende gevolgen voor de vraag naar voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, wonen, zorg en welzijn. Daarom wordt in de regiovisie speciaal aandacht gegeven aan de het op peil houden van de voorzieningen in deze dorpen en de ontwikkeling van lokale bedrijvigheid. Binnen de regiovisie wordt daar waar mogelijk aangesloten op reeds door de gemeenteraad vastgesteld beleid, zoals bijvoorbeeld de nota woonvisie, gezondheidsbeleid etc.

In januari 2005 heeft de Stuurgroep Regiovisie een bijeenkomst georganiseerd waarvoor alle gemeenten en in het regiogebied werkzame woningcorporaties en welzijnsorganisaties waren uitgenodigd. Vanuit een gebiedsgerichte benadering zijn vervolgens de volgende vragen geformuleerd:

- Welke wonen, welzijn en zorgvoorzieningen zijn aanwezig?
- Waar liggen kansen voor in- en/of aanvulling daarvan?
- In welke kern zou hieraan prioriteit gegeven moeten worden?
- Hoe is de realisatie te organiseren en wie neemt het voortouw?

De resultaten zijn op basis van een eenduidige inventarisatie (Bureau Companen) neergelegd in lokale (en gemeentelijke) rapportages.

Deze onderzoeksbevindingen van de lokale rapportages zijn vervolgens geclusterd in een regiorapportage. De afstemming tussen de sectoren wonen-welzijn-zorg kan per kern of wijk een iets andere invulling krijgen als gevolg van verschil in bevolkingsopbouw, sociale samenhang, eigenheid en reeds bestaand aanbod. De afstemming en samenhang van huisvestingsbeleid voor doelgroepen vraagt om een gebiedsgerichte aanpak.

Op basis van deze informatie is in april 2007 een convenant ondertekend door de gemeenten, woningcorporaties, welzijnsorganisaties en beide provincies waarin is afgesproken om in de regio een 5-tal pilots op het wonen, zorg en welzijnsterrein te ontwikkelen.

De gemeente Tynaarlo en onze gemeente zijn verantwoordelijk voor de pilot "Wonen". Deze pilot richt zich met name op de (oudere) particuliere eigenaar/bewoner van een woning. Welke randvoorwaarden moeten worden geschapen opdat de doelgroep wordt uitgenodigd om daadwerkelijk langer in de eigen woning te (kunnen) blijven wonen.

Een zeer aanzienlijk deel van de ouderen (plm. 75%) woont namelijk in een koopwoning. Met het klimmen der jaren blijkt dat veel van deze woningen steeds minder geschikt worden om daar te blijven wonen: de woning wordt te groot, de basisfuncties (woonkamer, slaapkamer, etc.) zijn niet gelijkvloers aanwezig, de tuin wordt te groot, het woningonderhoud wordt te bewerkelijk, etc.

Toch wensen ook deze ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. In de pilot wordt nagegaan welke randvoorwaarden daarvoor moeten zijn.

Het uiteindelijke doel is dat iedereen zo lang mogelijk prettig in een woning en woonomgeving kan blijven wonen. Daarvoor is een goed en op de behoefte afgestemd aanbod van wonen, welzijn en zorg nodig. Lokaal maatwerk moet daarin mogelijk blijven, hetgeen betekent dat niet in alle kernen op een zelfde manier vorm hoeft te worden gegeven aan de samenhang tussen wonen-welzijn-zorg (WWZ). Kleinere kernen kunnen voor sommige voorzieningen "leunen" op de hoofdkern en op onderdelen zullen inwoners uit de omliggende gemeenten ook kunnen "leunen" op voorzieningen in een andere gemeenten. Regionale afstemming is vooral van belang uit oogpunt van efficiency en duidelijkheid naar de burger, maar bovenal om te komen tot een optimale WWZ-infrastructuur.

In de regionale rapportage en in het convenant WWZ is specifieke aandacht voor het belang van een samenhangend lokaal planologisch- en mantelzorgbeleid in met name het landelijk gebied. Ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen als de aanwezigheid/habijheid van mantelzorg ook qua huisvestingssituatie gerealiseerd kan worden.

Bij de invulling op planologisch gebied wordt daarbij onder meer gedacht aan het teruggrijpen op een in het (recente) verleden vrij gebruikelijke systematiek (een kleine woning voor de ouders op het erf van de boerderij). Beleidsmatig spreken we thans over "kangoeroewoningen". De provincies hebben in het convenant hun positieve intenties hierover uitgesproken.

4.2.2.6 Accommodatiebeleid

Tijdens de workshop Wmo (zie voor meer informatie over deze workshop hoofdstuk 15) werd als belangrijk speerpunt aangedragen dat de gemeente er zorg voor dient te dragen dat er voldoende accommodaties voor ontmoeting en activiteiten in de dorpen en wijken aanwezig moeten zijn.

Om hieraan invulling te geven zal een breder accommodatieonderzoek worden gestart waarbij multifunctionaliteit een aandachtspunt is.

Een multifunctionele accommodatie is een gebouw met meerdere gebruikers, waarbij naast gemeenschappelijke huisvesting veelal ook door de gebruikers wordt samengewerkt. In het kader van de Wmo is het daarbij van belang te kijken welke functies zoals bijvoorbeeld onderwijs, ontmoeting, kinderopvang, zorg en sport kunnen worden geclusterd per dorp/wijk zodat de gebruiksmogelijkheden optimaal worden.

In de vernieuwing van wonen, welzijn en zorg kunnen multifunctionele accommodaties namelijk een belangrijke rol spelen. Langer zelfstandig thuis wonen, welzijnsdiensten om de hoek en zorg op maat zijn kernbegrippen geworden om de komende jaren de sterke vergrijzing en toenemende extramuralisering tegemoet te treden. (*Bron: Publicatie Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, "Bouwen en beheren van multifunctionele accommodaties voor welzijn en zorg", 2005*).

In de volgende paragraaf wordt aandacht besteed aan ontwikkelingen op het gebied van multifunctionele accommodaties m.b.t. het beleidsterrein onderwijs.

4.2.2.7 Onderwijs

Als er wordt gesproken over het bevorderen van sociale samenhang en de leefbaarheid speelt onderwijs een belangrijke rol. Scholen vormen een fysieke voorziening waar ouders en kinderen elkaar ontmoeten. In het bestuursprogramma is specifiek opgenomen dat scholen in kleine kernen behouden moeten blijven. Niet alleen vanwege de onderwijsfunctie, maar ook vanwege de rol die de scholen vervullen in de lokale samenlevingen. Schoolgebouwen moeten dan ook voor meerdere functies gebruikt kunnen worden.

In de gemeente Noordenveld zijn 20 scholen voor basisonderwijs verdeeld over diverse kernen. Daarnaast is in Roden en Norg voortgezet onderwijs aanwezig. Naast de scholen zijn ook in diverse kernen peuterspeelzalen aanwezig. In tabel 3 is een overzicht weergegeven van de scholen in de gemeente met daarbij een korte toelichting op de ontwikkelingen.

In paragraaf 4.2.2.6 is reeds ingegaan op het belang van multifunctionaliteit van voorzieningen. In het kader daarvan willen we hier de volgende belangrijke ontwikkelingen bij de onderwijsinstellingen noemen.

Belangrijke ontwikkelingen voor wat betreft de scholen in Peize zijn dat in 2007 vervangende nieuwbouw in gebruik wordt genomen en in de loop van 2007 wordt voor de andere school op

dezelfde locatie een nieuwe school gebouwd. Er ontstaat dan een onderwijs- en buurtcampus waarbij onderwijs, sportvoorzieningen, buurtvoorzieningen, zorg en kinderopvang op loopafstand van elkaar zijn gehuisvest. Scholen, sportverenigingen, kinderopvang en de welzijnsorganisatie werken op het gebied van het project Buurt, Onderwijs en Sport al intensief samen.

Voor Veenhuizen wordt er op dit moment onderzocht of het mogelijk is een multifunctionele accommodatie te realiseren waarin de 2 scholen, een sportzaal, een peuterspeelzaal en kinderopvang kunnen worden geïntegreerd. Er wordt verder onderzocht of het mogelijk is andere activiteiten gericht op versterking van de leefbaarheid van Veenhuizen hierin een plaats te geven.

Momenteel loopt een onderzoek om een multifunctionele accommodatie te realiseren in Roderesch waarin school, dorps huis, peuterspeelzaal, de jeugdsoos en kinderopvang een plek kunnen krijgen.

Daarnaast worden voorbereidingen getroffen om in het dorp Roderwolde een multifunctionele accommodatie te realiseren. De accommodatie kan mogelijk onderdak bieden aan de school, het dorps huis, de peuterspeelzaal, de korfbalvereniging, diverse recreatieve sportverenigingen, kinderopvang en andere jeugdactiviteiten.

Basisscholen en	voortgezet onderwijs binnen de gemeente Noordenveld
Peize	In Peize zijn 2 openbare basisscholen met ongeveer 450 leerlingen
Norg	In Norg is 1 openbare basisschool met omstreeks 350 leerlingen en een vestiging van de scholengemeenschap Dr. Nassaucollege met omstreeks 150 leerlingen op een naastgelegen terrein.
Roden	In Roden zijn 3 openbare basisscholen met omstreeks 700 leerlingen, 4 christelijke basisscholen met omstreeks 600 leerlingen. Wat betreft het voortgezet onderwijs zijn er 2 vestigingen van de Regionale Scholengemeenschap De Borgen met respectievelijk 300 en 100 leerlingen. Voor de vestiging De Ronerborg wordt nu een nieuwe school gebouwd en in de loop van 2007 wordt een begin gemaakt met vervangende nieuwbouw voor De Esborg op een naastgelegen terrein.
Veenhuizen	In Veenhuizen zijn een openbare basisschool met ruim 120 leerlingen en een christelijke basisschool met ruim 40 leerlingen.
Westervelde	In Westervelde is een openbare basisschool met ruim 90 leerlingen. De school wordt bezocht door kinderen uit de dorpen en buurtschappen Huis ter Heide, Langelo, Westervelde en Zuidvelde.
Nietap	In Nietap is een openbare basisschool met ruim 70 leerlingen.
Roderesch	In Roderesch is een openbare basisschool met ruim 30 leerlingen.
Roderwolde	In Roderwolde is een openbare basisschool met omstreeks 50 leerlingen.
Een	In Een zijn een openbare basisschool met omstreeks 80 leerlingen en een christelijke basisschool met ongeveer 50 leerlingen.
Altena	In Altena is een openbare basisschool met ruim 70 leerlingen. In de school is tevens een peuterspeelzaal ondergebracht.

Tabel 3: Onderwijsinstellingen gemeente Noordenveld

Volwasseneneducatie: De Buurtacademie

De gemeente Noordenveld, Stichting WiN en het Alfa-college gaan de mogelijkheden onderzoeken om een pilot Buurtacademie op te starten in één van de dorpen binnen de gemeente Noordenveld. Daarbij zullen deze partijen een samenwerkingsverband aangaan. Er wordt aansluiting gezocht bij de bestaande netwerkstructuren in de dorpen en de wijken waarbij de onderlinge samenwerking tussen partners wordt bevorderd. De Buurtacademie gaat cursussen verzorgen voor volwassenen op kleine schaal. Deze cursussen worden gegeven door het Alfa-college. Een deel van de activiteiten in de Buurtacademie komen voor rekening van de gemeente en worden bekostigd uit de middelen die de gemeente ontvangt vanuit de Wet Educatie Beroepsonderwijs.

Bij de Buurtacademie staan de vragen van de bewoners voorop. Door middel van bewonersavonden wordt geïventariseerd waar de bewoners van buurt/dorp behoefte aan hebben. De bewoners van een wijk of dorp worden door middel van de Buurtacademie gestimuleerd om zich individueel of samen verder te ontwikkelen. Waarbij het geleerde weer in de wijk wordt ingezet, bijvoorbeeld door het doen van vrijwilligerswerk. Binnen de Buurtacademie wordt bewoners dus een unieke kans geboden om naast zichzelf verder te ontwikkelen ook te werken aan de kwaliteit van de eigen woonomgeving. Het is een initiatief waarbij de educatiemiddelen die de gemeente ontvangt op een belangrijke manier kunnen bijdragen aan de zelfredzaamheid en participatie van bewoners binnen een wijk/dorp.

4.2.3 Betrokken partijen

Gezien de breedte van dit prestatieveld is ervoor gekozen om hier de betrokkenen op de verschillende beleidsterreinen niet te benoemen, bij alle overige prestatievelden worden wel de betrokken partijen in beeld gebracht.

4.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

4.3.1 Doelstelling

Behouden en waar mogelijk verbeteren van het huidige niveau van sociale samenhang en leefbaarheid van de dorpen, buurten en wijken binnen de gemeente Noordenveld. Onderliggende doelstellingen zijn:

- Burgers meer betrekken bij wijk en buurt
- Het bevorderen van sociale samenhang en onderlinge ontmoetingen

4.3.2 Prestatie-indicatoren

Mogelijke prestatie-indicatoren zijn:

- Beoordeling van woon-leefklimaat door inwoners
- Beleving veiligheid van de buurt door inwoners
- Aantal accommodaties dat multifunctioneel wordt gebruikt
- Aantal klachten openbare ruimte

4.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
In vervolg op de opgerichte wijkbelangenvereniging in de Vijfde Verloting ook in alle overige wijken in Roden (waar mogelijk) een wijkbelangenvereniging opzetten die als gesprekspartner kan optreden voor de gemeente en die samen met de afdeling wijkbeheer initiatieven ontwikkelen die bijdragen aan het vergroten van de leefbaarheid van de buurt/wijk.	2007-2011
De positie van de sportverenigingen versterken en de sportdeelname van verschillende doelgroepen bevorderen door in het kader van de breedtesport Impuls de volgende vijf deelprojecten uit te voeren: <ul style="list-style-type: none">- Verenigingsondersteuning- Sportstimulering op basisschool 4- 12 jaar- Sportstimulering jeugd op het voortgezet onderwijs 12- 18 jaar- Werk en sport- Oud en fit	2007-2009
Opstellen sportnota in 2008 waarin voor de lange termijn: <ul style="list-style-type: none">- Duidelijke beleidsuitgangspunten staan voor "de sport" in Noordenveld;- Een sportvisie staat;- Aan de sportverenigingen en andere geïnteresseerden duidelijk wordt gemaakt wat zij van de gemeente Noordenveld kunnen verwachten op sportgebied en wat de gemeente van hun verwacht.	2007-2008
Achterstanden van jeugdigen op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen aanpakken en het leefklimaat in de buurt verbeteren door in 2007 te starten met het door de gemeente bij ministerie van VWS ingediende project in het kader van de tijdelijke stimuleringsregeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS).	2007-2009
In 2007 zal gestart worden met de herziening van de cultuurnota, waarbij de herijking van het huidige beleid ook zal worden gezien in het licht van de Wmo.	2008
Voldoende woonperspectief woningen voor mensen met functiebeperkingen (ouderen) in de wijken realiseren door een voldoende gedifferentieerd woningaanbod. Alleen zo kan men zijn wooncarrière in de eigen wijk voortzetten, wat de binding aan de wijk ten goede komt.	2008-2020

Mogelijkheden voor realisering van Woonzorg- resp. Woonservicezones in diverse kernen onderzoeken. Door het realiseren van Woonzorg- resp. Woonservicezones ervoor zorgen dat de haal- en brengfuncties op het gebied van wonen, welzijn en zorg door woningbouwcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties meer op elkaar worden afgestemd, verbeterd en uitgebreid, een en ander in combinatie met verbetering van de informatievoorziening waardoor de inwoners langer in eigen huis/wijk/dorp kunnen blijven wonen.	2008-2011
Samen met de Gemeente Tynaarlo en met steun van woningbouwcorporaties en huiseigenaren onderzoeken wat de meest geschikte methoden zijn om de (oudere) huiseigenaren te bewegen vroegtijdig investeringen in (aanpassingen aan) de eigen woning te doen om daarin zo lang mogelijk te kunnen blijven wonen.	2008
In overleg met provincie, inwoners en woningcorporaties heldere uitgangspunten vaststellen voor woningaanpassingen binnen en buiten de bebouwde kom, waardoor inzet- resp. voortzetting van mantelzorg mogelijk wordt.	2008-2011
Onderzoeken of er binnen de gemeente voldoende accommodaties voor ontmoeting en activiteiten in de dorpen en wijken aanwezig zijn door een accommodatieonderzoek te starten waarbij multifunctionaliteit een aandachtspunt is. Realiseren multifunctionele accommodatie Roderwolde, wat moet bijdragen aan het versterken van de leefbaarheid in deze kleine plattelandskern.	2009-2010 2008
Onderzoeken mogelijkheden voor het opstarten pilot Buurtacademie in samenwerking met de Stichting WiN en het Alfa-college. De op te zetten pilot na 1 jaar evalueren op basis waarvan kan worden bepaald of uitbreiding naar andere dorpen/wijken een optie is.	2007-2008

5 PRESTATIEVELD 2: PREVENTIEVE ONDERSTEUNING BIJ OPGROEIEN EN OPVOEDEN

5.1 Omschrijving prestatieveld

Dit prestatieveld heeft betrekking op de in de gemeente wonende jeugdigen (en in voorkomende gevallen hun ouders/verzorgers) bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op in andere wetgeving, zoals de Leerplichtwet, vastgelegde taken.

Het ligt voor de hand dat de gemeenten bij dit prestatieveld aansluiting zoeken bij de door de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG), Interprovinciaal overleg, Rijk en de maatschappelijk ondernemersgroep (MO-groep) overeengekomen functies van het preventief jeugdbeleid die er op lokaal niveau tenminste moeten zijn. Het gaat daarbij specifiek om de volgende vijf functies: informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot hulpaanbod, lichtpedagogische hulp en coördinatie van zorg.

Bij de functie 'signalering' gaat het bijvoorbeeld om de coördinatie tussen signalerende instanties. De functie 'toeleiding tot het hulpaanbod' heeft betrekking op het totale lokale en regionale hulpaanbod, zoals vroeg- en voorschoolse educatie, onderwijsachterstands- en HALT-voorzieningen. Bij 'pedagogische hulp' gaat het om het bieden van opvoedingsondersteuning aan ouders/verzorgers en gezinnen waar problemen zijn of dreigen te ontstaan, en om schoolmaatschappelijk werk. 'Coördinatie van zorg' betreft het afstemmen en zo mogelijk bundelen van zorg in het geval dat meerdere hulpsoorten nodig zijn om een jeugdige of gezin te ondersteunen voor zover deze niet reeds onder de basistaken zijn gebracht.

Beschrijving doelgroep

De doelgroepen van prestatieveld 2 zijn jeugdigen met problemen bij het opgroeien en ouders/verzorgers met problemen bij het opvoeden.

5.2 Omschrijving huidige stand van zaken

5.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma zijn de volgende punten geformuleerd met betrekking tot op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders/verzorgers met problemen met opvoeden:

- Verengingen op sportief en cultureel gebied vervullen een belangrijke rol in de vrijetijdsbesteding en vorming van jongeren en zijn dan ook een belangrijk onderdeel van het jeugdbeleid. In de raadsperiode zal besluitvorming over het aantal locaties en soort jongerenaccommodaties worden afgerond en binnen de investeringsmogelijkheden en exploitatiemogelijkheden worden gerealiseerd.
- Kinderen zijn voor hun vierde jaar het meest taalgevoelig. Voorschoolse opvang met aandacht voor taalontwikkeling, sociale vaardigheden en spel is noodzakelijk.
- Binnen de doorgaande zorglijn van 0-23 jaar wordt extra aandacht geschonken aan:
 - de overgangen van peuterspeelzaal-basisonderwijs-voortgezet onderwijs-ROC;
 - voortijdig schoolverlaten;
 - de schoolmonitor.
- Jongeren worden gestimuleerd om actief bij te dragen aan de formulering en uitvoering van het jeugdbeleid.
- Scholen, kinderopvang, bibliotheek, sportverenigingen, maatschappelijk werk en zonodig de wijkagent vormen samenwerkingsverbanden in het kader van de vroeg-, tussen- en naschoolse opvang.
- In bijzondere situaties en desgevraagd kunnen deze instanties ook een zorgnetwerk rondom individuele kinderen vormen en desgewenst ouders/verzorgers ondersteunen bij de opvoeding.

5.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

Binnen de gemeente is er al enkele jaren sprake van een specifiek jeugdbeleid, dat elk jaar wordt geëvalueerd en wordt aangepast aan de recente ontwikkelingen. Onder de titel "De jeugd heeft de toekomst" is het integrale beleid in 2001 van start gegaan. De afgelopen jaren heeft de nadruk vooral gelegen op samenwerking tussen de verschillende organisaties.

Het jeugdbeleid van de gemeente Noordenveld richt zich op drie speerpunten:

- Bevordering sluitende aanpak jeugdvoorzieningen;
- Ruimte voor jeugdigen met de nadruk op ontmoeting en vrijetijdsbesteding op het gebied van sport en cultuur;
- Afstemming zorg-onderwijs-hulpverlening-jeugd en jongerenwerk.

In de nota gezondheidsbeleid 2004-2008 is het volgende voornemen opgenomen: de gemeente wil een samenhangend beleid voeren ten aanzien van gezondheid, opvoeding en welzijn van de jeugd van 0-19 jaar. In het jeugdbeleid moet de samenhang tussen de diverse beleidsterreinen als onderwijs, kinderopvang/peuterspeelzaalwerk, voor- en vroegschoolse educatie (VVE), GOA (gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid) en jeugdgezondheidszorg verankerd zijn en blijven.

5.2.3 Voorzieningen/activiteiten

Binnen de drie speerpunten van het jeugdbeleid worden er verschillende activiteiten ondernomen. Ten aanzien van het eerste speerpunt bevordering sluitende aanpak jeugdvoorzieningen is er veel aandacht voor de kwaliteit van peuterspeelzalen, de VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie), samenwerking en afstemming tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen en het verbeteren van de signalering van ontwikkelingsachterstanden. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld training van peuterspeelzaalleidsters- en kinderdagverblijfsleidsters, taalscreening, betere afstemming tussen de verschillende organisaties, gericht inzetten van huisbezoeken voor zogenaamde risico-kinderen of –gezinnen, schoolmaatschappelijk werk en een pilot boekenpret. Bij deze pilot worden ouders/verzorgers door een wijkverpleegkundige gestimuleerd om voor te lezen.

Onder het tweede speerpunt ruimte voor jeugdigen met de nadruk op ontmoeting en vrijetijdsbesteding op het gebied van sport en cultuur vallen onder andere de activiteiten die georganiseerd zijn/worden in het kader van breedtesport impuls. Ook de verschillende ontmoetingsruimtes voor jongeren (de JOP's) kunnen hieronder worden genoemd evenals de jeugdsozen die door de Stichting WiN worden begeleid. Binnen dit speerpunt valt ook de jeugdparticipatie in de vorm van het Jeugdplatform. Dit platform wordt begeleid door de Stichting WiN. Het jeugdplatform kan advies geven aan de gemeente.

Het laatste speerpunt is zorg-onderwijs-hulpverlening-jeugd en jongerenwerk. In het kader daarvan zal het Jeugdpunt Noordenveld worden gerealiseerd. Het Jeugdpunt Noordenveld is een voorziening waar ouders, jeugdigen en professionals die werken met 0-23 jarigen terecht kunnen voor informatie, consultatie, advies, het melden van signalen en hulp.

Het doel van het Jeugdpunt is:

- waar wenselijk het bieden van informatie en advies bij vragen over opvoeden en opgroeien,
- waar mogelijk het voorkomen van problemen bij opvoeden en opgroeien en
- waar nodig het zo snel en adequaat mogelijk (doen) bieden van hulp bij opvoed- of opgroeioproblemen.

Realisatie van het Jeugdpunt Noordenveld biedt de mogelijkheid om de gemeentelijke functies en verantwoordelijkheden op het terrein van preventief jeugdbeleid te bundelen in één voorziening. Het gaat daarbij om: informatie en advies, signalering, toeleiding naar de juiste zorg, licht pedagogische hulp, coördinatie van zorg.

Het Jeugdpunt Noordenveld is een samenwerkingsverband;

- waarin het kind centraal staat. Dat wil zeggen dat de jeugdketen, de opeenvolgende schakels van de vraag of het signaal tot en met het bieden van het juiste antwoord of de juiste zorg, zonder haperingen en 'langs elkaar heen werken' kan functioneren.

- dat kansen en mogelijkheden biedt voor het verder uitbouwen en versterken van het preventief jeugdbeleid. Zo biedt het Jeugdpunt tal van mogelijkheden voor eventuele doorontwikkeling naar een Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het Jeugdpunt Noordenveld is bedoeld voor ouders, jeugdigen van 0 tot 23 jaar en voor professionals (mensen die dagelijks met kinderen, jeugdigen en/of ouders werken). Zij kunnen te allen tijde een beroep doen op het Jeugdpunt.

Met de vertaling van het preventief jeugdbeleid in een specifieke voorziening voor jeugd en ouders, geven gemeenten uitdrukking aan het belang dat zij hechten aan 'hun' jeugd. Aan het belang van opgroeien zonder (al te veel) problemen en aan de cruciale rol die ouders (maar ook peuterspeelzalen, scholen en sociale netwerken) daarbij spelen. Want bij het Jeugdpunt kun je terecht met vragen, zorgen en signalen over opvoeden en opgroeien. Je hoeft daarvoor niet een 'zoektocht door instellingen en organisaties' te maken, maar je kunt terecht op één centraal adres, waar het aanbod op het terrein van jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg en jeugdzorg gebundeld is. *(Bron tekst m.b.t. jeugdpunt: Bedrijfsplan Jeugdpunt Noordenveld, mei 2007)*

5.2.4 Betrokken partijen

- GGD Drenthe
- Icare Jeugdgezondheidszorg
- Stichting WiN
- Onderwijsinstellingen (basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs)
- Peuterspeelzalen in Noordenveld
- Maatschappelijk Werk Stichting NoorderMaat
- Jeugdplatform
- Bureau Jeugdzorg
- Jongerenpunt CWI Noorderkwartier
- Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) Noord en Midden Drenthe
- Jongeren Netwerk Noordenveld
- Bibliotheek
- Politie
- Kinderopvangcentra Noordenveld
- Sportverenigingen
- Culturele verenigingen

5.2.5 Knelpunten/Kansen

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en de ondersteuning van ouders/verzorgers met problemen bij het opvoeden maken integraal onderdeel uit van het jeugdbeleid van de gemeente Noordenveld. Jaarlijks vindt er een evaluatie en een update van het jeugdbeleid plaats. En er is veel aandacht voor de samenwerking tussen de verschillende betrokken organisaties. De komende jaren zal in het teken staan van het verder uitvoeren/realiseren van het jeugdbeleid. Daartoe zal in 2007/2008 een nieuwe beleidsnota worden opgesteld als vervolg op de nota "De jeugd heeft de toekomst". Hierbij zijn de partners in het jeugdbeleid betrokken.

5.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

5.3.1 Doelstelling gemeentelijk jeugdbeleid

Komen tot een geïntegreerd netwerk van activiteiten en voorzieningen van jeugdigen om zo optimaal mogelijk ontplooiing te garanderen en knelpunten vroegtijdig te signaleren.

Daarbij richt de gemeente zich op drie speerpunten:

- Bevordering sluitende aanpak jeugdvoorzieningen, met bijzondere aandacht voor 0-6 jarigen, waarbij alle instellingen die zich richten op jeugdigen en hun ouders/verzorgers, zich er samen voor inspannen om een doorgaande lijn in aanbod te creëren zodat jeugdigen optimaal ondersteund worden in hun ontwikkeling en de ouders/verzorgers optimaal worden ondersteund bij de opvoeding.
- Ruimte voor jeugdigen. Er moet voldoende veilige ruimte zijn om elkaar te ontmoeten of andere activiteiten te kunnen ontplooien. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan

een fysieke plek, maar vooral ook aan beïnvloeding van de beeldvorming over jeugdigen en de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding op het gebied van sport en cultuur.

- Afstemming zorg-onderwijs-hulpverlening-jeugd en jongerenwerk. Hierin staat centraal het vraag- en vindplaatsgericht werken.

5.3.2 Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren worden bij het opstellen van de nota jeugdbeleid vastgesteld.

5.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
De komende jaren zullen in het teken staan van het verder uitvoeren/realiseren van het reeds geformuleerde jeugdbeleid.	2007-2011
In 2007 zal een nieuwe beleidsnota worden opgesteld als vervolg op de nota "De jeugd heeft de toekomst". Hierbij worden de partners in het jeugdbeleid actief betrokken.	2007-2008
Realiseren van de voorziening Jeugdpunt Noordenveld waar ouders, jeugdigen en professionals die werken met 0-23 jarigen terecht kunnen voor informatie, consultatie, advies, het melden van signalen en hulp.	2008

6 PRESTATIEVELD 3: INFORMATIE, ADVIES EN CLIENTONDERSTEUNING

6.1 Omschrijving prestatieveld

Dit prestatieveld, het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning, kan zowel een algemene als een individuele component hebben. Met het 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld de burger de weg te wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een vraag.

Het is wenselijk dat de gemeente zich daarbij laat leiden door de 'één loket gedachte'. Dat houdt in dat mensen bij één loket terecht kunnen voor informatie, hulp of ondersteuning over allerlei zaken die onder de Wmo vallen. Deze 'één loket gedachte' is bedoeld om het burgers zo makkelijk mogelijk te maken informatie, hulp of ondersteuning te krijgen over zaken die onder de Wmo vallen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf 'over gaat', maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals zorg en wonen.

Cliëntondersteuning

Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning heeft tot doel de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Het kan informatie en advies, maar vooral ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen omvatten.

Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet op kan lossen.

In prestatieveld 3 van de Wmo wordt cliëntondersteuning genoemd als een activiteit van de gemeenten. Voor de gemeenten betekent dit voortzetting van de bestaande verantwoordelijkheid voor de informatie- en adviesfunctie binnen het welzijnswerk en de algemene maatschappelijke dienstverlening. De verantwoordelijkheid voor de cliëntondersteuning voor mensen met (verstandelijke of lichamelijke) beperkingen en voor mensen met een psychische aandoening is nieuw.

Beschrijving doelgroep

De doelgroepen van prestatieveld 3 zijn alle burgers, cliënten en maatschappelijke organisaties. Binnen de doelgroep is er extra aandacht voor mensen met (verstandelijke of lichamelijke) beperkingen en voor mensen met een psychische aandoening.

6.2 Omschrijving huidige stand van zaken

6.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma zijn de volgende punten geformuleerd met betrekking tot het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning:

- De één-loket-gedachte zal worden toegepast als dit leidt tot betere dienstverlening;
- Het digitale loket en de gemeentelijke website worden binnen de mogelijkheden gestadig verder uitgebouwd en onderhouden.

6.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

Door de gemeenteraad is in 2005 bewust de keuze gemaakt om bij de uitvoering van de Wmo eerst de wettelijke verplichtingen goed uit te voeren en pas daarna te kijken naar doorontwikkeling van activiteiten zoals de loketfunctie. Ten aanzien van het loket in Noordenveld zijn in de kadernota Wmo destijds een aantal basiskeuzes vastgesteld (zie tabel 4).

Basiskeuzes loket Noordenveld

Breedte loket

- Alleen voldoen aan wettelijke verplichtingen
- In tweede fase uitbouw naar andere onderwerpen en doelgroepen bezien.

Diepte loket

- Aansluiten bij werkwijze huidig centraal WvG-loket
- Toegang geven tot wettelijke Wmo-voorzieningen (WvG en hulp bij het huishouden)
- Taken: geven van informatie en advies
- Direct zelf afhandelen van enkelvoudige aanspraken Wmo
- Meervoudige aanvragen uitbesteden.

Omvang cliëntondersteuning

- Een vorm van (lichte) cliëntondersteuning door loketmedewerker
- Ondersteund door automatisering
- Minimaal mogelijkheid tot doorverwijzing beschikbaar

Toegankelijkheid

- In ieder geval 1 centraal loket in gemeentehuis
- Operationeel uiterlijk 1 januari 2007
- Openingstijden aansluiten bij openingstijden gemeentelijke loketten
- Telefonische bereikbaarheid tijdens kantooruren
- Digitaal 24 uur per dag bereikbaar

Onafhankelijk en objectief

- Beheer loket door gemeente Noordenveld

Klantvriendelijk en efficiënt

- Aansluiten bij huidige werkwijze WvG-loket
- Automatisering zo klantvriendelijk en laagdrempelig mogelijk
- Waar mogelijk verbeteringen aanbrengen in automatisering

Tabel 4: Basiskeuzes loket Noordenveld Kadernota Wmo

Vrijwel alle basiskeuzes zoals genoemd in de kadernota zijn daadwerkelijk gerealiseerd/geoperationaliseerd. Het gemeentelijk Wmo-loket is gestart per 1 januari 2007. Het jaar 2007 geldt als een overgangsjaar, waarin ervaringsgegevens de basis zullen vormen voor de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan de burgers.

6.2.3 Voorzieningen/activiteiten

Bij het Wmo-loket kan vanaf 1 januari 2007 iedereen terecht met vragen betreffende hulp bij het huishouden en hulpmiddelen, zoals rolstoelen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen. Ook voor algemene informatie en advies m.b.t. de Wmo kunnen inwoners bij het Wmo-loket terecht.

Als er wordt gesproken over het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning is het belangrijk om aan te geven dat het Wmo-loket maar één van de partijen is die daar invulling aan geeft, er zijn namelijk ook andere organisaties in het veld die informatie/advies en cliëntondersteuning op het gebied van maatschappelijke ondersteuning bieden. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan organisaties zoals de Stichting WiN, MEE Drenthe, Maatschappelijk Werk Stichting Noordermaat en Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Noordenkwartier.

6.2.4 Betrokken partijen

- Stichting WiN
- Maatschappelijk Werk Stichting Noordermaat
- MEE Drenthe
- ISD Noordenkwartier
- Zorgaanbieders

6.2.5 Knelpunten/Kansen

Informatie en advies op het gebied van maatschappelijke ondersteuning is op dit moment erg versnipperd. Zoals reeds eerder aangegeven is het knelpunt dat het Wmo-loket maar één van de partijen is die zich richt op informatie en advies met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning, er zijn naast de gemeente andere organisaties die informatie/advies en cliëntondersteuning bieden. Het is daarom van groot belang dat deze organisaties nauw gaan samenwerken (een keten gaan vormen) zodat het voor de inwoners van de gemeente duidelijk is waar men voor welke informatie terecht kan. In dit verband zal ook moeten worden gekeken of het een optie/wenselijk is dat ouderadviseurs hierin een rol vervullen.

Ten aanzien van cliëntondersteuning kiest de gemeente ervoor om de expertise die de "lichte" vorm van cliëntondersteuning te boven gaat niet zelf binnen het Wmo-loket te gaan realiseren door bijvoorbeeld de Wmo-consulenten aanvullend te gaan opleiden. Redenen hiervoor zijn de grootte van de gemeente en daarnaast het feit dat de verantwoordelijkheid voor de cliëntondersteuning voor mensen met (verstandelijke of lichamelijke) beperkingen en voor mensen met een psychische aandoening een nieuwe taak is. Dat heeft tot gevolg dat voor de cliëntondersteuning specifieke kennis van deze doelgroepen noodzakelijk is. Deze deskundigheid is grotendeels aanwezig bij organisaties waarmee de gemeente ook nu al samenwerkt. In tegenstelling tot het zelf verwerven van de noodzakelijke kennis om de zwaardere vormen van cliëntondersteuning te kunnen verzorgen zal de gemeente wat betreft cliëntondersteuning samen (blijven) werken met de ketenpartners.

Geconcludeerd kan worden dat de gemeente niet zover gaat dat alle specifieke kennis binnen het loket beschikbaar is maar dat door het innemen van een regierol een keten van informatievoorziening met de overige aanbieders zal moeten worden gerealiseerd. De gemeente heeft dus twee functies: deskundige vraagverheldering en doorverwijzing in de backoffice door de keten goed te organiseren. Dit wil de gemeente verwezenlijken door te gaan werken met een actuele sociale kaart en door nadere invulling te geven aan haar regierol.

Er is in eerste instantie bewust door de gemeenteraad gekozen om alleen een Wmo-loket in Roden te vestigen en niet ook in de dorpen Peize en Norg. De reden hiervoor was dat de kosten niet in verhouding stonden tot het relatief geringe aantal aanvragen wat te verwachten was. Echter is het wel van belang om op basis van een tussentijdse evaluatie de toegankelijkheid en de bereikbaarheid van de Wmo-voorzieningen voor de inwoners van de gemeente tegen het licht te houden, op basis waarvan kan worden gezien of een aanpassing in de uitgangspunten noodzakelijk is.

Het goed analyseren van klachten die bij het Wmo-loket worden ingediend kan bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van het Wmo-loket. Hiertoe moet duidelijk naar de inwoners gecommuniceerd worden waar men terecht kan met klachten en hoe die procedure verloopt (klachtenregeling). Dit zal in 2007 nader vorm moeten krijgen.

6.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

6.3.1 Doelstelling

- Verstrekken van informatie en advies m.b.t. maatschappelijke ondersteuning
- Het geven van ondersteuning en begeleiding m.b.t. maatschappelijke ondersteuning
- Uitgebreide vraagverheldering, met als doel een objectieve vaststelling van de zorg- of hulpvraag van de cliënt

6.3.2 Prestatie-indicatoren

Mogelijke prestatie-indicatoren zijn:

- Aantal cliënten
- Aantal en soort informatie- en adviesvragen
- Aantal aanvragen individuele voorzieningen
- Bekendheid Wmo-loket
- Afhandelingstermijnen van aanvragen
- Aantal verstrekkingen
- Aantal en soort klantcontacten
- Klanttevredenheid
 - Tevredenheid dienstverlening Wmo-loket

- Toegankelijkheid loket
- Tevredenheid informatieverstrekking op het gebied van wonen zorg en welzijn Wmo-loket

6.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
De gemeente wil de twee functies: deskundige vraagverheldering en doorverwijzing in de backoffice door de keten goed te organiseren verwezenlijken door een actuele sociale kaart te ontwikkelen en door nadere invulling te geven aan haar regierol.	2008-2011
Op basis van de tussentijdse evaluatie (2008) de toegankelijkheid en de bereikbaarheid van de Wmo-voorzieningen voor de inwoners vanuit de gemeente tegen het licht te houden op basis waarvan kan worden bezien of een aanpassing in de uitgangspunten noodzakelijk is.	2008
Realiseren van de voorziening Jeugdpunt Noordenveld waar ouders, jeugdigen en professionals die werken met 0-23 jarigen terecht kunnen voor informatie, consultatie, advies, het melden van signalen en hulp. <i>(is een van de speerpunten die reeds is genoemd bij prestatievelid 2)</i>	2008

7 PRESTATIEVELD 4: ONDERSTEUNING MANTELZORGERS EN VRIJWILLIGERS

7.1 Omschrijving prestatieveld

Binnen dit prestatieveld gaat het vooral om algemene beleidsmaatregelen ter ondersteuning en het faciliteren van mantelzorgers en vrijwilligers, en minder vaak om individuele voorzieningen, al biedt de Wmo daartoe wel ruimte als de gemeente dat wenst te doen.

Vrijwilligers

De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport), vormt een onmisbaar deel van de 'civil society'. Vrijwilligerswerk is ook bij uitstek het voertuig voor burgers om verantwoordelijkheid te nemen en niet alles van een ander of de overheid te verwachten. Met zijn vrijwillige inzet is de burger niet slechts consument van publieke diensten, maar levert hij actief een bijdrage. Hij geeft niet alleen zijn eigen 'meedoen' vorm, maar draagt ook bij aan het 'meedoen' van kwetsbare groepen. Belangenorganisaties van vrijwilligers wezen erop dat de formulering van dit prestatieveld de indruk wekt dat het vooral zou gaan om vrijwillige inzet in de zorg. Dit is echter niet de bedoeling. De doelstelling van de Wmo is 'meedoen' in de brede zin van het woord en het vereist dat vrijwillige inzet op alle terreinen van de samenleving ondersteund kan worden.

Mantelzorg

Mantelzorg kan omschreven worden als langdurende zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

Bij het verlenen van mantelzorg gaat het om het bieden van iets extra 's dat qua duur en qua intensiteit de geschetste 'normale gang van zaken' overstijgt. Vaak is er - in tegenstelling tot 'normale' situaties in het huishouden - sprake van een situatie die wordt gekenmerkt door het in de knel komen van maatschappelijke verplichtingen en persoonlijke voorkeuren.

Gehanteerde terminologie toegelicht

In het beleidsveld wordt aangedrongen op eenduidigheid in begrippen als mantelzorger, zorgvrijwilliger en vrijwilliger. Daarnaast duiken begrippen op als "gebruikelijk zorg" en "respijtzorg". In deze notitie gebruiken we de terminologie die door het Ministerie van VWS en/of landelijke organisaties wordt gehanteerd. In tabel 5 wordt de terminologie nader toegelicht.

Terminologie	prestatieveld 4
Gebruikelijke zorg	Het werkdocument Gebruikelijke Zorg is belangrijk, omdat daarin wordt aangegeven welke zorg (en in welke mate) van huisgenoten wordt verwacht. Dit werkdocument wordt gehanteerd door het CIZ bij de indicatiestelling voor AWBZ-voorzieningen en is door de gemeente als zodanig ook overgenomen bij de indicering voor Wmo-voorzieningen. Dit protocol bevat een nadere definiëring en normering van wat gebruikelijke zorg is en verduidelijkt daarmee de zorg die niet valt binnen de aanspraak op Wmo. In de praktijk betekent dit dat hiermee een instrument is ontwikkeld om de inzet van mensen voor elkaar te kwantificeren. Voor een mantelzorger betekent dit dat het aandeel in de zorg voor huisgenoten dat van hem/haar verlangd mag worden min of meer vast staat.
Mantelzorg	Onder mantelzorg wordt hier verstaan de langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan hulpbehoevende maar door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de bestaande sociale relatie (familie, vrienden etc.). Mantelzorg overkomt je en je kunt je er normaal gesproken niet of nauwelijks aan onttrekken. Hoewel er van dwang in de strikte betekenis van het woord geen sprake is, is er ondanks de liefde waarmee deze zorg wordt geboden, wel degelijk sprake van een erg grote druk van de omstandigheden. Mantelzorg neemt in Nederland een belangrijke plaats in binnen het geheel van de zorg en welzijn. Uit gegevens van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat er 3,4 miljoen mensen zijn die zich wel op een of andere manier voor een ander inzetten.
Respijtzorg	Respijtzorg staat voor alle vormen van tijdelijke overname van zorg om de mantelzorger even vrijaf te geven. Er bestaat respijtzorg waarbij de verzorgde buitenshuis wordt opgevangen in de vorm van dagopvang, verzorging in verzorgings -verpleeghuizen, logeerhuizen en gastgezinnen. In de vervanging van de mantelzorger gaat het vaak om vervanging door de vrijwillige thuishulp.

Informele zorg	Een veelgebruikte definitie van informele zorg is: 'zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt gegeven aan een hulpbehoevende door één of meer leden van diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie'. De termen mantelzorg en informele zorg komen in de onderzoeksliteratuur overeen. In deze notitie wordt gekozen voor de term mantelzorg.
Vrijwilligerszorg / vrijwilligers in de zorg	Daaronder wordt verstaan de praktische, sociale en emotionele ondersteuning door vrijwilligers gedurende een relatief lange periode van mensen met een langdurige ziekte of handicap en van hun naasten. Bij vrijwilligerszorg is er geen sprake van een naaste die tot hetzelfde sociale netwerk behoort. Eigen verantwoordelijkheid is hier dan ook op een andere wijze aan de orde. Deze zorg wordt onbetaald en onverplicht verricht, al dan niet in aanvulling op professionele zorg. Vrijwilligerszorg vindt vaak in een georganiseerd verband plaats.
Mantelzorg en Vrijwilligerszorg zijn niet hetzelfde	Hoewel beide voortkomen uit een hoge betrokkenheid bij het wel en wee van een ander, liggen de accenten bij vrijwilligerszorg anders dan bij mantelzorg. Bij mantelzorg ligt het accent met name op de "vanzelfsprekende" hulp die wordt gegeven vanuit de eigen verantwoordelijkheid voor de hulpbehoevende. Bij vrijwilligerszorg ligt het accent meer op "verrijking" van de eigen persoon, op het veelal vooraf ontbreken van een relatie met degene die hulp wordt geboden, op het zich nuttig willen maken, op een activiteit die vaak meer in een georganiseerd verband plaatsvindt, op een activiteit die men in principe van de ene op de andere dag zou kunnen beëindigen als men dat wenst.
Vrijwilligerswerk/Vrijwilligersbeleid	Vrijwilligerswerk loopt als een rode draad door de negen prestatievelden. Vrijwilligerswerk is werk dat onbetaald en onverplicht wordt verricht ten behoeve van anderen of van (de kwaliteit van) de samenleving in het algemeen en in enig georganiseerd verband.

Tabel 5: Terminologie prestatieveld ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers

Beschrijving doelgroep

De doelgroep bestaat uit de mantelzorgers en vrijwilligers binnen de gemeente Noordenveld.

7.2 Omschrijving huidige stand van zaken

7.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma zijn de volgende punten geformuleerd met betrekking tot vrijwilligers en mantelzorgers:

- Iedereen die voor het inkomen afhankelijk is van een uitkering, en ouder is dan 23 jaar krijgt werk of vrijwilligerswerk aangeboden. We willen dit onder andere bewerkstelligen door het oprichten van een werkmaatschappij, desgewenst gelieerd aan de sociale werkvoorziening, die voor diverse doelgroepen werk genereert.
- De vrijwilligers bij instellingen, verenigingen, stichtingen en overige organisaties voor sport en cultuur zullen waar nodig en mogelijk ondersteund worden.

7.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

De gemeente Noordenveld heeft geen specifiek beleid met betrekking tot mantelzorgers en vrijwilligers in beleidskaders vastgelegd.

Het jaar 2001 was het Internationaal Jaar van de Vrijwilliger. Dit bijzondere jaar met vele activiteiten was de aanleiding tot een intensivering van beleid van ook de gemeente Noordenveld.

Evenals 8 andere Drentse gemeenten is de Rijksregeling Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk in 2001 aangegrepen om een steunpunt vrijwilligerswerk op te zetten. Deze tijdelijke stimuleringsregeling is inmiddels beëindigd. Daarom zal op basis van het door het steunpunt ingediende werkplan 2007-2008, in overleg met het steunpunt, de toekomstige structurering en ondersteuning van het Steunpunt Vrijwilligerswerk Noordenveld moeten worden bepaald.

In de nota lokaal gezondheidsbeleid 2004-2008 staat dat de gemeente mantelzorgers in Noordenveld wil ondersteunen. Daarnaast is opgenomen dat initiatieven om in de gemeente te komen tot een contactpunt mantelzorg, gekoppeld aan een provinciale organisatie, worden ondersteund.

Daarnaast kunnen organisaties gebruik maken van de mogelijkheid om op grond van in de subsidieverordening opgenomen voorwaarden subsidie aan te vragen voor diverse activiteiten. Veel vrijwilligersorganisaties maken van deze mogelijkheid gebruik (zie het jaarprogramma 2007 subsidies welzijn, cultuur en sport gemeente Noordenveld).

7.2.3 Voorzieningen/activiteiten

7.2.3.1 Vrijwilligers

Steunpunt Vrijwilligers

De Stichting WiN verzorgt binnen de gemeente het Steunpunt Vrijwilligerswerk Noordenveld. Dit steunpunt is bedoeld voor zowel vrijwilligers die in de gemeente vrijwilligerswerk doen als organisaties die met vrijwilligers werken. Het doel van het steunpunt is om door middel van advies, voorlichting, bemiddeling en ondersteuning vrijwilligers en de organisaties die werken met vrijwilligers (beter) toe te rusten voor het vrijwilligerswerk. Verder zorgt de informatiewinkel van de Stichting WiN ook voor de bemiddeling van vrijwilligers waarbij er de mogelijkheid is voor vrijwilligers om gebruik te maken van de digitale vacaturebank waarmee vacatures binnen de hele provincie kunnen worden bekeken. Het Lokaal Steunpunt Vrijwilligers is tot en met 2006 gefinancierd uit de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk. Het jaar 2007 is een overgangsjaar waarin wordt bekeken hoe het Vrijwilligersteunpunt structureel kan worden ingebed in de activiteiten van de Stichting WiN. Voor 2007 is voorzien in een gemeentelijke bijdrage van € 10.000.

Educatie

De educatiemiddelen worden binnen de gemeente gebruikt als middel om de gemeentelijke doelstellingen te kunnen verwezenlijken. In het aanbod, verzorgd door het Alfa College, is een deel specifiek gericht op trajecten voor vrijwilligers. Voorbeelden van cursussen zijn: Vergader- en gesprekstechnieken, Interne- en externe communicatie, Website bouwen en DTP4 en De vereniging/stichting en haar financiën.

GGZ Drenthe Maatjesproject

Het Maatjesproject is een preventieactiviteit, die zich richt op het leggen en onderhouden van persoonlijke contacten tussen de vrijwilliger (een "Maatje") en de (ex-)psychiatrisch patiënt. Het Maatjesproject biedt hiervoor een professionele organisatiestructuur. Het is provinciaal georganiseerd, waarmee het qua structuur vergelijkbaar is met bijvoorbeeld "Tegen haar Wil" en "Verslavingszorg Noord Nederland".

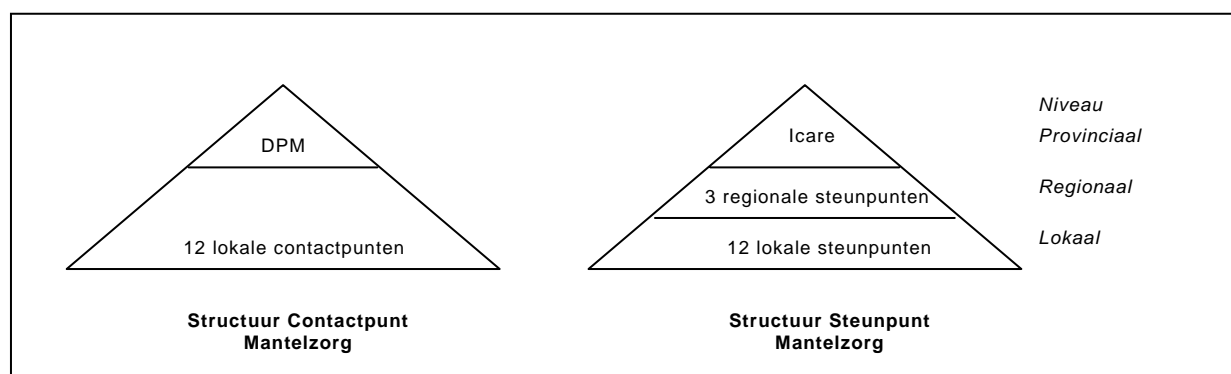
Het Maatjesproject is de afgelopen jaren gesubsidieerd vanuit specifieke middelen Zorgkantoor en door Assen vanuit gelden Maatschappelijke Opvang. Door de invoering van de Wmo per 1 januari 2007 is de financiering van het Zorgkantoor vervallen. Assen heeft toegezegd de gelden uit de Maatschappelijke Opvang de komende jaren te continueren.

7.2.3.2 Mantelzorgers

Wat betreft mantelzorgondersteuning zijn de volgende organisaties belangrijk om hier te noemen: lokaal Steunpunt Mantelzorg, Regionaal Steunpunt Mantelzorg Noord- en Midden Drenthe, Contactpunt Mantelzorg, Drents Platform Mantelzorg, SamSam-werkgroepen en het Steunpunt vrijwilligers. Hieronder worden ze een voor een toegelicht.

- *Lokaal Steunpunt Mantelzorg/Regionaal Steunpunt Mantelzorg*
Binnen de gemeente kunnen mantelzorgers gebruik maken van het lokale Steunpunt Mantelzorg van Icare in het Vasalis gebouw. Het steunpunt biedt informatie, advies, bemiddeling en praktische en emotionele ondersteuning aan mantelzorgers. Het gaat daarbij met name om verpleegkundige aspecten en technische zorg. Daarnaast worden er cursussen en lotgenoten- bijeenkomsten georganiseerd door het steunpunt.
- Het lokale Steunpunt Mantelzorg wordt ondersteund door het Regionale Steunpunt Mantelzorg Noord- en Midden Drenthe te Assen. In de hele provincie zijn drie regionale steunpunten. Voor de professionele ondersteuning en coördinatie worden de lokale en regionale steunpunten ondersteund vanuit Icare. De kosten van het Steunpunt Mantelzorg werden tot en met 2006 door het Zorgkantoor gefinancierd vanuit de zogeheten CVTM -Middelen. Voor heel Drenthe ging het in 2006 om een bedrag van bijna 1 miljoen Euro. Dat budget is in 2007 overgeheveld naar de gemeente Meppel (centrumgemeente) en wordt ingaande 2008 gefaseerd herverdeeld over alle 12 Drentse gemeenten.
- Binnen de herverdeling van deze CVTM-middelen worden in 2007 afspraken gemaakt tussen alle 12 gemeenten over continuering van professionele ondersteuning door Icare en (gezamenlijke) financiering.

- *Contactpunt Mantelzorg/ Drents Platform Mantelzorg*
Het Steunpunt Mantelzorg werkt nauw samen met het Contactpunt Mantelzorg dat wordt ondersteund door het Drents Platform Mantelzorg (DPM). Het Contactpunt is ondergebracht bij Stichting WiN, ook in het Vasalis gebouw. Het Contactpunt Mantelzorg verzorgt met name het lotgenotencontact en de belangenbehartiging van mantelzorgers op gemeentelijk niveau. Zij richten zich dus niet op de verzorgende/verpleegkundige aspecten zoals het Steunpunt wel doet. De structuur van het contactpunt en het steunpunt mantelzorg is in figuur 1 weergegeven.
Het Drents Platform Mantelzorg (ondergebracht bij STAMM-CMO) wordt tot en met 2007 gefinancierd door de provincie. Deze financiering eindigt eind 2007. Over de noodzaak/onontkoombaarheid van professionele ondersteuning van de lokale Contactpunten Mantelzorg zullen eveneens in provinciaal verband provinciebrede afspraken (moeten) worden gemaakt. Figuur 1 geeft weer hoe de structuur van het Contactpunt Mantelzorg en het Steunpunt Mantelzorg in elkaar zit.

Figuur 1: Structuur contactpunt Mantelzorg en steunpunt Mantelzorg

Gelet op de schaalgrootte van de gemeente is sturen op gezamenlijke positionering op lokaal niveau van beide organisatie wenselijk. Bezien moet worden of beide niet kunnen functioneren binnen dezelfde lokale structuur.

- *SamSam-werkgroepen*
In de 3 hoofdkernen participeren verschillende organisaties in zogenaamde SamSam-werkgroepen. Deze werkgroepen hebben een taak bij de ontlasting van de mantelzorgers, resp. verlenen aanvullende (incidentele) hulp in zorgsituaties. De werkgroepen zijn organiek ondergebracht bij de Stichting WiN en ontvangen (via Icare) een beperkte financiële vergoeding van het Zorgkantoor (uit de CVTM-middelen).
- *Steunpunt Vrijwilligers*
Daarnaast houdt ook het Steunpunt Vrijwilligers zich (zijdelings) bezig met mantelzorgondersteuning en ontwikkeling van vrijwilligersondersteuning van mantelzorgers.

7.2.4 Betrokken partijen

- Contactpunt Mantelzorg
- Steunpunt Mantelzorg
- Stichting WiN
- Icare
- Centrum gemeenten Assen, Emmen en Meppel
- STAMM-CMO

7.2.5 Knelpunten/Kansen

De gemeente Noordenveld heeft geen specifiek beleid vastgesteld met betrekking tot vrijwilligers en mantelzorgers. In de op te stellen lokale beleidsnota wordt nader uitgewerkt hoe de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers vorm dient te krijgen binnen de gemeente. Daarbij wordt aangesloten op de acties die provinciaal m.b.t. vrijwilligers en mantelzorgers zijn ingezet. Hieronder volgt daar een toelichting op.

Provinciaal Beleid

Het provinciaal beleid is terug te vinden in de contourennota cultuur, welzijn en zorg (CWZ) "Mensen in het middelpunt" (2005-2008) van de provincie Drenthe. Daarop aansluitend is eind maart 2007 de aanvullende notitie "Wat doet u voor Drenthe? Vrijwillige inzet en mantelzorg" verschenen.

Deze notitie is een uitwerking van de kaders van "Mensen in het Middelpunt" op het terrein van vrijwillige inzet en mantelzorg. Mantelzorg en vrijwilligers is een van de samenwerkingsthema's voor gemeente en provincie. Het provinciaal- en gemeentelijk beleid voor ondersteuning wordt op elkaar afgestemd: waarbij afspraken worden gemaakt over wie wat doet.

In VDG-verband (Vereniging Drentse gemeenten) is afgesproken om 2007 een zogenaamd "beleidsarm" jaar te laten zijn ten aanzien van beide beleidsterreinen. Dat betekent continuering van het beleid zoals voorgenomen in 2006 en uitwerking van nieuw beleid in het jaar 2007.

Op basis van voornoemde notities zullen afspraken worden gemaakt over inhoud van beleid en taakverdeling.

Bij de op te stellen lokale beleidsnota wordt aandacht besteed aan de positionering van de hiervoor beschreven "mantelzorgorganisatie". Opvallend is namelijk dat het Contactpunt Mantelzorg en het Steunpunt Mantelzorg deels overlap vertonen in de activiteiten die zij verzorgen voor de doelgroep. Gezien de overlap in activiteiten en gelet op de schaalgrootte van de gemeente is sturen op gezamenlijke positionering van beide organisaties wenselijk. Bezien moet worden of beide organisaties zouden kunnen functioneren binnen dezelfde structuur.

Een vergelijkbare (onduidelijke) situatie bestaat min of meer tussen de 3 SamSam-werkgroepen en het Steunpunt Vrijwilligerswerk.

7.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

7.3.1 Doelstelling

Door het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers ervoor zorgen dat de huidige omvang en kwaliteit van vrijwilligers en mantelzorgers tenminste gelijk blijft.

7.3.2 Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren worden bij het opstellen van de beleidsnota vastgesteld.

7.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
De gemeente stelt na overleg met (vertegenwoordigers van) de doelgroep en ondersteunende organisaties een beleidsnotitie (incl. financiële paragraaf) vast, waarin de belangrijke plaats van vrijwilligers en mantelzorgers is erkend en de nut en noodzaak etc. van de professionele vrijwilligersondersteuning/mantelzorg-ondersteuning wordt benoemd.	2007/2008
De gemeente stelt in overleg met provincie, inwoners en woningcorporaties heldere uitgangspunten vast voor woningaanpassingen binnen en buiten de bebouwde kom, waardoor inzet- resp. voortzetting van mantelzorg mogelijk wordt. (is een speerpunt wat reeds is benoemd bij prestatievelld 1)	2008-2011

8 PRESTATIEVELD 5: BEVORDEREN PARTICIPATIE EN ZELFREDZAAMHEID

8.1 Omschrijving prestatieveld

Voluit gaat het hier om het 'bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en over het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem'.

In dit prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin hoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem.

Het gaat hier om een breed scala van maatregelen. Wat betreft de deelname aan het maatschappelijk verkeer kan gedacht worden aan de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten zoals leeszalen, het gemeentehuis, etc. De deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer zal bevorderd worden als zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten. Maar ook het organiseren van activiteiten met een sociaal-recreatief of sportief karakter zodat ook specifieke doelgroepen daaraan kunnen deelnemen, is een goed voorbeeld.

Beschrijving doelgroep

Alle inwoners van de gemeente Noordenveld.

8.2 Omschrijving huidige stand van zaken

8.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma zijn de volgende punten geformuleerd die betrekking hebben op dit prestatieveld:

- De gemeente Noordenveld stimuleert woonzorgeenheden voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking tot een aantal dat gerelateerd is aan een bevolking van 32.000 inwoners;
- Zelfstandig blijven wonen door ouderen is een belangrijke doelstelling;
- Bij het realiseren van seniorenwoningen zal niet alleen gekeken moeten worden naar de centra van de grote kernen. Ook centra moeten gemengde wijken zijn waarin alle leeftijdsgroepen aanwezig zijn;
- Speciale aandacht zal worden besteed aan gehandicapte en kansarme sportdeelnemers.

8.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

In het bestuursprogramma wordt aangegeven dat werk meer is dan het verkrijgen van een inkomen. Zowel betaald werk als vrijwilligerswerk is belangrijk voor iemands zelfrespect en voor het onderhouden van allerlei sociale contacten. De gemeente Noordenveld wil voorkomen dat mensen inactief zijn en in een sociale isolement verkeren. Om dat te kunnen realiseren is er een actief arbeidsmarktbeleid geformuleerd in de nota "gemeentelijk arbeidsmarktbeleid Noordenkwartier". Op de relatie tussen de Wet Werk en Bijstand en de Wmo wordt apart ingegaan in paragraaf 14.2.3.

Het gemeentelijk minimabeleid is bedoeld voor maatschappelijke participatie en voorkoming van een sociaal isolement. Er bestaat vanuit het minimabeleid de mogelijkheid voor mensen met een inkomen tot 115% van de bijstandsnorm om op basis van gemaakte kosten tegemoetkomingen te krijgen voor sport, sociaal culturele activiteiten en vrijwilligerswerk. Dit beleid is in 2006 geëvalueerd, waarbij de mogelijkheden van het minimabeleid zijn uitgebreid.

In de nota lokaal gezondheidsbeleid 2004-2008 wordt genoemd dat het voor ouderen belangrijk is om zo lang mogelijk hun zelfstandigheid te behouden, eenzaamheid te voorkomen en een gezonde leefstijl te bevorderen.

8.2.3 Voorzieningen/activiteiten

Hieronder worden de voorzieningen/activiteiten met betrekking tot dit prestatieveld weergegeven.

Ouderenvoorzieningen

Stichting WiN is actief op verschillende terreinen van het ouderenbeleid, Ter bestrijding van sociaal isolement ondersteunt en/of organiseert de stichting diverse sociaal culturele activiteiten zoals bijvoorbeeld koersbal, Samen aan Tafel, themabijeenkomsten en het Meer Bewegen voor Ouderen. Ook op het gebied van informatie en advies vervult de stichting een belangrijke functie voor deze doelgroep. Zo zijn er in Norg, Roden en Peize dienstenloketten waar mensen terecht kunnen voor informatie en advies over wonen, zorg en welzijn en bestaat er het project seniorenvoorlichting 75+. Als netwerkorganisatie is Stichting WiN een belangrijke schakel in het realiseren van afstemming tussen de verschillende (vrijwilligers)organisaties die actief zijn op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Dat gebeurt bijvoorbeeld in het zorgteam Norg. Ook in de directe dienstverlening biedt de stichting "producten" aan. Dat zijn alarmering, maaltijdvoorziening en een klussendienst. De gemeente Noordenveld verstrekt voor deze activiteiten (gedeeltelijk) subsidie.

Gehandicaptenvoorzieningen

Mensen met een verstandelijke beperking kunnen in de gemeente Noordenveld voor een aantal sociaal culturele activiteiten terecht bij Stichting WiN. De stichting ontvangt gemeentelijke subsidie om een soos- en eetcafé mogelijk te maken voor deze doelgroep. Daarnaast zorgt de stichting als netwerkorganisatie voor afstemming en overleg tussen de organisaties die zich richten op dezelfde doelgroep.

Sociaal culturele voorzieningen

Naast de activiteiten die de Stichting WiN verzorgt op het gebied van ouderen en gehandicapten bieden zij nog een groot aantal andere sociaal culturele activiteiten. Daarbij kan gedacht worden aan het ondersteunen van vrijwilligers, jongeren etc.

Algemeen maatschappelijk werk

Binnen de gemeente Noordenveld wordt het algemeen maatschappelijk werk verzorgd door Maatschappelijk Werk Stichting Noordermaat. Het algemeen maatschappelijk werk verleent eerstelijns hulp aan mensen met psychosociale problemen en vormt een verbindingsschakel tussen de verschillende disciplines en voorzieningen in zorg en welzijn.

Kerntaken van het algemeen maatschappelijk werk zijn het verschaffen van toegang tot de psychosociale zorg, begeleiding en behandeling, bemiddeling naar instanties, langerdurende ondersteuning, dienstverlening en consultatie aan professionele derden, bijdragen aan preventie door voorlichting en training en de signalering van probleemsituaties. Tot de kerntaken behoren ook schuldhulpverlening en vluchtelingenwerk. Er wordt o.a. nauw met de in de gemeente werkzame woningcorporaties en het RIBW samengewerkt waar het gaat om problematisch woongedrag.

Educatie

De gemeente gebruikt volwasseneneducatie als middel om de gemeentelijke doelstellingen te kunnen verwezenlijken. Hier wordt in hoofdstuk 14 nader op ingegaan.

In het educatieaanbod is een deel specifiek gericht op trajecten voor mensen met een verstandelijke beperking. Dit zijn bijvoorbeeld de cursussen: Koken met plezier, Kennismaken met de computer, Omgaan met je geld, Opkomen voor jezelf, Beter leren lezen en schrijven en Spelen met de computer. Daarnaast kunnen in het kader van dit prestatieveld onder andere de opleidingen: Aan de moderne knoppen, Opkomen voor jezelf en de computercursussen worden genoemd.

Toegankelijkheid voorzieningen

In de omschrijving van het prestatieveld is genoemd dat de deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer zal bevorderd worden als zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten zoals het gemeentehuis, openbare ruimtes, bibliotheken etc. De gemeente staat positief tegenover initiatieven die kunnen bijdrage aan het goed toegankelijk maken van openbare gebouwen voor mensen met een beperking. Dit blijkt uit de ondersteuning van Stichting Wmo-platform Noordenveld en de WoonKeurAdviesgroep-Noordenveld (WAG).

8.2.4 Betrokken partijen (niet uitputtend)

- Stichting WiN
- MEE Drenthe
- Maatschappelijk Werk Stichting Noordermaat
- Sportverenigingen
- Bibliotheek
- Culturele organisaties
- Sociale werkvoorziening
- ISD
- Woningcorporaties
- Zorginstellingen

8.2.5 Knelpunten/Kansen

Ten aanzien van het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking worden al veel activiteiten aangeboden. Wel is het van groot belang dat om op de toekomstige ontwikkelingen in te kunnen spelen er heel nadrukkelijk op het veld van wonen, zorg en welzijn binnen de gemeente maar ook met externe partijen wordt samengewerkt. Hier is bij prestatieveld 1 nader aandacht aan besteed.

Verder is het belangrijk om te inventariseren of er mogelijkheden zijn om algemene voorzieningen te realiseren waarmee de druk op de individuele voorzieningen in de toekomst kan worden verlaagd. Deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer zal bevorderd worden als zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten.

8.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

8.3.1 Doelstelling

Zelfstandige deelname aan de samenleving bevorderen door algemene maatregelen te treffen die, zonder dat men zich tot de gemeente behoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft.

Prestatieveld 5 is dus niet uitsluitend gericht op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, wel is van belang dat die doelgroep baat heeft bij de algemene maatregelen.

8.3.2 Prestatie-indicatoren

Mogelijke prestatie-indicatoren zijn:
Toereikend aanbod algemene voorzieningen
Toegankelijkheid van openbare gebouwen

8.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
Inventariseren of er mogelijkheden zijn om algemene voorzieningen te realiseren waarmee de druk op de individuele voorzieningen in de toekomst kan worden verlaagd, waarbij het "zorg op maat" niet uit het oog verloren mag worden.	2009

9 PRESTATIEVELD 6: VOORZIENINGEN VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING

9.1 Omschrijving prestatieveld

Dit prestatieveld beschrijft het onderdeel van maatschappelijke ondersteuning dat zich richt op individuen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Ondanks het individuele gebruikskarakter van een voorziening kan de gemeente het verlenen van die voorziening wel op collectieve wijze vormgeven. Te denken valt aan het vervoer van personen met een beperking door middel van taxibusjes waarop men een individueel beroep kan doen, vergelijkbaar met het vroegere collectieve Wvg-vervoer. Of men 'toegang' heeft tot een voorziening hangt altijd af van de individuele kenmerken van de persoon.

Binnen dit beleidsplan worden de volgende voorzieningen onderscheiden:

- algemene voorzieningen (bijvoorbeeld boodschappendienst of een maaltijdservice, geen indicatie voor nodig)
- collectieve voorzieningen (bijvoorbeeld een collectieve vervoersvoorziening, op basis van een indicatie)
- individuele voorzieningen (bijvoorbeeld een rolstoelvoorziening of hulp bij het huishouden, op basis van een indicatie)

In eerste instantie zal gekeken worden of iemands beperking gecompenseerd kan worden met een algemene voorziening. Biedt de algemene voorziening geen oplossing dan wordt gekeken naar collectieve voorzieningen. Als ook de collectieve voorzieningen geen oplossing kunnen bieden, komt de mogelijkheid van een individuele voorziening in beeld.

Compensatiebeginsel

In de Wmo is specifiek opgenomen dat het gemeentebestuur de opdracht heeft om personen met aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek door het treffen van voorzieningen een gelijkwaardige uitgangspositie te verschaffen zodat zij zelfredzaam zijn en in staat zijn tot maatschappelijke participatie.

De voorzieningen zijn gericht op (het bevorderen van)

- Het kunnen voeren van een eigen huishouden;
- Het zich kunnen verplaatsen in en om de woning;
- Het zich lokaal kunnen verplaatsen per vervoermiddel;
- Het kunnen ontmoeten van medemensen en op basis daarvan het kunnen aangaan van sociale verbanden.

Voor de gemeente is er sprake van een resultaatverplichting. De aanspraak op voorzieningen wordt niet meer bepaald op basis van het recht hebben op een bepaalde voorziening, maar op basis van de te compenseren beperking.

De gemeente heeft een grote beleidsvrijheid in de wijze waarop deze compensatie plaats vindt. Hierbij is een breed scala van voorzieningen en maatregelen denkbaar. Voorbeelden van voorzieningen zijn de hulp bij het huishouden, een rolstoel, een scootmobiel, maar ook voorzieningen zoals maaltijdvoorzieningen, klussendiensten, boodschappendiensten, woonvoorzieningen, sociale alarmering etc. Daarbij moet de afweging worden gemaakt tussen individuele, collectieve en algemene voorzieningen.

Eigen bijdrage, eigen aandeel en meerkosten

Zelfredzaamheid, in de zin van de Wmo, betekent het lichamelijk, verstandelijk, geestelijk én financieel vermogen om voorzieningen te treffen die de deelname aan het normale maatschappelijke verkeer mogelijk maken. Het financiële vermogen van iemand om te participeren in het maatschappelijke verkeer is dus van belang bij de toekenning van een voorziening. Hoe rekening gehouden wordt met dit financiële vermogen hangt af van de voorziening die verstrekt wordt en in welke vorm de voorziening verstrekt wordt.

Eigen bijdrage

De persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning is toegekend, kan een eigen bijdrage verschuldigd zijn dat vastgesteld en geïnd wordt door het Centraal Administratiekantoor (CAK). Bijvoorbeeld bij de voorziening hulp bij het huishouden. Er is een maximaal bedrag dat een persoon met beperkingen mag bijdragen per jaar. Hoeveel dit is, is afhankelijk van het inkomen en wordt jaarlijks vastgesteld bij ministeriële regeling.

Eigen aandeel

Bij de toekenning van een individuele voorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming kan de gemeente een eigen aandeel voor rekening van de burger laten. Het eigen aandeel wordt voorafgaand aan de uitbetaling van de financiële tegemoetkoming verrekend. De gemeente kan bijvoorbeeld bij de toekenning van een woningaanpassing een eigen aandeel in de kosten van de voorziening voor rekening van de persoon met beperkingen laten. Dit eigen aandeel wordt kenbaar gemaakt aan het CAK. Het CAK houdt met dit aandeel in kosten rekening bij de berekening van het maximaal bij te dragen bedrag, zoals hierboven genoemd onder 'eigen bijdrage'.

Meerkosten

De gemeente kan bepalen dat voor de verstrekking van bepaalde voorzieningen alleen de meerkosten worden vergoed. De gemeente kan bijvoorbeeld bij het verstrekken van een scootmobiel het bedrag dat de persoon met beperkingen bespaart omdat hij geen fiets hoeft te kopen als bijdrage vragen. Dit bedrag wordt niet meegenomen in het maximaal bij te dragen bedrag, zoals genoemd onder 'eigen bijdrage'.

Het college B&W heeft in het "Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Noordenveld" de omvang van de eigen bijdrage en het eigen aandeel vastgelegd.

Kwaliteit

In de Wmo is in artikel 3 lid 4 opgenomen dat in het beleidsplan moet worden aangegeven welke maatregelen genomen worden om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd. De gemeente heeft dit op verschillende manieren geborgd.

Ten eerste is kwaliteit één van selectiecriteria geweest bij de aanbesteding van de hulp bij het huishouden. In het bestek zijn de kwaliteitseisen verwoord. Bij de beoordeling van de prestaties wordt teruggevallen op deze eisen. Daarnaast zijn de zorginstellingen verplicht te voldoen aan de Kwaliteitswet Zorginstellingen, de Wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector en de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen. De laatste twee wetten zijn vanaf dit jaar uitgebreid tot alle aanbieders van Wmo-diensten en verplichten organisaties om de rechten van hun klanten verder vorm te geven. Daarnaast staan in de gemeentelijke verordening bepalingen waar gesubsidieerde organisaties zich aan moeten houden.

Verder zal de gemeente in het kader van de horizontale verantwoording bij burgers en cliënten de tevredenheid over de dienstverlening van de Wmo navragen.

De gemeente neemt klachten over (de uitvoering van) de Wmo erg serieus. Een klacht maakt vaak een knelpunt zichtbaar. De gemeente kan zo nodig haar maatregelen treffen, wat de kwaliteit (van de uitvoering) ten goede komt.

De burger kan, wanneer hij het niet eens is met een beslissing van de gemeente, een bezwaarschrift indienen.

Omschrijving doelgroep

De doelgroep van prestatieveld 6 zijn mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen, mensen met chronische psychische problemen en mensen met psychosociale problemen.

9.2 Omschrijving huidige stand van zaken

9.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma zijn de volgende punten geformuleerd in relatie tot dit prestatieveld:

- Zelfstandig blijven wonen door ouderen is een belangrijke doelstelling

- De één-loket-gedachte zal worden toegepast als dit leidt tot betere dienstverlening
- De Stichtingen VOR en SON doen waardevol vrijwillig vervoerswerk. Overleg zal gestart worden of een brede vervoerstaak (o.a. in WMO verband) tot de mogelijkheden behoort

Zelfstandig blijven wonen is ook onder de Wmo een belangrijk punt, want een onderdeel van (het bevorderen van) de zelfredzaamheid in het kunnen voeren van een eigen huishouding en het zich kunnen verplaatsen in en om de woning. De gemeente verwacht echter wel van burgers dat zij zich voorbereiden op de toekomst door bijvoorbeeld gelijkvloers te gaan wonen en kan verlangen dat men verhuist naar een woning die beter past bij de beperkingen van de persoon.

9.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

Naast het verlenen van de voorzieningen die voorheen onder de Wvg vielen, valt sinds 1 januari 2007 de verstrekking van hulp bij het huishouden ook onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Het beleid ten aanzien van de verstrekking van de hiervoor genoemde voorzieningen is vastgelegd in de verordening "Voorzieningen Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Noordenveld" welke in september 2006 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze verordening is algemeen van aard. De nadere uitwerking van deze verordening is vastgelegd in het "Besluit maatschappelijke ondersteuning" en het "Verstrekkingenboek maatschappelijke ondersteuning", beide vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders (B&W) in december 2006. Deze documenten zijn te downloaden op de website van de gemeente Noordenveld.

9.2.3 Voorzieningen/activiteiten

Hiervoor wordt verwezen naar de verordening "Voorzieningen Maatschappelijke ondersteuning Gemeente noordenveld", het "Besluit Maatschappelijke Ondersteuning" en het "Verstrekkingenboek Maatschappelijke Ondersteuning".

Vorm van de te verstrekken individuele voorzieningen

Een individuele voorziening kan verstrekt worden in natura of als persoonsgebonden budget (PGB) en in de vorm van een financiële tegemoetkoming. Een persoon met beperkingen kan in veel gevallen kiezen in welke vorm hij de voorziening verstrekt wil hebben. Bij een aantal voorzieningen heeft het college echter bepaald dat de voorziening enkel in een bepaalde vorm vertrekt wordt. Een voorbeeld hiervan is de sportrolstoel, deze wordt alleen verstrekt in de vorm van een PGB.

Een financiële tegemoetkoming bedraagt 100% van de goedkoopst adequate oplossing minus het eigen aandeel dat de cliënt moet betalen. De financiële tegemoetkoming wordt uitbetaald nadat de voorziening is aangeschaft door de cliënt.

Het persoonsgebonden budget bedraagt 85% van de goedkoopst adequate oplossing. De gemeente heeft het recht te controleren of het PGB is aangewend voor de voorziening waarvoor het is vertrekt.

Aanvraag en indicatiestelling

Er wordt bij de indicatiestelling onderscheidt gemaakt tussen enkelvoudige en meervoudige aanvragen. Indicatiestelling is de vaststelling of en in welke mate een cliënt in aanmerking komt voor zorg. Een enkelvoudige aanvraag betekent dat de cliënt alleen in aanmerking wil komen voor hulp in de huishouding en/of voormalige WvG voorzieningen. Als daarnaast ook een aanvraag wordt gedaan voor een AWBZ-voorziening, zoals persoonlijke verzorging, verpleging en behandeling, dan wordt gesproken van een meervoudige aanvraag. De indicatie en de afhandeling van de enkelvoudige aanvragen worden uitgevoerd door de Wmo-consulenten van de gemeente. Indicatie van meervoudige aanvragen wordt vooralsnog uitbesteed aan een extern bureau.

Alle indicatiestellingen voor hulp bij het huishouden worden nog uitgevoerd door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Echter in de loop van 2007 gaat dit veranderen. De enkelvoudige aanvragen hulp bij het huishouden gaan afgehandeld worden door de Wmo-consulenten van de gemeente. De indicatie van meervoudige aanvragen blijft uitbesteed aan het CIZ.

9.2.4 Betrokken partijen

- Stichting WiN
- MEE Drenthe
- Indicatieorganen (Centrum indicatiestelling zorg (CIZ), Argonaut)
- Zorgaanbieders

- Huisartsen
- Maatschappelijk werk NoorderMaat

9.2.5 Knelpunten/Kansen

Het huidige Wmo-loket richt zich primair op het verstrekken van individuele voorzieningen gericht op hulp bij het huishouden en voorzieningen gericht op mensen met een beperking (voormalige WvG-voorzieningen). Er is bewust gekozen voor deze smalle invulling van het compensatiebeginsel in de kadernota Wmo. Daarin is opgenomen dat het begrip compensatie in het meerjarig beleidsplan verder dient te worden uitgewerkt. De gemeente wil daarom nader onderzoeken in hoeverre maaltijdvoorzieningen, klussendiensten, boodschappendiensten, woonvoorzieningen, sociale alarmering eventueel kunnen bijdragen tot de invulling van dit compensatiebeginsel.

In het bestuursprogramma is opgenomen dat de Stichtingen VOR en SON waardevol vrijwillig vervoerswerk doen en dat overleg gestart zal worden of een brede vervoerstaak (o.a. in Wmo-verband) tot de mogelijkheden behoort.

In 2008 zal er een evaluatie van de uitvoering van de Wmo plaatsvinden. Op basis van de evaluatie zullen noodzakelijke aanpassingen worden doorgevoerd. In de evaluatie zal in ieder geval aandacht worden besteed aan de wijze van indicatiestelling, de toepassing van de nota gebruikelijke zorg, de relatie met het CIZ.

9.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

9.3.1 Doelstelling

Bevorderen van maatschappelijke participatie door het verstrekken van voorzieningen.

9.3.2 Prestatie-indicatoren

Mogelijke prestatie-indicatoren zijn:

- Aantal geregistreerde klachten in vergelijking tot het aantal verstrekte voorzieningen.
- Aantal verstrekte individuele voorzieningen (hulp bij het huishouden, woonvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en vervoersvoorzieningen)
- Tevredenheid over toegekende voorzieningen
- Aantal aanvragen dat binnen de afhandelingstermijn is afgehandeld

9.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
De Stichtingen VOR en SON doen waardevol vrijwillig vervoerswerk. Overleg zal gestart worden of een brede vervoerstaak tot de mogelijkheden behoort.	2009
De gemeente wil nader onderzoeken in hoeverre maaltijdvoorzieningen, klussendiensten, boodschappendiensten, woonvoorzieningen, sociale alarmering nog meer dan tot nu toe het geval is kunnen bijdragen tot de invulling van dit compensatiebeginsel .	2009
In 2008 zal er een evaluatie plaatsvinden m.b.t. het beleid inzake de verstrekking van voorzieningen op basis waarvan eventuele noodzakelijke aanpassingen kunnen worden doorgevoerd. In de evaluatie zal in ieder geval aandacht worden besteed aan de volgende onderwerpen: de wijze van indicatiestelling, gebruikelijke zorg, verstrekkingenboek, relatie CIZ.	2008

10 INLEIDING PRESTATIEVELDEN 7, 8 en 9

10.1 Samenhang andere prestatievelen

De prestatievelen 7, 8 en 9 vertonen een grote mate van onderlinge samenhang. Dit was voor het Ministerie van VWS een van de redenen samenhang in de financiering aan te brengen via het systeem van centrumgemeenten. Daarom wordt in deze inleiding een toelichting op de rol van de centrumgemeenten m.b.t. deze drie prestatievelen gegeven.

10.2 Rol centrumgemeenten prestatievelen 7, 8 en 9

In Drenthe zijn de gemeenten Assen en Emmen al enige jaren de centrumgemeenten voor de maatschappelijke opvang en verslavingszorg. Verder is de gemeente Emmen voor heel Drenthe tevens centrumgemeente voor de Vrouwenopvang.

De OGGz (openbare geestelijke gezondheidszorg) is per 1 januari 2007 overgeheveld van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) naar de Wmo. De belangrijkste reden hiervoor is het versterken van de samenhang tussen OGGz, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang en het Verslavingszorgbeleid vanwege de grote mate van overlap in de doelgroep.

Financieringsstromen

Assen en Emmen ontvangen al sedert een aantal jaren rechtstreekse middelen van het rijk voor de uitvoering van de Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingsbeleid.

Sinds de invoering van de Wmo zijn daar de volgende middelen aan toegevoegd:

1. Subsidieregeling Initiatieven op het gebied van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg.
De toedeling vindt plaats aan centrumgemeenten. In Drenthe zijn dat Assen en Emmen en het gaat om een bedrag van samen 1,1 miljoen Euro.
2. Subsidieregeling Zorgvernieuwingsprojecten Geestelijke Gezondheidszorg (ZVP-regeling)
Assen krijgt een bedrag van € 172.000,-, bedoeld voor alle 12 gemeenten. Er vindt geen herverdeling van deze middelen plaats. Tot en met in ieder geval 2007 blijven deze middelen beschikbaar voor de ontwikkeling en ondersteuning van OGGz-meldpunten.

Lokale financieringsstroom:

Subsidieregeling Collectieve Preventie Geestelijke Gezondheidszorg (CP-GGZ)
Dit is een nieuwe regeling. Er bestaat grote onduidelijkheid over de opbouw van het budget en de activiteiten die in het verleden hiervan werden uitgevoerd. Het herleidbaar bedrag op basis van de septembercirculaire 2006 is voor onze gemeente € 16.500,-.

Regiodekkend beleidsplan

De centrumgemeenten stellen in 2007 een regiodekkend beleidsplan op met betrekking tot de maatschappelijke opvang (waaronder vrouwenopvang), OGGz en verslavingszorg. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de regiogemeenten. Beide centrumgemeenten voeren overleg over wederzijdse afstemming en samenhang van hun beleid waardoor er in Drenthe een provinciedekkend beleid ontstaat.

11 PRESTATIEVELD 7: MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

11.1 Omschrijving prestatieveld

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Onder vrouwenopvang wordt begrepen het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld. Concreet betekent dit dat het hier specifiek gaat om intramurale voorzieningen.

Beschrijving doelgroep

Onder de doelgroep vallen dak- en thuislozen, vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of huiselijk geweld, en overige betrokkenen bij huiselijk geweld.

11.2 Omschrijving huidige stand van zaken

11.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma zijn de volgende punten geformuleerd met betrekking tot maatschappelijke opvang en vrouwenopvang:

- Het opzetten van een meldpunt huiselijk geweld wordt ondersteund. Het doel is te komen tot een meldpunt voor huiselijk geweld. Een laagdrempelig loket voor slachtoffers, plegers, professionals en getuigen van huiselijk geweld.

11.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

De gemeente Noordenveld heeft geen specifiek beleid vastgesteld met betrekking tot Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang.

11.2.3 Voorzieningen/activiteiten

Voorzieningen in het kader van Maatschappelijke Opvang (waaronder Vrouwenopvang) voor dak- en thuislozen zijn de primaire verantwoordelijkheid van de 2 centrumgemeenten.

De voorzieningen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn gelegen in de centrumgemeenten Assen en Emmen. Deze worden verzorgd door onder andere het Leger des Heils, Suydeveltgroep, VNN/RIBW/GGZ Drenthe. Het gaat hier specifiek om intramurale voorzieningen (opvangvoorzieningen). Inwoners van de gemeente Noordenveld kunnen van de faciliteiten gebruik maken.

De coördinatie van de aanpak van huiselijk geweld is door de 12 Drentse gemeenten bij de GGD Drenthe neergelegd. In de kadernota 2007-2009 "Aanpak huiselijk geweld in Drenthe 2007-2009" (nota GGD Drenthe) wordt de richting van de aanpak van huiselijk geweld voor de komende twee jaar beschreven. Daarin wordt aangegeven dat de centrumgemeente Emmen en de Drentse gemeenten zich tot taak hebben gesteld relevante partijen bij elkaar te brengen, de informatievoorziening te stroomlijnen, beleid af te stemmen, te sturen op afspraken en het beleid te evalueren en te monitoren.

Ten aanzien van de voorzieningen op het gebied van bestrijding van huiselijk geweld, is er het meld- en coördinatiepunt Huiselijk Geweld. Het meld- en coördinatiepunt is ondergebracht bij de GGD. Deze is ontstaan door een stimuleringsregeling van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het doel van het meld- en coördinatiepunt is bij te dragen aan het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld. Slachtoffers, daders, gezinsleden, betrokkenen en professionals binnen onze gemeente kunnen met het meld- en coördinatiepunt Huiselijk Geweld contact opnemen voor advies of doorverwijzing naar verdere hulpverlening in geval van huiselijk geweld. Het telefoonnummer van het meld- en coördinatiepunt Huiselijk Geweld staat o.a. vermeld op de gemeentelijk website.

Naast de provinciaal georganiseerde activiteiten is er ook lokaal aandacht voor huiselijk geweld. In het Wijkplan Noordenveld 2006 (Politie) zijn de wederzijdse afspraken op het gebied van

huiselijk geweld opgenomen. Daarin wordt aangegeven dat de gemeente en de GGD concrete afspraken hebben gemaakt over hun samenwerking en dat de GGD het overleg met ketenpartners coördineert. Voor de concrete afspraken wordt u verwezen naar het wijkplan.

11.2.4 Betrokken partijen

- GGD Drenthe (meldpunt huiselijk geweld)
- Leger des Heils
- RIBW Drenthe (thans Promenscare)
- Centrum gemeenten Emmen en Assen
- Suydevelgroep
- VNN
- GGZ Drenthe/GGZ Groningen
- Politie

11.2.5 Knelpunten/Kansen

In de lokale nota gezondheidsbeleid is aangegeven dat preventief handelen en het "organiseren" van hulpverleningscontacten in een zogenaamd netwerk OGGz leidt tot goede resultaten, vooral tot voorkoming van problemen. Daarom is het wenselijk dat huiselijk geweld onderdeel gaat worden van het bredere zorgnetwerk Noordenveld, waarbij Noordermaat de 1^e lijnshulpverlening zal verzorgen. Dat draagt bij aan een multidisciplinaire aanpak over de prestatievelden 7, 8 en 9 heen. De gemeente gaat met GGD Drenthe in gesprek om een goede balans te realiseren tussen enerzijds de provinciebrede aanpak, anderzijds het specifiek Noordenvelds karakter.

11.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

11.3.1 Doelstelling

In provinciaal verband is afgesproken dat de doelgroepen van de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang recht hebben op een basaal hulpaanbod in de vorm van opvang en begeleiding. Dit basale aanbod dient voor alle inwoners van Drenthe, die hiervan (tijdelijk) gebruik willen of moeten maken, bereikbaar te zijn. Daarbij is het van groot belang dat de instellingen nauw samenwerken onder de regie van de gemeenten.

11.3.2 Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren worden bij het opstellen van de beleidsnota vastgesteld.

11.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
Huiselijk geweld moet onderdeel gaan worden van het bredere zorgnetwerk Noordenveld. Daartoe maakt de gemeente afspraken met de GGD Drenthe.	2009
Provinciaal beleid vertalen naar lokaal beleid, resulterend in een lokale beleidsnota waarbij de samenhang van de prestatievelden 7, 8 en 9 centraal staat.	2008

12 PRESTATIEVELD 8: OPENBARE GEESTELIJK GEZONDHEIDSZORG

12.1 Omschrijving prestatieveld

Het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg wordt als volgt omschreven: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Het bieden van psychosociale hulp bij rampen is niet in de Wmo ondergebracht, doch is onderdeel van de WCPV (Wet Collectie Preventie Volksgezondheid). Dit desbetreffende deelgebied is daarom expliciet uitgezonderd van het begrip.

De gemeente houdt zich al jaren bezig met hulpverlening aan sociaal kwetsbare mensen. De samenleving is inmiddels steeds complexer geworden, steeds meer mensen dreigen uit de boot te vallen en (mede) hierdoor dienen zich steeds nieuwe problemen en doelgroepen aan.

Beschrijving doelgroep

De OGGz-doelgroep bestaat uit mensen die niet of slecht in staat zijn om in de eigen bestaansvoorwaarden (bijvoorbeeld huisvesting, voeding, inkomen, sociale contacten en zelfverzorging.) te voorzien. Het zijn mensen met meervoudige problematiek, die overlast geven of overlast dreigen te gaan geven alsmede mensen bij wie sprake is van 'stil leed achter de voordeur'. Ze zijn veelal zorgmijdend en vragen niet zelf om professionele hulp. De doelgroep wordt hiermee breed opgevat. Uit landelijke gegevens blijkt, dat een exacte berekening van omvang van de doelgroep moeilijk is te geven. Voor een plattelandsgemeente als Noordenveld kan worden uitgegaan van ongeveer 0,5% van de bevolking. Dit komt neer op ongeveer 160 personen.

12.2 Omschrijving huidige stand van zaken

12.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma is geen specifieke aandacht gericht op de OGGz.

12.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

Al sinds de herindeling heeft de gemeente een pro-actieve houding voor haar meest kwetsbare groep inwoners op verschillende beleidsterreinen zoals werk, inkomen en huisvesting en zorg die zich met name toespitst op preventie. Dit heeft evenwel niet geresulteerd in een specifieke nota OGGz-beleid.

In de vastgestelde nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2004-2008 staat opgenomen dat de gemeente een sluitend aanbod voor de OGGz wil realiseren. Het bestaande uitvoeringsoverleg Begeleid Wonen moet daarvoor worden uitgebreid tot OGGz-zorgnetwerk.

12.2.3 Voorzieningen/activiteiten

Sinds 1998 bestaat het project "Begeleid Wonen Noordenveld". De doelstelling van dit project is: "mensen die tussen wal en schip van de verschillende hulpverlenende instanties vallen en voor korte of langere tijd tekort schieten in het zelfstandig functioneren, te ondersteunen bij het voorkomen van verlies en/of het behouden van de huisvesting op lange termijn". Aan dit project nemen verschillende organisaties deel. De gemeente Noordenveld is technisch voorzitter van het project. Noordermaat is verantwoordelijk voor de coördinatie. De uitvoering is in handen van de RIBW-Drenthe (thans Promenscare), Maatschappelijk Werk Stichting NoorderMaat en de woningcorporatie Woonborg. Het is de bedoeling dat, wanneer het OGGz-zorgnetwerk is gerealiseerd, de gemeente niet langer voorzitter zal zijn van het project begeleid wonen Noordenveld en op afstand zal worden gezet.

Het bestaande uitvoeringsoverleg Begeleid Wonen wordt in 2007 uitgebreid tot een OGGz-zorgnetwerk, de eerste aanzetten hiertoe zijn gedaan. In het OGGz-zorgnetwerk zal de gemeente één van de participerende organisaties zijn. Daarnaast zullen in het OGGz-zorgnetwerk de volgende organisaties vertegenwoordigd zijn: GGz Drenthe, GGD Drenthe, VNN (Verslavingszorg Noord Nederland), Regionale Instelling Beschermende Woonvormen (RIBW) (thans Promenscare), Stichting WiN, Maatschappelijk Werk NoorderMaat (Noordermaat), politie,

Woningstichting Woonborg en incidenteel andere belanghebbenden zoals huisartsen. Voorzitter van dit OGGz-zorgnetwerk is Noordermaat. In het netwerk is dus een breed scala aan organisaties vertegenwoordigd die ervoor dienen te zorgen dat de hulpverlening zo goed mogelijk wordt georganiseerd/geregisseerd. Het OGGz-zorgnetwerk wordt provinciaal ondersteund. De vaste netwerk deelnemers komen op regelmatige basis bijeen om concrete casussen door te nemen.

Daarnaast bestaat binnen de gemeente het Meldpunt Overlast. Dit meldpunt wordt verzorgd door Noordermaat, de bereikbaarheid is 24 uur. De meldpunten registreren de meldingen en dragen deze over aan het OGGz-zorgnetwerk.

12.2.4 Betrokken partijen

- GGZ Drenthe en Groningen
- GGD Drenthe
- VNN (verslavingszorg Noord Nederland)
- ProMens Care (voorheen Regionale Instelling Beschermende Woonvormen (RIBW) en de Leite)
- Politie
- Stichting WiN
- Maatschappelijk Werk NoorderMaat
- Woningstichting Woonborg / Woonstichting Actium
- Wijkcontactfunctionaris gemeente
- Incidenteel andere organisaties zoals huisartsen/ ISD / sociale werkvoorziening, gem. kredietbank
- Centrumgemeente Assen

12.2.5 Knelpunten/Kansen

Toeleidingsactiviteiten

Bij OGGz gaat het om ongevraagde bemoeienis met kwetsbare mensen die kampen met meervoudige problemen (meestal psychische- en of verslavingsproblemen), die onvoldoende zelfredzaam zijn en meestal niet duidelijk om hulp vragen (zorgwekkende zorgmijders). Een goede toeleidingsfunctie is essentieel ter voorkoming van verder gaande terugval.

Onder toeleidingsactiviteiten worden de volgende activiteiten verstaan:

- Signaleren, opsporen en melden
- Contact leggen, contact houden en het toeleiden
- Ongevraagde nazorg

Verhouding centrumgemeente OGGz en regiogemeenten

Centrale vraag voor de (centrum)gemeente is/wordt: 'Wat wordt wel en wat wordt niet beoogd te worden gefinancierd met de middelen voor toeleiding?'

Toeleidingsmiddelen worden toegekend aan de centrumgemeente Assen en Emmen. De toeleidingsmiddelen zijn bedoeld om meer zorgmijders in zorg te krijgen en daardoor zowel verloederend als overlast te bestrijden. Het gaat vaak om een moeilijke groep waarvoor extra inspanning is vereist.

De toeleidingsmiddelen zijn bij de centrumgemeenten neergelegd om met name de regiefunctie van deze gemeenten over de toeleidingsactiviteiten voor deze doelgroep die door de diverse instellingen en organisaties in de eigen regio worden uitgevoerd te versterken. Met deze middelen kan de centrumgemeente bijvoorbeeld expertise ten behoeve van toeleiding inkopen. In het bijzonder gaat het om de GGz-instellingen, maar ook om instellingen voor verslavingszorg, instellingen voor opvang, de GGD, de politie, maatschappelijk werk, thuiszorgorganisaties, woningbouwcorporaties etcetera.

De (eind)verantwoordelijkheid voor beleid en planning van toeleidingsactiviteiten en de financiering ligt in handen van de beide centrumgemeenten.

De OGGz doelgroep bevindt zich uiteraard niet alleen in Assen en Emmen, maar ook in de 10 regiogemeenten. De aard en omvang van de problematiek kan per gemeente wel aanzienlijk verschillen.

Daarbij zijn zij verplicht tot overleg en afstemming met de regiogemeenten. Gezamenlijk wordt vastgesteld welke toeleidingsactiviteiten waar worden ingezet.

Hierbij moet tevens rekening worden gehouden met de inzet van reeds bestaande eigen middelen van de betrokken gemeenten in het kader van de OGGz (Wcpv en andere eigen middelen).

Toeleidingstrajecten

Het is onwenselijk en onwerkbaar om op voorhand minutieus te onderzoeken wat de stappen zijn in een traject of wat de onderdelen in een voorziening zijn en deze vervolgens specifiek te koppelen aan één van de financieringsvormen voor deze doelgroep. Het is namelijk van groot belang steeds voor ogen te houden dat het gaat om een doelgroep die vraagt om een integrale en multidisciplinaire aanpak: integraal gericht op de continuïteit van toeleiding naar reguliere zorg en multidisciplinair omdat er veelal meerdere problemen spelen. Een en ander wordt door Assen en Emmen uitgewerkt in een besliskader. De toeleidingsactiviteiten zoals hiervoor genoemd zijn hiervoor leidend. Toeleiding eindigt daar waar cliënten bereid zijn om in zorg te gaan.

Samengevat betekent dit dus dat de toeleidingsmiddelen kunnen worden gebruikt voor:

- toeleidingsactiviteiten of het versterken daarvan;
- maar (deels) ook voor het versterken van de regie over toeleidingsactiviteiten en de samenwerking tussen partijen.

De toeleidingsactiviteiten vormen als het ware het “scharnier” tussen de lokaal georganiseerde activiteiten/voorzieningen en de verwijzing naar reguliere zorgvoorzieningen resp. de voorkoming van uitval naar provinciale opvangvoorzieningen.

OGGz en meervoudige problematiek

De OGGz-doelgroep verenigt veelal in zichzelf zowel aanspraken op reguliere gezondheidszorg (Zvw), als langdurige onverzekerbare zorg (AWBZ), maatschappelijke ondersteuning (Wmo inclusief OGGz) en andere aanspraken zoals op de Wet Werk & Bijstand. Deze aanspraken bestaan in het algemeen niet volgtijdelijk, maar veelal gelijktijdig.

Dat betekent dat het moeilijk is af te bakenen wie op welk moment vanuit welke geldstroom inzet moet plegen voor cliënten uit deze doelgroep. Vaak moet tegelijkertijd een veelheid aan acties rondom een cliënt worden ingezet. Daarvoor is een goed afsprakenkader tussen alle partijen die betrokken zijn bij OGGz-cliënten een essentiële voorwaarde.

De gemeente is bij uitstek de regisseur die zo'n afsprakenkader (niet vrijblijvend) kan en moet realiseren.

Regievoering en OGGz

De gemiddelde cliënt van de doelgroep is moeilijk te benaderen. Hoewel de multiproblematiek vraagt om inzet op meer hulpvragen, is de cliënt veelal niet bereid met meer hulpverleners tegelijkertijd aan de slag te gaan. Dit betekent dat veelal zal moeten worden gewerkt met één contactpersoon of vertrouwenspersoon.

Uit bovenstaande opsomming (12.2.4) blijkt, dat een veelheid aan organisaties betrokken is bij de OGGz. Met zoveel partijen zijn regievoering en het expliciet beleggen van taken en verantwoordelijkheden van groot belang. Tot nog toe is het gebruikelijk de samenwerking tussen de partijen te regelen in convenanten. Dit heeft zo zijn voordelen, maar inmiddels is ook duidelijk geworden dat een convenant te weinig verplichtend/betrekkelijk vrijblijvend is.

Landelijk zijn diverse pilots waar naar minder vrijblijvende vormen van samenwerking wordt gekeken, de ketensamenwerking is daarbij het meest gebruikte systeem. De meerwaarde van deze vorm voor Noordenveld is onderwerp van overleg.

Opzetten OGGz-stuurgroep

De OGGz-zorgnetwerken richten zich met name op casuïstiek. Vanuit de ontkoppeling van uitvoering en beleid heeft de gemeente het initiatief genomen om naast het OGGz-zorgnetwerk een lokale stuurgroep OGGz op te zetten als logische uitbreiding op de projectgroep “Begeleid Wonen”. Hierbij wordt aangesloten bij de structuur die bij het beleidsterrein jeugd al geruime tijd naar tevredenheid in onze gemeente werkt.

Het streven is om de volgende partijen te laten participeren in de stuurgroep: politie, Verslavingszorg Noord-Nederland, gemeente Noordenveld, de ISD, GGZ Drenthe, RIBW Drenthe (ProMens Care), Woonstichting Actium, Woningstichting Woonborg, Stichting WiN en de GGD.

De gemeente zal hierbij de regierol vervullen en voorzitter/trekker/coördinator zijn van deze stuurgroep. Doel van de stuurgroep is te komen tot integrale beleidsmatige voorbereiding en afstemming op het terrein Maatschappelijke opvang, Vrouwenopvang, OGGz en verslavingsbeleid.

Voor de (potentiële) doelgroep is samenhang in beleid van cruciaal belang. Regelmaat (werk of andere activiteiten), Inkomen, Huisvesting, Ontplooiing en Participatie zijn misschien wel de belangrijkste preventieve maatregelen die een gemeente heeft.

Is de inwoner desondanks toch op enig moment buiten beeld geraakt dan vertonen de prestatievelden 7, 8 en 9 een grote mate van onderlinge samenhang. Nagenoeg altijd is sprake van meervoudige problematiek en bij de herstelactiviteiten spelen ongeveer dezelfde aspecten.

In Drenthe is bestuurlijk overeengekomen, dat het beleid op de prestatievelden 7 en 9 vooral wordt ontwikkeld door beide centrumgemeentes, en dat lokaal de nadruk wordt gelegd op de beleidsontwikkeling van prestatieveld 8.

Specifieke groep

Zowel vanuit het OGGz-netwerk als vanuit afzonderlijke 1e en 2e lijsorganisaties wordt opgemerkt, dat in Noordenveld een groep kwetsbare jeugdigen bestaat die praktisch gezien niet in aanmerking komen voor "eigen" huisvesting (leeftijd, inkomen, werk etc.). Officieel is er geen sprake van dakloosheid (ze staan bij hun ouders ingeschreven), officieus is sprake van wisselende slaapadressen.

Deze groep zou zeer gebaat zijn met een brede, preventieve aanpak.

12.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

12.3.1 Doelstelling

De doelstelling is het vroegtijdig signaleren en beïnvloeden van risicofactoren en beschermende factoren met het oog op het voorkomen en verminderen van uitsluiting en dakloosheid en het realiseren van een aanvaardbare kwaliteit van leven voor kwetsbare mensen.

Een dergelijke omschrijving op zichzelf zegt nog niet zoveel. Belangrijk is, wat de gemeente Noordenveld een maatschappelijk aanvaardbare minimale kwaliteit van leven vindt.

Welke basale levensbehoeften moeten zijn vervuld om hiervan te kunnen spreken. Dit kan worden geconcretiseerd in prestatie-indicatoren als stabiele huisvesting, toegang tot de zorg en zorgverzekering, garantie op inkomen, dagbesteding etc.

Samengevat: het voorkomen van erger & het voorkomen van uitval.

Dit wordt gerealiseerd door:

- Het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg;
- Het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen;
- Het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen;
- Het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

(Lokale) Gemeentelijke taken

- Zoals eerder vermeld en toegelicht hebben de beide centrumgemeenten een specifieke verantwoordelijkheid voor de zorgtoeleiding. De concretisering daarvan is van invloed op het lokaal te ontwikkelen beleid.
- Vanuit haar gemeentelijke verantwoordelijkheid voor alle inwoners samenhang aanbrengen met alle andere Wmo-prestatievelden.
- Het ontwikkelen van coördinatie op verschillende (deel)terreinen van de openbare geestelijke gezondheidszorg (realisering van een vangnetfunctie : erger & uitval voorkomen).
- Het bieden van een zinvolle dagstructuur (herstelfunctie: weer meedoen en erbij horen en terugval voorkomen).

12.3.2 Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren worden bij het opstellen van de beleidsnota vastgesteld.

12.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
Meervoudige probleemsituaties in kaart (laten) brengen met daarbij specifieke aandacht voor de kwetsbare (thuisloze) jongeren.	2008-2009
Provinciaal OGGz-beleid vertalen naar lokaal OGGz-beleid, wat resulteert in een lokale beleidsnota waarbij de samenhang van de prestatievelden 7, 8 en 9 centraal staat.	2009
Het bestaande uitvoeringsoverleg Begeleid Wonen verder ontwikkelen/uitbreiden tot OGGz-zorgnetwerk.	2008
Opzetten stuurgroep OGGz met als doel te komen tot een goede integrale beleidsmatige afstemming op het terrein Maatschappelijke opvang, Vrouwenopvang, OGGz en Verslavingsbeleid.	2008

13 PRESTATIEVELD 9: VERSLAVINGSBELEID

13.1 Omschrijving prestatieveld

Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van bestrijding van overlast door verslaving.

Beschrijving doelgroep

Inwoners van de gemeente Noordenveld die verslaafd zijn aan alcohol, drugs, gokken of medicijnen.

13.2 Omschrijving huidige stand van zaken

13.2.1 Bestuursprogramma 2006-2010

In het bestuursprogramma zijn de volgende punten geformuleerd met betrekking tot verslavingszorg:

- De vestiging van een gokhal of coffeeshop wordt niet ondersteund.

13.2.2 Stand van zaken gemeentelijk beleid

Op dit moment heeft de gemeente Noordenveld geen specifiek verslavingsbeleid opgesteld. De ambulante verslavingszorg is geheel in handen gelegd van Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). Aan het verslavingsbeleid in Drenthe wordt door alle gemeenten bijgedragen.

Wel wordt nadrukkelijk de vestiging van een gokhal of coffeeshop niet ondersteund door de gemeente.

13.2.3 Voorzieningen/Activiteiten

VNN is verantwoordelijk voor de verslavingszorg in de gemeente Noordenveld en levert de voorzieningen op het gebied van de verslavingszorg. De VNN verzorgt zowel voorlichting en preventie, reclassering, behandeling en begeleiding, sociale verslavingszorg als palliatieve zorg. De VNN wordt gefinancierd vanuit AWBZ middelen, bijdrage vanuit centrumgemeenten en door een gemeentelijke bijdrage van 0,16 per inwoner.

13.2.4 Betrokken partijen

- VNN
- GGD
- Centrumgemeenten Assen en Emmen

13.2.5 Knelpunten/kansen

Lokale prestatieafspraken maken m.b.t. participatie in OGGz-stuurgroep en preventieve activiteiten met VNN.

13.3 Doelstelling, prestatie-indicatoren en speerpunten

13.3.1 Doelstelling

- Voeren van preventief beleid gericht op voorkoming van verslaving
- Het bieden van ondersteuning aan verslaafden
- Het terugdringen van overlast van verslaafden

13.3.2 Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren worden bij het opstellen van de beleidsnota vastgesteld.

13.3.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
Provinciaal verslavingsbeleid vertalen naar lokaal verslavingsbeleid, wat resulteert in een lokale beleidsnota waarbij de samenhang van de prestatievelden 7, 8 en 9 centraal staat.	2008

Lokale prestatieafspraken maken m.b.t. participatie in OGGz-stuurgroep en preventieve activiteiten met Verslavingszorg Noord Nederland.	2008
---	------

14 SAMENHANG PRESTATIEVELDEN

14.1 Inleiding

De Wmo is gericht op het realiseren van een samenhangend en integraal beleid waarbij alle beleidsterreinen van de maatschappelijke ondersteuning betrokken zijn. Belangrijk daarbij is dat er samenhang wordt gecreëerd tussen de verschillende prestatievelden maar ook breder door dwarsverbanden te maken met andere beleidsterreinen.

Er wordt in dit hoofdstuk apart aandacht besteed aan de volgende beleidsterreinen/onderwerpen:

- Relatie Subsidiebeleid-Wmo
- Relatie Welzijnsbeleid-Wmo
- Relatie WWB-Wmo
- Relatie WSW-Wmo
- Relatie Educatie-Wmo

De reden hiervoor is dat deze beleidsterreinen/onderwerpen minder goed zijn te plaatsen onder een van de negen prestatievelden gezien het overkoepelende karakter. Het zijn echter wel beleidsterreinen/onderwerpen die in belangrijke mate kunnen bijdragen aan de samenhang tussen de verschillende prestatievelden. Vooral omdat ze ingezet kunnen worden als sturingsmiddel om de doelstellingen die in de voorafgaande hoofdstukken zijn geformuleerd te kunnen realiseren.

14.2 Dwarsverbanden met overkoepelde beleidsterreinen/onderwerpen

14.2.1 Relatie Subsidiebeleid-Wmo

De gemeente Noordenveld zet haar subsidiebeleid in als sturingsinstrument. De gemeente wil namelijk door middel van het subsidiëren van activiteiten die vallen onder de subsidieverordening bewerkstelligen dat de ontplooiingsmogelijkheden van haar inwoners worden vergroot en hun zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving worden gestimuleerd. Daarnaast moet voorkomen worden dat inwoners sociaal en/of economisch in een achterstandspositie geraken. In die gevallen waar dat reeds aan de orde is wil de gemeente mogelijkheden bieden om hun positie te verbeteren. Deze doelstellingen wil de gemeente bereiken door het stimuleren van het particulier initiatief, vrijwilligerswerk en participatie deelnemers, het bevorderen en in stand houden van de sociale samenhang en infrastructuur en het stimuleren van vernieuwde initiatieven. De subsidieverordening wordt in 2007 herzien, waarbij de rechtmatigheid van het subsidiebeleid centraal staat. Verder worden bij de herziening van de subsidieverordening de gemeentelijke beleidsuitgangspunten op het gebied van de Wmo zoveel mogelijk vertaald. Daar waar sprake is van nog te ontwikkelen beleid wordt de verordening te zijner tijd aangepast. Uitgangspunt is dat het subsidiebeleid en de verordening een dynamisch karakter hebben en daarmee ook regelmatig geactualiseerd worden.

14.2.2 Relatie Welzijnsbeleid-Wmo

In de gemeente Noordenveld zijn diverse organisaties actief op het gebied van het algemene welzijnsbeleid. Grootste uitvoerder van het gemeentelijk welzijnsbeleid is Stichting Welzijn in Noordenveld. Stichting WiN is actief in de meeste dorpen van de gemeente en levert daar op diverse manieren een bijdrage aan de sociale samenhang en leefbaarheid. Dat kan zijn door het ondersteunen van plaatselijke activiteitencommissies, belangenbehartiging van groepen burgers en/of het organiseren van diverse activiteiten.

Stichting WiN richt zich voornamelijk op de doelgroepen kinderen, jongeren, volwassenen, senioren en mensen met een (verstandelijke) beperking.

Centrale doelstelling van dit welzijnswerk is dat burgers in staat worden gesteld zich individueel dan wel in groepsverband te ontwikkelen en de sociale infrastructuur te versterken.

De gemeente voert momenteel intensief overleg met de stichting om inzicht te krijgen in het aanbod van WiN in relatie tot de verschillende prestatievelden van de Wmo. Naast deze beleidsmatige koppeling hebben gemeente en WiN zich ten doel gesteld helderheid te krijgen over de relatie van de gemeente als opdrachtgever en WiN als opdrachtnemer. Beoogd wordt om vraaggerichte sturing mogelijk te maken en daarmee een zekere mate van flexibiliteit te

realiseren in het aanbod van de stichting. Daarmee wordt voldaan aan het speerpunt uit het Bestuursprogramma 2006-2010 dat welzijnsactiviteiten beoordeeld worden op basis van heldere doelstellingen en afspraken. Dit proces zal gedurende 2007 en 2008 nader vorm gaan krijgen.

14.2.3 Relatie Wet Werk en Bijstand-Wmo

Sinds 1 januari 2005 zijn de sociale diensten van de gemeenten Leek, Marum en Noordenveld samengebracht in een Intergemeentelijke Sociale Dienst, ISD Noordenkwartier. De ISD streeft ernaar om voorwaarden te creëren die burgers in staat stelt zo veel mogelijk deel te nemen aan het arbeidsproces. De belangrijkste voorzieningen om dit te realiseren zijn: gesubsidieerde arbeid, werkstages, sociale activering en gerichte scholing. Reïntegratie beperkt zich echter niet alleen tot de doelgroep bijstandsgerechtigden, het betreft alle burgers met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt en/of de samenleving. De ISD heeft taken op het gebied van reïntegratie, uitkeringen voor levensonderhoud en verlening van bijzondere bijstand. Dit onder het motto 'werk boven uitkering'.

De Wet Werk en Bijstand (WWB) wordt uitgevoerd door de ISD.

De hoofddoelstellingen van de WWB en de WMO overlappen elkaar op de volgende onderdelen:

- **Zelfredzaamheid en participatie**
Zowel de Wmo als de WWB beogen de zelfredzaamheid en participatie van burgers te versterken. De WWB richt zich daarbij op economische zelfstandigheid, de Wmo meer op maatschappelijke participatie en sociale redzaamheid.
- **Regie over eigen leven:**
Beide wetten richten zich op voorzieningen die het burgers mogelijk moet maken om de regie over hun eigen leven zo snel mogelijk weer op te pakken, nadruk ligt op de eigen verantwoordelijkheid en de regie over het eigen bestaan. Pas wanneer dat niet lukt kunnen burgers een beroep doen op voorzieningen.
- **Kwetsbare burgers**
De Wmo is er in principe voor alle burgers. Net als de WWB richt de Wmo zich in de praktijk vooral op burgers die behoren tot de zogenoemde kwetsbare groepen.
- **Grote verantwoordelijkheden voor gemeenten:** Gemeenten hebben bij beide wetten grote verantwoordelijkheden, zowel financieel als beleidsmatig en uitvoeringstechnisch.
- **Financiële prikkel**
Net als in de WWB zit in de Wmo een financiële prikkel om de uitvoering efficiënt en goedkoop te organiseren en het beroep op dure voorzieningen te beperken. (*Bron: Divosa, september 2005, De Wmo: voor wie, door wie?*)

De verschillen tussen beide zitten o.a. in de breedte van de doelgroep. De Wmo doelgroep is veel breder dan de doelgroep van de WWB. Daarnaast richt de focus van de WWB zich niet name op mensen onder de 65 jaar, daar de Wmo meer dan de WWB gericht is op ouderen. Bij de Wmo draait het om maatschappelijke participatie met eventueel een voortdurende ondersteuning, terwijl de WWB zich richt op actieve deelname aan het arbeidsproces om onafhankelijke van de WWB in eigen levensonderhoud te voorzien. (*Bron: Divosa, september 2005, De Wmo: voor wie, door wie?*)

Gezien de duidelijke overlap tussen de WWB en de Wmo is het wenselijk om nader onderzoek uit te voeren naar de kansen/mogelijkheden wat betreft de nauwe relatie Wmo-WWB en de mogelijke samenwerking op beide gebieden van de diverse partners. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het laten uitvoeren van diensten in het kader van de Wmo door cliënten in de WWB. Bijvoorbeeld in de vorm van een boodschappenservice of een klussendienst.

14.2.4 Relatie WSW-Wmo

De Wet sociale werkvoorziening maakt het mogelijk dat mensen die (begeleid) willen werken, dat ook daadwerkelijk kunnen doen in een zo gewoon mogelijke arbeidsomgeving. Zij doen dit op vrijwillige basis. Het gaat om mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap die op de Wsw zijn aangewezen om te kunnen werken. Het is een voornemen van het kabinet om de Wet sociale werkvoorziening te moderniseren. Dit moet ervoor zorgen dat nog meer mensen terecht komen op een plek die bij hen past en waar dat kan bij een gewone werkgever. Op 1 januari 2008 moeten de nieuwe regels van kracht zijn. De doelstellingen van de modernisering zijn:

- meer WSW geïndiceerden buiten de beschutte werkomgeving van de SW-organisatie laten werken.

- behoud van de WSW voor de doelgroep en meer maatwerk voor de WSW-geïndiceerden. Dit betekent meer accent op de ontwikkeling van de WSW-er en minder op productie.

Deze doelstellingen worden op de volgende manieren geconcretiseerd:

- meer sturing en regie door gemeenten op de sociale werkvoorziening
- vereenvoudiging van de uitvoering
- een andere wijze van financiering
- meer rechten voor sw-geïndiceerden
- maatregelen om werkgevers te stimuleren sw-geïndiceerden in dienst te nemen

Ook hier ligt een belangrijk vraagstuk wat betreft mogelijkheden die er liggen in de relatie Wmo-WSW. De vraag is of er mogelijkheden zijn om vanuit de doelstellingen van de Wmo en de WSW nieuwe mogelijkheden//kansen te benutten. Hiertoe dient nader onderzoek te worden verricht, dit kan samenlopen met de modernisering van de WSW die begin 2008 wordt verwacht.

14.2.5 Relatie Educatie-Wmo

De beleidsdoelstelling van educatie in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) is "educatie is gericht op de bevordering van de persoonlijke ontplooiing ten dienste van het maatschappelijk functioneren van volwassenen door de ontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen op een wijze die aansluit bij hun behoeften, mogelijkheden en ervaringen, alsmede bij maatschappelijke behoeften. Waar mogelijk sluit educatie aan op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs". Dit betekent concreet dat educatie wettelijk drie doelen dient:

- De sociale redzaamheid van mensen vergroten door het bevorderen van het maatschappelijk functioneren en daarmee het voorkomen van sociaal isolement.
- De educatieve redzaamheid vergroten als voorloper op het vervolgonderwijs.
- De professionele redzaamheid bevorderen gericht op het functioneren in arbeidssituaties.

Binnen de gemeente gebruiken we educatie als middel om de gemeente doelstellingen te kunnen verwezenlijken. Vanuit de doelstellingen zijn in de notitie "Educatie in de gemeente Noordenveld 2004" onderwerpen benoemd waarin de gemeente educatie een rol wil laten spelen. Specifiek wordt educatie ingezet gericht op de volgende doelgroepen: jeugd, ouderen en vrijwilligers. Het basisaanbod omvat in hoofdlijnen:

- Algemene trajecten op het gebied van taal, rekenen, computervaardigheden, algemene vaardigheden, activering
- Trajecten voor mensen met een verstandelijke beperking: opkomen voor jezelf, Handig voor zelfstandig, koken
- Trajecten voor vrijwilligers: jongeren vrijwilligers website bouwen etc.

Al deze trajecten worden uitgevoerd door het Alfa-college en zijn gratis voor de inwoners van de gemeente. Omdat deels een herijking plaatsvindt van het door de gemeente te voeren beleid op de verschillende prestatievelen is het noodzakelijk om na de herijking te bepalen of de wijze waarop nu de educatiemiddelen worden ingezet inclusief het educatieaanbod nog voldoet/aansluit bij de gemeentelijke doelstellingen of dat het educatiebeleid opnieuw dient te worden bezien.

Buurtacademie

Zoals reeds bij prestatievel 1 is aangegeven gaat de gemeente Noordenveld samen met de Stichting WiN en het Alfa-college de mogelijkheden onderzoeken om een pilot Buurtacademie op te starten. Binnen de Buurtacademie wordt bewoners een unieke kans geboden om naast het zichzelf verder te ontwikkelen ook te werken aan de kwaliteit de eigen woonomgeving. De Buurtacademie is een eerste voorbeeld van een andere manier waarop de middelen vanuit de WEB kunnen worden ingezet dat naast het geven van educatieve trajecten ook op een andere wijze wordt bijgedragen aan het bevorderen van de samenhang en leefbaarheid van dorpen en wijken. In 2007 wordt gestart met het inventariseren van de mogelijkheden voor het opzetten van een pilot Buurtacademie. Op basis van de eerste ervaringen zal worden bepaald of het concept kan worden uitgebreid naar andere dorpen of wijken binnen de gemeente.

14.3 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
Herziening van de subsidieverordeningen waarbij de rechtmatigheid van het subsidiebeleid centraal staat. De inhoudelijke paragrafen van het subsidiebeleid zullen worden getoetst aan de prestatievelden van de Wmo. Daar waar er in de toekomst sprake is van nieuw beleid vindt een vertaling plaats naar het subsidiebeleid en de verordening.	2007-2010
Koppeling van welzijnsactiviteiten WiN aan de prestatievelden Wmo en een betere vraaggerichte sturing op grond van heldere doelstellingen en van te voren gemaakte afspraken over het aanbod. Afronding in de eerste helft van 2008.	2007-2008
Gezien de duidelijke overlap tussen de WWB/WSW en de Wmo nader onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden en kansen die er liggen wat betreft de relatie WWB-WSW-Wmo.	2008-2009
Met de invoering van de Wmo vindt er deels een herijking plaats van het door de gemeente te voeren beleid op de verschillende prestatievelden. Dit heeft tot gevolg dat na deze herijking bepaald wordt of de wijze waarop nu de educatiemiddelen vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs worden ingezet inclusief het educatieaanbod nog voldoet/aansluit bij de gemeentelijke doelstelling of dat het educatiebeleid opnieuw dient te worden gezien.	2008-2009

15 BURGERPARTICIPATIE

15.1 Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is een brede, algemene term voor alle activiteiten die de overheid onderneemt om burgers te betrekken bij haar activiteiten.

Binnen de Wmo-filosofie vormt burgerparticipatie een wezenlijk onderdeel. Kenmerkend voor de Wmo is namelijk het sturingsmodel van horizontalisering. Wat binnen de Wmo inhoudt dat de gemeente verantwoording dient af te leggen aan de lokale samenleving door de bereikte resultaten in het kader van de Wmo inzichtelijk te maken. Dit houdt concreet in dat er vanuit de Wmo twee eisen worden gesteld aan gemeenten, namelijk participatie en verantwoording. Participatie betekent dat de burgers en instellingen die betrokken zijn bij maatschappelijke ondersteuning worden betrokken bij het opstellen van beleid. Daarnaast legt de gemeente verantwoording af aan de burgers en de lokale instellingen door de resultaten inzichtelijk te maken.

De verplichtingen rondom het betrekken van burgers en organisaties/instellingen bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning is in de Wmo opgenomen in de artikelen 11 en 12. In deze artikelen zijn de volgende verplichtingen opgenomen:

- inspraak mogelijk maken conform de gemeentelijke inspraakverordening
- burgers en rechtspersonen vroegtijdig in de gelegenheid stellen zelfstandig voorstellen voor het beleid inzake maatschappelijke ondersteuning te doen
- informatie verschaffen die nodig is ter uitvoering van de inspraak en het doen van beleidsvoorstellen
- zich bij beleidsvoorbereiding vergewissen van belangen en behoeften van ingezetenen die deze zelf niet goed kenbaar kunnen maken.
- voor vaststelling door de gemeenteraad advies vragen aan gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van vragers van maatschappelijke ondersteuning
- bij het beleidsplan dient een motivering te worden toegevoegd waarin wordt aangegeven hoe de voorstellen inzake beleid van burgers en rechtspersonen zijn gewogen
- uitvoeren jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek

15.2 Gemeentelijke invulling burgerparticipatie

15.2.1 Huidige situatie burgerparticipatie

Cliënt- en burgerparticipatie is niet nieuw binnen de gemeente. Op diverse prestatievelden is al sprake van bepaalde vormen van inspraak, waarbij georganiseerde verbanden (belangenorganisaties, cliëntenplatforms) vaak een belangrijke rol spelen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het Wmo-platform. Daarnaast worden door de gemeente op diverse manieren contacten onderhouden met burgers, belanggroepen en organisaties. In de tabel 6 zijn een aantal voorbeelden opgenomen van bestaande vormen van cliënt- en burgerparticipatie.

15.2.2 Burgerparticipatie beleidsontwikkelingen Wmo

De gemeente is van mening dat participatie een belangrijke bijdrage kan leveren aan het goed laten aansluiten van het gemeentelijke beleid op de vraag en behoeften van de burgers.

De gemeente kiest ervoor om pragmatisch om te gaan met cliënt- en burgerparticipatie. De reden voor een pragmatische aanpak is dat er al op diverse manieren invulling wordt gegeven aan cliënt- en burgerparticipatie.

Burgerparticipatie kan diverse doelen hebben. Daarom is het van belang voorafgaand aan de burgerparticipatie helder te hebben wat de burgerparticipatie moet opleveren. Gaat het om het meedenken over nieuw beleid, om ervaringen met bestaande regelingen te inventariseren. Afhankelijk van de doelstelling past een vorm van burgerparticipatie. Vaak worden onderstaande functies van burgerparticipatie onderscheiden.

<i>Informeren</i>	Informatieavonden, huis-aan-huisblad, campagnes, excursies
<i>Raadplegen</i>	Inspraakavonden, hoorzittingen, digitale peilingen, enquêtes

<i>Adviseren</i>	Adviesraden, wijk- en dorpsraden expertmeeting
<i>Coproduceren</i>	Overleggroepen, convenanten, projectgroepen
<i>Meebeslissen</i>	Stuurgroep, medezeggenschapsraad, referendum

In de praktijk zal met name informeren, raadplegen en adviseren de nadruk liggen binnen de Wmo. Concreet houdt dit in dat afhankelijk van het onderwerp, het doel van participatie etc zal worden bepaald hoe er vorm wordt gegeven aan burgerparticipatie. Zo blijft het mogelijk om bijvoorbeeld bij het opstellen van de nota m.b.t. de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers een ander vorm invulling te geven aan burgerparticipatie dan bij het ontwikkelen van beleid op de prestatievelen 7, 8 en 9.

Cliënt- en burgerparticipatie		
Prestatieveld Wmo	Onderdeel	Voorbeelden van huidige vormen van burgerparticipatie
Bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid	Wijk- en buurtbeleid	Wijk- en dorpsraden
Ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met opvoeden	Jeugdbeleid	Contact met scholen, instellingen, Jeugdplatform
Informatie, advies en cliëntondersteuning	Beleid voor kwetsbare burgers (gehandicapten, chronisch zieken en ouderen)	Wmo-platform, overleg met instellingen en professionals, Minimaplatform,
Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers	Beleid voor kwetsbare burgers (gehandicapten, chronisch zieken en ouderen)	Overleg met instellingen en professionals, uitvoeringsoverleg begeleid wonen, etc.
Algemene voorzieningen voor mensen met een beperking	Beleid voor kwetsbare burgers (gehandicapten, chronisch zieken en ouderen)	
Individuele voorzieningen voor mensen met een beperking	Beleid voor kwetsbare burgers (gehandicapten, chronisch zieken en ouderen)	
Maatschappelijke opvang	Beleid maatschappelijke opvang, OGGZ, verslavingszorg	
OGGZ		
Verslavingszorg		

Tabel 6: Cliënt- en Burgerparticipatie

Inspiraakprocedure

Na vaststelling van het concept beleidplan Wmo door het college van burgermeester en wethouders zal het plan de reguliere inspraakprocedure ingaan, daarnaast wordt het plan ter advisering voorgelegd aan het Wmo-platform. Verder worden via de website alle burgers, belangenorganisaties en instellingen in de gelegenheid gesteld om voorstellen te doen in het kader van de Wmo.

In het definitieve beleidplan Wmo dat aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd zal gemotiveerd worden aangegeven op welke wijze de reactie vanuit de inspraak in het beleidsplan is verwerkt.

Klanttevredenheidsonderzoek

Verder zal er jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek plaatsvinden. Dit heeft te maken met de nieuwe verplichting voor gemeenten wat betreft horizontale verantwoording. Dat betekent dat de gemeente meer dan voorheen verantwoording aflegt aan haar burgers over het gevoerde beleid op het terrein van maatschappelijke ondersteuning.

Door het uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek krijgt de gemeente een beeld van wat burgers van de Wmo vinden. De resultaten van dit tevredenheidsonderzoek zijn vooral een barometer voor de uitvoering van de Wmo. Het onderzoek heeft een signaleringsfunctie voor gemeente, vragers van maatschappelijke ondersteuning en instellingen. Positieve geluiden uit het onderzoek geven aan dat de burgers tevreden zijn over de geboden maatschappelijke ondersteuning. Kritische geluiden uit het onderzoek zullen vragen om een nadere analyse van wat er mis is en resulteren in verbeteracties. Op deze manier is het onderzoek een katalysator om gezamenlijk te zoeken naar een (nog) betere uitvoering van de Wmo. Het uitvoeren van het jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek is één van de manieren waarop door de gemeente wordt getoetst op de kwaliteit. In de wet is in artikel 3 lid 4 opgenomen dat in het beleidsplan moet worden aangegeven welke maatregelen genomen worden om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd.

Cliëntenparticipatie

In het kader van cliëntenparticipatie is binnen de gemeente op eigen initiatief de Stichting Wmo-platform Noordenveld opgericht. Het Wmo-platform is het overlegorgaan in het kader van cliëntenparticipatie voor het College, in zaken die de Wmo betreffen en het integrale beleid voor chronisch zieken en gehandicapten. Er is een convenant gesloten tussen de gemeente en het platform waarin de werkwijze en de samenwerking tussen beide partijen is geregeld. Het platform bestaat uit diverse reeds bestaande belangenorganisaties binnen de gemeente die een bijdrage willen leveren aan de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend en voldoende ontwikkeld aanbod van voorzieningen voor alle belanghebbenden bij de Wmo. Het Wmo-platform heeft in haar statuten opgenomen dat zij een representatieve vertegenwoordiging van de belangenorganisaties waarborgt. De taken en bevoegdheden van het Wmo-platform vormen de drie manieren waarop het platform kan adviseren in het beleid omtrent de Wmo:

- Het College vraagt advies omtrent alle kaderstellend beleid alvorens dit aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd, zodat dit een volwaardige invloed op de besluitvorming kan hebben.
- Het College vraagt zelf een advies van het Wmo-platform voor andere onderwerpen
- Het Wmo-platform kan op eigen initiatief het College adviseren

Het platform heeft maximaal zes weken de tijd om te adviseren. Daarnaast is er tenminste vier keer per jaar overleg tussen de gemeente en het platform.

Om het Wmo platform volwaardig te laten functioneren, is het belangrijk dat het platform wordt gefaciliteerd. De gemeente verstrekt subsidie aan het Wmo-platform, afhankelijk van de beoordeling van het ingediende subsidieverzoek, die beoordeeld wordt op basis van de algemene subsidieverordening.

Er is regelmatig overleg gevoerd met het Wmo-platform Noordenveld over o.a. de verordening, het Wmo-loket en over het beleidsplan.

Wmo-bijeenkomsten 2006

In april 2006 is er een interactieve workshop georganiseerd voor inwoners, doelgroepen en overige belanghebbenden en daarna voor gemeenteraadsleden. In deze workshops is aandacht gegeven aan de wettelijke verplichtingen die de Wmo voor de gemeente Noordenveld met zich meebrengt en zijn keuzes voor de uitvoering daarvan besproken op basis van opgestelde rapportage. De resultaten van beide workshops hebben eind mei 2006 geleid tot de kadernota Wmo.

Werkconferentie Wmo 2007

Daarnaast is op 8 mei 2007 een werkconferentie Wmo gehouden voor de fractiespecialisten-Wmo van de gemeenteraad, een afvaardiging Stichting WiN, Wethouder G. Wolters, leden van het Wmo-platform en een aantal beleidsambtenaren van de gemeente. Tijdens de workshop is inzicht gegeven in de stand van zaken en de planning m.b.t. het beleidsplan. Daarnaast heeft er een discussie plaatsgevonden op basis van concept speerpunten zoals die voor deze workshop waren opgesteld. Uit de bijeenkomst kwam naar voren dat een groot deel van de concept speerpunten breed gedragen werd. Daarnaast zijn er nieuwe speerpunten/aandachtspunten aangedragen. De speerpunten waarvoor breed draagvlak was en de nieuwe inbreng/speerpunten vormden de basis voor dit beleidsplan.

16 FINANCIËEL KADER

16.1 Financieel kader Wmo

Voor de uitvoering van de Wmo heeft de gemeente de beschikking over diverse geldstromen. Hierbij is onderscheid te maken tussen geldstromen waarover de gemeente reeds beschikte voor de invoering van de Wmo en nieuwe geldstromen die de gemeente per 1 januari 2007 ontvangt.

De gemeente ontvangt via de algemene uitkering middelen voor de uitvoering van de activiteiten die vielen onder de voormalige Welzijnswet en de Wet voorzieningen gehandicapten. Daarnaast ontvangt onze gemeente een integratie-uitkering voor een deel van de nieuwe taken, zoals hulp bij het huishouden. Een integratie-uitkering doelt op een aparte geldstroom binnen het gemeentefonds. Er is sprake van een integratie-uitkering omdat er afspraken zijn gemaakt over de groei en verdeling van het budget, die afwijken van de gebruikelijke groei en verdeling van middelen binnen het gemeentefonds.

Met ingang van 1 januari 2007 is in het kader van de Wmo een bedrag van ruim 1 miljard euro naar de gemeenten overgeheveld, op basis van het "schoon aan de haak" principe. Belangrijk om hier te vermelden is dat niet voor alle nieuwe taken extra middelen zijn overgeheveld. Via de septembercirculaire 2006 is bekend gemaakt welke budgetten en regelingen per 1 januari 2007 deel uitmaken van het totale Wmo-budget. In onderstaande tabel is op basis van de septembercirculaire 2006 de Wmo-uitkering voor de gemeente Noordenveld in beeld gebracht. De circulaires (juni/september) die na de totstandkoming van dit concept komen kunnen een ander beeld geven.

Wmo-bedragen	Septembercirculaire 2006 €
Huishoudelijke verzorging	
De zorg in natura	3.048.215
Eigen bijdrage (bij zorg in natura)	- 665.051
Netto HV	2.383.164
Netto-persoonsgebonden budget	154.029
Subsidieregelingen AWBZ	
Diensten bij wonen met zorg	0
Zorgvernieuwingprojecten GGZ	0
Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg	24.998
Aanpassing bestaande ADL-clusters	0
Vorming, training en advies (VTA)	3.249
Collectieve GGZ-preventie	16.491
Specifieke uitkeringen WVG	
Dure woningaanpassingen	0
Besluit bijdrage AWBZ gemeenten (Bbag)	3.969
Uitvoeringskosten	113.863
Totaal	2.699.763

Tabel 7: Wmo-bedragen septembercirculaire 2006

(De ADL-clusters gaan in 2007 nog niet over naar de Wmo.

Het budget voor dure woningaanpassingen zal eerst worden aangewend om de lopende verplichtingen te voldoen.)

Hieronder volgt puntsgewijs een toelichting op de achtergrond en verdeling van de in bovenstaande tabel genoemde onderdelen zoals die is opgenomen in de septembercirculaire 2006:

De verdeling van huishoudelijke verzorging

Huishoudelijke hulp in natura

De middelen volgen de historische verdeling op basis van ijkjaar 2005. Deze middelen worden nog geïndexeerd. Vanaf 2008 wordt voor deze middelen toegewerkt naar een objectieve verdeling. Het budget betreft het ijkjaar 2005. De gegevens zijn afkomstig van het Centraal Administratiekantoor (CAK) (peildatum: 18 augustus 2006). Het betreft het aantal uren alphahulp en het aantal uren huishoudelijke verzorging per gemeente. Hierbij is het brutobedrag opgenomen, de berekende eigen bijdrage onder de Wmo en het nettobedrag. Dit betreft tevens de middelen gemoeid met huishoudelijke verzorging voor mensen met een verblijfsindicatie. Bij de bepaling van de opbrengst van de eigen

bijdrage regeling is rekening gehouden met de effecten van het overgangsrecht voor bestaande cliënten.

Eigen bijdrage

Binnen de Wmo is het mogelijk om bij de verstrekking van de individuele voorzieningen een eigen bijdrage te vragen van de burger. De gemeente heft een eigen bijdrage om de kosten beheersbaar te houden, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de situatie van voor 1 januari 2007. Het college B&W heeft in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Noordenveld de omvang van deze eigen bijdrage vastgelegd.

Huishoudelijke zorg Persoonsgebonden Budget (PGB)

Ook deze middelen volgen de historische verdeling op basis van ijkjaar 2005. De opgenomen bedragen voor de PGB-regeling zijn de gerealiseerde netto PGB-bedragen die gemoeid zijn met huishoudelijke verzorging. De opbrengst van de eigen bijdrage is hier al vanaf getrokken.

De verdeling van de subsidieregelingen AWBZ:

Diensten bij Wonen met Zorg (DWZ)

Zoals in tabel 7 is af te lezen ontvangt de gemeente Noordenveld geen middelen vanuit deze overgehevelde subsidieregeling.

Zorgvernieuwingsprojecten GGZ (ZVP GGZ)

De gemeente Noordenveld ontvangt geen middelen vanuit deze overgehevelde subsidieregeling. Assen krijgt een bedrag van € 172.000,--, bedoeld voor alle 12 gemeenten. Het is de afgelopen jaren nagenoeg volledig betaald aan GGZ Drenthe voor zogeheten "uitvoeringsprojecten". Er vindt geen herverdeling van deze middelen plaats.

Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg (CVTM)

De middelen gaan via de historische verdeling van 2006 naar de gemeenten. In verband met de dynamiek in de subsidiering en de ophoging van het macrobudget met € 5 mln. in 2006 (van € 22 mln. naar € 27 mln.) wordt het budget van het jaar 2006 gehanteerd. De extra € 5 mln. die beschikbaar is gesteld voor 2007 zal objectief worden verdeeld over gemeenten die op grond van de verdeling over 2006 geen bijdrage ontvangen, waaronder Noordenveld. Dit komt neer op plm. € 25.000.

De centrumgemeenten ontvangen 27 miljoen. Meppel is voor heel Drenthe centrumgemeente en ontvangt afgerond € 980.000,-. Dit wordt in een periode van 3 jaar over alle 12 gemeenten verdeeld. De herverdeling van deze laatste middelen zal voor Noordenveld uiteindelijk neerkomen op een structurele toename van ongeveer € 55.000 tot € 60.000 per jaar.

Totale rijksbijdrage in 2010 derhalve plm. € 85.000.

ADL-clusters (ADL = Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen)

Deze middelen worden in 2007 nog niet overgeheveld naar de Wmo. De financiering van de ADL-clusters wordt verdeeld in een Wmo-deel en een AWBZ-deel. In de loop van 2007 horen gemeenten wanneer deze middelen naar de gemeenten gaan en op welke wijze ze verdeeld worden.

Vorming, Training en Advies (VTA)

De middelen voor vorming, training en advies (VTA, € 2,5 mln) worden toegevoegd aan de middelen voor de Wmo met als doel het vrijwilligersbeleid op lokaal niveau te bevorderen. Deze middelen worden in 2007 over de gemeenten verdeeld via het "objectieve verdeelmodel CVTM". In totaal gaat het om 10 miljoen Euro. Daarvan wordt in 2007 2,5 miljoen overgeheveld naar de gemeenten, de resterende 7,5 miljoen gaat rechtstreeks naar 6 grote, landelijk opererende VTA-organisaties. In de komende jaren wordt toegewerkt naar een volledige herverdeling van het budget over de gemeenten. Noordenveld ontvangt in 2007 een bedrag van afgerond € 3.250,-. Dit zou dus op termijn kunnen oplopen naar plm. 13.000,-.

Collectieve GGZ – preventie

De middelen gaan in 2007 via het objectieve verdeelmodel collectieve GGZ-preventie naar de gemeenten. Hiervoor is een apart verdeelmodel ontwikkeld waarin rekening is gehouden met relevante kenmerken van de doelgroep. De middelen zijn bedoeld om begrip en herkenning van (ernstig) psychische klachten te bevorderen, de bevolking bewust te maken wat zij zelf aan deze klachten kan doen en de doelgroep gewijs te maken naar instanties. Collectieve GGZ-preventie is gericht op de gehele bevolking of een gehele bevolkingsgroep. Collectieve GGZ-preventie was tot 2007 een activiteit die viel onder de CTG-beleidsregel "loon- en materiële kosten, uur preventie". De middelen zijn bedoeld om herkenning en begrip van ernstige psychische klachten te bevorderen, de bevolking bewust te maken wat zij zelf aan deze klachten kan doen en de doelgroep

wegwijs te maken naar instanties. Collectieve GGZ-preventie is gericht op de gehele bevolking of een gehele bevolkingsgroep.

Er bestaat grote onduidelijkheid over de opbouw van het budget en de activiteiten die in het verleden hiervan worden uitgevoerd.

Het herleidbaar bedrag op basis van de septembercirculaire is voor onze gemeente € 16.500,-.

In provinciaal verband is afgesproken, om de reeds bestaande en vanuit de subsidieregelingen gesubsidieerde activiteiten in 2007 ongewijzigd te continueren. Hiermee is de continuïteit gewaarborgd en is tijd gecreëerd om in 2007 in samenwerking op provinciaal niveau nieuw beleid te kunnen ontwikkelen (prestatievelden 4, 7, 8 en 9).

De verdeling van de specifieke uitkeringen WvG:

Dure woningaanpassingen (DWAP)

De middelen voor deze regeling worden, conform de afspraken tussen het Rijk en de VNG, in eerste instantie benut om lopende declaraties van voorgaande jaren te voldoen. De verwachting is dat in 2007 alle beschikbare middelen hiervoor nodig zijn; het over te hevelen budget komt daarmee op nul. Het gaat dus om kosten die in de jaren vóór 2007 zijn/worden gemaakt en die nog kunnen worden gedeclareerd bij VWS. In 2007 zal het hele budget hiermee gemoeid zijn en naar verwachting zal ook in 2008 nog een belangrijk deel van het budget hiermee zijn gemoeid. Het deel dat niet meer nodig is, zal vrijvallen en toegevoegd worden aan het gemeentefonds.

Besluit bijdrage AWBZ-gemeenten (Bbag)

De middelen volgen de objectieve verdeling conform huidige verdeling (beddennorm). In het verleden waren er subsidieregelingen, waarbij extreme "WVG-kosten" aan de gemeenten worden gecompenseerd. Het structurele aandeel van deze regelingen in het totale Wmo-budget bedraagt voor onze gemeente € 4.000,00.

De verdeling uitvoeringskosten

Het totale bedrag voor uitvoeringskosten dat beschikbaar is bedraagt € 67 mln. Van dit bedrag wordt, voor 2007, een deel niet over de gemeenten verdeeld, maar ingehouden voor de centrale inning van de eigen bijdragen door het CAK. Het streven is om dit bedrag vanaf 2008 voor dit doel naar de gemeenten over te hevelen.

De verdeling van deze middelen zal voor 1/3 plaatsvinden in de vorm van een vast bedrag per gemeente, 2/3 wordt verdeeld gerelateerd aan de omvang van de programmakosten per gemeente. In bijlage 7 treft u de bedragen per gemeente aan. In de gemeente Noordenveld is een bedrag van € 113.863 beschikbaar. Veel gemeenten hebben al aan de VNG laten weten niet uit te komen met het uitvoeringsbudget. Daarom is door de VNG samen met de staatssecretaris VWS afgesproken dat de uitgaven voor de uitvoering worden gemonitord, wat kan leiden tot een verhoging van het budget.

16.2 Indexering huishoudelijke verzorging

De bedragen in de septembercirculaire zijn nog op het niveau van het ijkjaar 2005. Conform de afspraak met de VNG zal dan worden geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het aantal extramuraal (buiten een instelling) wonende 75+ers (de reële index) en op basis van de nominale index.

De reële index voor 2006 bedraagt 2,61%, de nominale ontwikkeling 2006 bedraagt 1,07%.

De reële index voor 2007 bedraagt 1,50%. De nominale ontwikkeling 2007 bedraagt 2,17%.

Het sociaal cultureel planbureau is door het Ministerie van VWS aangewezen als onafhankelijke derde die zal adviseren over de toereikendheid van het macrobudget, en geeft bindend advies over de vaststelling van het macrobudget huishoudelijke hulp op basis van de realisatie in het voorgaande jaar.

16.3 Verdeling van de middelen naar gemeenten

De verdeling van de middelen zal in 2007 plaatsvinden op basis van historische gegevens zodat gemeenten in staat zijn lopende indicaties en projecten te eerbiedigen. Hiervoor is het jaar 2005 als uitgangspunt genomen. Vanaf 2008 zal worden toegewerkt naar een objectieve verdeling.

Het objectieve verdeelmodel is door Cebeon ontwikkeld. Hierin zijn o.a. de volgende factoren verwerkt: leeftijdsopbouw van de bevolking, huishoudensamenstelling, inkomen, aantal uitkeringsontvangers. Het verdeelmodel zal gefaseerd worden ingevoerd in de periode 2008 tot

en met 2010. Uit het Cebeon model blijkt dat de gemeente Noordenveld een nadeelgemeente is. Het nadeel kan oplopen tot een verschil van € 19 per inwoner, wat betekent dat de gemeente bij het objectieve verdeelmodel te maken kan krijgen met een verlaging van het Wmo-budget van rond de € 600.000. De circulaires (juni/september) die na de totstandkoming van dit concept komen kunnen een ander beeld geven.

16.4 Financiële risico's

16.4.1 Financiële risico's

Er is sprake van een open eind regeling. Er wordt een budget beschikbaar gesteld, terwijl de gemeente aanvragen voor voorzieningen in behandeling moet nemen als hiervoor rechten bestaan. Reeds in de kadernota zijn aspecten genoemd, die een (negatieve) invloed op het beschikbare budget kunnen hebben. Het gaat hierbij om de volgende zaken:

- Toenemende vergrijzing en het feit dat er steeds meer mensen langer thuis blijven wonen leiden jaarlijks tot een stijging in de vraag om zorg en ondersteuning.
- Wettelijk is geregeld dat voor alle voorzieningen er een keuze voor een PGB is. Daardoor wordt het financiële risico groter.
- Verdeling middelen op basis van historisch model haar objectief model
- Het is nu nog niet bekend wat de financiële effecten zullen zijn van de lokale invulling van het compensatiebeginsel in Noordenveld, dit zal mede op basis van jurisprudentie nader blijken.
- De duurdere woningaanpassingen vielen onder de voormalige WvG konden worden gedeclareerd bij het Rijk. Onder de Wmo moeten de gemeente duurdere woningaanpassingen zelf bekostigen.

16.4.2 Mogelijkheden om financiële risico's te beïnvloeden

In de kadernota zijn reeds de volgende mogelijkheden benoemd om de financiële risico's te verminderen of te beheersen. Te denken valt aan de volgende zaken:

- Het percentage (goedkope) alfahulp kan in Noordenveld flink worden verhoogd ten nadele van de duurdere vorm van huishoudelijke zorg.
- Het heffen van een eigen bijdrage kan de vraag naar zorg en ondersteuning reguleren.
- Door samen te werken met andere gemeenten, bijvoorbeeld bij de aanbesteding van huishoudelijke hulp, kan een vermindering van kosten worden gerealiseerd.
- Er kan gekeken worden naar (strengere) criteria bij de toegang tot de individuele voorzieningen.
- Op integrale wijze de verschillende uit te voeren onderdelen in het kader van de Wmo in samenhang beoordelen om te zien welke kostenbesparingen mogelijk zijn.
- Bij de inbedding van de Wmo in de programmabegroting 2008 en verder onder andere een egalisatiefonds oprichten voor het opvangen van eerste tekorten. Hiervoor kan de huidige reserve WvG worden ingezet. Dit "stuwmeer" WvG bedroeg op 31 december 2004 € 710.504,- en op 31 december 2005 € 786.002,-.

Indien zich in de eerste jaren exploitatieoverschotten voordoen binnen de huishoudelijke verzorging wordt voorgesteld deze toe te voegen aan deze reserve, zodat tekorten op de exploitatie huishoudelijke verzorging in de komende jaren kunnen worden opgevangen vanuit deze reserve.

16.4.3 Uitvoeringskosten (apparaatskosten)

In tegenstelling tot het budget voor (huishoudelijke) hulp is het budget voor uitvoeringskosten niet op basis van historie vastgesteld. Hierop is direct al het verdeel model van Cebeon toegepast. Dit leidt tot een uitvoeringsbudget voor de gemeente Noordenveld van €113.863.

Uit onderzoek in Drents verband is gebleken dat het gemeentemodel wat betreft de uitvoering het meest voordelig is. Dit betekent dat zoveel mogelijk aanvragen door de gemeente worden afgehandeld en slechts de meervoudig aanvragen worden uitbesteed.

Uitgaande van dit gemeentemodel is de verwachting dat in de uitvoering ingaande het jaar 2007 tenminste een tekort zal optreden van €150.000. Hierbij is uitgegaan van de landelijke standaard-tarieven voor indicatiestelling door het CIZ, en is uitgegaan van aantallen indicaties in het jaar 2004. 2007 wordt gezien als ervaringsjaar, waarbij aandacht zal zijn voor de volgende punten:

- onduidelijk is nog welke afspraken met het CIZ gemaakt zullen worden over de geïntegreerd indicatiestelling

- er bestaat nog geen zicht op synergievoordelen: combinatie van Wvg-aanvragen met aanvragen huishoudelijke hulp
- er bestaat nog geen zicht op de tarieven die gevraagd gaan worden voor de meervoudige advisering
- er bestaat nog geen zicht op een eventuele toename van de info- en adviesfunctie
- er bestaat nog onvoldoende zicht op de benodigde personele bezetting in relatie tot de te verwachten aantallen aanvragen.

Vanwege het grote aantal onzekerheden, is een redelijk betrouwbare onderbouwing van verwachte tekorten in de apparaatskosten nog niet te geven, dit zal gedurende het jaar 2007 bekend moeten worden.

16.5 Speerpunten

Speerpunten	Planning 2007-2011
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voor een deel van de nieuwe taken die de gemeente krijgt met de invoering van de Wmo wordt geen extra budget overgeheveld/ toegevoegd aan de integratie-uitkering voor het realiseren ervan. Dit houdt concreet in dat het beleid op de negen prestatievelden binnen de huidige middelen moet worden uitgevoerd (budgettair neutraal). Daarnaast zal de verdeling van de middelen op basis van het objectieve verdeelmodel zorgen voor een aanzienlijke verlaging van het Wmo-budget. ▪ Uitgangspunt is continueren van bestaand beleid daar waar bestaand beleid reeds aansluit bij de filosofie van de Wmo, zodat het bestaande voorzieningenniveau wordt gehandhaafd. Daarbij is expliciet aandacht voor onderlinge samenhang binnen de verschillende beleidsterreinen. Het handhaven van bestaand beleid in combinatie met het budgettair neutraal uitvoeren van de Wmo kan de komende jaren wel onder druk komen te staan als gevolg van bijvoorbeeld demografische ontwikkelingen en de andere genoemde risico's. <p>Het is dan ook van groot belang om de uitgaven m.b.t. de door de gemeente te verstrekken individuele voorzieningen nauwlettend in de gaten worden gehouden, zodat tijdig bijsturen mogelijk is. Jaarlijks zal een uitvoeringprogramma worden opgesteld (de eerste in 2008) waarin wordt teruggeblikt op het voorgaande jaar en tevens op basis van de financiële ruimte wordt bepaald in hoeverre de in het beleidsplan genoemde speerpunten kunnen worden gerealiseerd.</p>	<p>2007-2011</p>

17 SAMENVATTING SPEERPUNTEN

Hieronder zijn alle speerpunten die in voorgaande hoofdstukken aan de orde zijn gekomen nogmaals per prestatieveld weergegeven.

Prestatieveld 1: Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten

Speerpunten	Planning 2007-2011
In vervolg op de opgerichte wijkbelangenvereniging in de Vijfde Verloting ook in alle overige wijken in Roden (waar mogelijk) een wijkbelangenvereniging opzetten die als gesprekspartner kan optreden voor de gemeente en die samen met de afdeling wijkbeheer initiatieven ontwikkelen die bijdragen aan het vergroten van de leefbaarheid van de buurt/wijk.	2007-2011
De positie van de sportverenigingen versterken en de sportdeelname van verschillende doelgroepen bevorderen door in het kader van de breedtesport Impuls de volgende vijf deelprojecten uit te voeren: <ul style="list-style-type: none"> - Verenigingsondersteuning - Sportstimulering op basisschool 4- 12 jaar - Sportstimulering jeugd op het voortgezet onderwijs 12- 18 jaar - Werk en sport - Oud en fit 	2007-2009
Opstellen sportnota in 2008 waarin voor de lange termijn: <ul style="list-style-type: none"> - Duidelijke beleidsuitgangspunten staan voor "de sport" in Noordenveld; - Een sportvisie staat; - Aan de sportverenigingen en andere geïnteresseerden duidelijk wordt gemaakt wat zij van de gemeente Noordenveld kunnen verwachten op sportgebied en wat de gemeente van hun verwacht. 	2007-2008
Achterstanden van jeugdigen op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen aanpakken en het leefklimaat in de buurt verbeteren door in 2007 te starten met het door de gemeente bij ministerie van VWS ingediende project in het kader van de tijdelijke stimuleringsregeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS).	2007-2009
In 2007 zal gestart worden met de herziening van de cultuurnota, waarbij de herijking van het huidige beleid ook zal worden gezien in het licht van de Wmo.	2008
Voldoende woonperspectief woningen voor mensen met functiebependingen (ouderen) in de wijken realiseren door een voldoende gedifferentieerd woningaanbod. Alleen zo kan men zijn wooncarrière in de eigen wijk voortzetten, wat de binding aan de wijk ten goede komt.	2008-2020
Mogelijkheden voor realisering van Woonzorg- resp. Woonservicezones in diverse kernen onderzoeken. Door het realiseren van Woonzorg- resp. Woonservicezones ervoor zorgen dat de haal- en brengfuncties op het gebied van wonen, welzijn en zorg door woningbouwcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties meer op elkaar worden afgestemd, verbeterd en uitgebreid, een en ander in combinatie met verbetering van de informatievoorziening waardoor de inwoners langer in eigen huis/wijk/dorp kunnen blijven wonen.	2008-2011
Samen met de Gemeente Tynaarlo en met steun van woningbouwcorporaties en huiseigenaren onderzoeken wat de meest geschikte methoden zijn om de (oudere) huiseigenaren te bewegen vroegtijdig investeringen in (aanpassingen aan) de eigen woning te doen om daarin zo lang mogelijk te kunnen blijven wonen.	2008
In overleg met provincie, inwoners en woningcorporaties heldere uitgangspunten vaststellen voor woningaanpassingen binnen en	2008-2011

buiten de bebouwde kom, waardoor inzet- resp. voortzetting van mantelzorg mogelijk wordt.	
Onderzoeken of er binnen de gemeente voldoende accommodaties voor ontmoeting en activiteiten in de dorpen en wijken aanwezig zijn door een accommodatieonderzoek te starten waarbij multifunctionaliteit een aandachtspunt is. Realiseren multifunctionele accommodatie Roderwolde, wat moet bijdragen aan het versterken van de leefbaarheid in deze kleine plattelandskern.	2009-2010 2008
Onderzoeken mogelijkheden voor het opstarten pilot Buurtacademie in samenwerking met de Stichting WiN en het Alfa-college.	2007-2008

Prestatieveld 2: Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders/verzorgers met problemen met opvoeden

Speerpunten	Planning 2007-2011
De komende jaren zal in het teken staan van het verder uitvoeren/realiseren van het reeds geformuleerde jeugdbeleid.	2007-2011
In 2007 zal een nieuwe beleidsnota worden opgesteld als vervolg op de nota "De jeugd heeft de toekomst". Hierbij worden de partners in het jeugdbeleid actief betrokken.	2007-2008
Realiseren van de voorziening Jeugdpunt Noordenveld waar ouders, jeugdigen en professionals die werken met 0-23 jarigen terecht kunnen voor informatie, consultatie, advies, het melden van signalen en hulp.	2008

Prestatieveld 3: Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Speerpunten	Planning 2007-2011
De gemeente wil de twee functies: deskundige vraagverheldering en doorverwijzing in de backoffice door de keten goed te organiseren verwezenlijken door een actuele sociale kaart te ontwikkelen en door nadere invulling te geven aan haar regierol.	2008-2011
Op basis van de tussentijdse evaluatie (2008) de toegankelijkheid en de bereikbaarheid van de Wmo-voorzieningen voor de inwoners vanuit de gemeente tegen het licht te houden op basis waarvan kan worden bezien of een aanpassing in de uitgangspunten noodzakelijk is.	2008

Prestatieveld 4: Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Speerpunten	Planning 2007-2011
De gemeente stelt na overleg met (vertegenwoordigers van) de doelgroep en ondersteunende organisaties een beleidsnotitie (incl. financiële paragraaf) vast, waarin de belangrijke plaats van vrijwilligers en mantelzorgers is erkend en de nut en noodzaak etc. van de professionele vrijwilligersondersteuning/mantelzorg-ondersteuning wordt benoemd.	2007/2008
De gemeente stelt in overleg met provincie, inwoners en woningcorporaties heldere uitgangspunten vast voor woningaanpassingen binnen en buiten de bebouwde kom, waardoor inzet- resp. voortzetting van mantelzorg mogelijk wordt. (is een van de speerpunten die reeds is benoemd bij prestatieveld 1)	2008-2011

Prestatieveld 5: Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem

Speerpunten	Planning 2007-2011
Inventariseren of er mogelijkheden zijn om algemene voorzieningen te realiseren waarmee de druk op de individuele voorzieningen in de toekomst kan worden verlaagd, waarbij het "zorg op maat" niet uit het oog verloren mag worden.	2009

Prestatieveld 6: Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer

Speerpunten	Planning 2007-2011
De Stichtingen VOR en SON doen waardevol vrijwillig vervoerswerk. Overleg zal gestart worden of een brede vervoerstaak tot de mogelijkheden behoort.	2009
De gemeente wil nader onderzoeken in hoeverre maaltijdvoorzieningen, klussendiensten, boodschappendiensten, woonvoorzieningen, sociale alarmering nog meer dan tot nu toe het geval is kunnen bijdragen tot de invulling van dit compensatiebeginsel .	2009
In 2008 zal er een evaluatie plaatsvinden m.b.t. het beleid inzake de verstrekking van voorzieningen op basis waarvan eventuele noodzakelijke aanpassingen kunnen worden doorgevoerd. In de evaluatie zal in ieder geval aandacht worden besteed aan de volgende onderwerpen: de wijze van indicatiestelling, gebruikelijke zorg, verstrekkingenboek, relatie CIZ.	2008

Prestatieveld 7: Het bieden van maatschappelijk opvang, waaronder vrouwenopvang

Speerpunten	Planning 2007-2011
Huiselijk geweld moet onderdeel gaan worden van het bredere zorgnetwerk Noordenveld. Daartoe maakt de gemeente afspraken met de GGD Drenthe.	2009
Provinciaal beleid vertalen naar lokaal beleid, resulterend in een lokale beleidsnota waarbij de samenhang van de prestatievelden 7, 8 en 9 centraal staat.	2008

Prestatieveld 8: Het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg

Speerpunten	Planning 2007-2011
Meervoudige probleemsituaties in kaart (laten) brengen met daarbij specifieke aandacht voor de kwetsbare (thuisloze) jongeren.	2008-2009
Provinciaal OGGz-beleid vertalen naar lokaal OGGz-beleid, wat resulteert in een lokale beleidsnota waarbij de samenhang van de prestatievelden 7, 8 en 9 centraal staat.	2009
Het bestaande uitvoeringsoverleg Begeleid Wonen verder ontwikkelen/uitbreiden tot OGGz-zorgnetwerk.	2008
Opzetten stuurgroep OGGz met als doel te komen tot een goede integrale beleidsmatige afstemming op het terrein Maatschappelijke opvang, Vrouwenopvang, OGGz en Verslavingsbeleid.	2008

Prestatieveld 9: Het bevorderen van verslavingsbeleid

Speerpunten	Planning 2007-2011
Provinciaal verslavingsbeleid vertalen naar lokaal verslavingsbeleid, wat resulteert in een lokale beleidsnota waarbij de samenhang van de prestatievelden 7, 8 en 9 centraal staat.	2008
Lokale prestatieafspraken maken m.b.t. participatie in OGGz-stuurgroep en preventieve activiteiten met Verslavingszorg Noord Nederland.	2008

Dwarsverbanden met overkoepelende beleidsterreinen/onderwerpen

Speerpunten	Planning 2007-2011
Herziening van de subsidieverordeningen waarbij de rechtmatigheid van het subsidiebeleid centraal staat. De inhoudelijke paragrafen van het subsidiebeleid zullen worden getoetst aan de prestatievelden van de WMO. Daar waar er in de toekomst sprake is van nieuw beleid vindt een vertaling plaats naar het subsidiebeleid en de verordening.	2007-2010
Koppeling van welzijnsactiviteiten WiN aan de prestatievelden Wmo en een betere vraaggerichte sturing op grond van heldere doelstellingen en van te voren gemaakte afspraken over het aanbod. Afronding in de eerste helft van 2008.	2007-2008
Gezien de duidelijke overlap tussen de WWB/WSW en de Wmo nader onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden en kansen die er liggen wat betreft de relatie WWB-WSW-Wmo.	2008-2009
Met de invoering van de Wmo vindt er deels een herijking plaats van het door de gemeente te voeren beleid op de verschillende prestatievelden. Dit heeft tot gevolg dat na deze herijking bepaald wordt of de wijze waarop nu de educatiemiddelen vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs worden ingezet inclusief het educatieaanbod nog voldoet/aansluit bij de gemeentelijke doelstelling of dat het educatiebeleid opnieuw dient te worden bezien.	2008-2009

Financieel kader

Speerpunten	Planning 2007-2011
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voor een deel van de nieuwe taken die de gemeente krijgt met de invoering van de Wmo wordt geen extra budget overgeheveld/ toegevoegd aan de integratie-uitkering voor het realiseren ervan. Dit houdt concreet in dat het beleid op de negen prestatievelden binnen de huidige middelen moet worden uitgevoerd (budgettair neutraal). Daarnaast zal de verdeling van de middelen op basis van het objectieve verdeelmodel zorgen voor een aanzienlijke verlaging van het Wmo-budget. ▪ Uitgangspunt is continueren van bestaand beleid daar waar bestaand beleid reeds aansluit bij de filosofie van de Wmo, zodat het bestaande voorzieningenniveau wordt gehandhaafd. Daarbij is expliciet aandacht voor onderlinge samenhang binnen de verschillende beleidsterreinen. Het handhaven van bestaand beleid in combinatie met het budgettair neutraal uitvoeren van de Wmo kan de komende jaren wel onder druk komen te staan als gevolg van bijvoorbeeld demografische ontwikkelingen en de andere genoemde risico's. <p>Het is dan ook van groot belang om de uitgaven m.b.t. de door de gemeente te verstrekken individuele voorzieningen nauwlettend in de gaten worden gehouden, zodat tijdig bijsturen mogelijk is. Jaarlijks zal een uitvoeringprogramma worden opgesteld (de eerste in 2008) waarin wordt teruggeblikt op het voorgaande jaar en tevens op basis van de financiële ruimte wordt bepaald in hoeverre de in het beleidsplan genoemde speerpunten kunnen worden gerealiseerd.</p>	2007-2011

BIJLAGE 1 OVERZICHT GEBRUIKTE AFKORTINGEN

<i>Afkorting</i>	<i>Voluit</i>
ADL	Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
Bbag	Besluit bijdrage AWBZ-gemeenten
BOS	Buurt Onderwijs en Sport
BSI	Breedtesport Impuls
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CP-GGZ	Collectieve Preventie Geestelijke Gezondheidszorg
CVTM	Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg (subsidieregeling)
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DBW	Diensten bij Wonen met Zorg (subsidieregeling)
DPM	Drents Platform Mantelzorg
DWAP	Dure woningaanpassingen
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GOA	Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
IGS	Intergemeentelijk Structuurplan
ISD Noordenkwartier	Intergemeentelijke Sociale Dienst Noordenkwartier
JIP	Jongeren Informatie Punt
JOP	Jongeren ontmoetingsplek
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
PGB	Persoonsgebonden budget
RIBW	Regionale Instelling voor Beschermd Wonen
RMC	Regionaal Meld- en coördinatiepunt
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum

SON	Stichting Ouderenvervoer Norg
Stichting WiN	Stichting Welzijn in Noordenveld
VDG	Vereniging Drentse gemeenten
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNN	Verslavingszorg Noord Nederland
VOR	Vervoer Ouderen regio Noordenveld
VTA	Vorming, Training en Advies (subsidieregeling)
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WAG	WoonKeurAdviesgroep
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WvG	Wet voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWZ	Wonen Welzijn Zorg
ZVP	Zorgvernieuwingsprojecten Geestelijke Gezondheidszorg